

T. C.
FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI
KLİNİK PSİKOLOJİ PROGRAMI

YÜKSEK LİSANS

ÇİFTLERDE DEPRESYON, MUTLULUK VE
PSİKOLOJİK İYİ OLUŞ İLE EVLİLİK DOYUMU
ARASI İLİŞKİLERDE EVLİLİK SÜRESİNİN
ARACI ROLÜNÜN İNCELENMESİ

TUĞBA ÖZ
170131009

TEZ DANIŞMANI
DOÇ. DR. ARKUN TATAR

İSTANBUL 2019

T. C.
FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI
KLİNİK PSİKOLOJİ PROGRAMI

YÜKSEK LİSANS

ÇİFTLERDE DEPRESYON, MUTLULUK VE
PSİKOLOJİK İYİ OLUŞ İLE EVLİLİK DOYUMU
ARASI İLİŞKİLERDE EVLİLİK SÜRESİNİN
ARACI ROLÜNÜN İNCELENMESİ

TUĞBA ÖZ
170131009

TEZ DANIŞMANI
DOÇ. DR. ARKUN TATAR

İSTANBUL 2019

TEZ ONAY SAYFASI

FSMVÜ Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Psikoloji Anabilim Dalı Klinik Psikoloji yüksek lisans programı 170131009 numaralı öğrencisi Tuğba ÖZ'ün ilgili yönetmeliklerin belirlediği tüm şartları yerine getirdikten sonra hazırladığı "Çiftlerde Depresyon, Mutluluk ve Psikolojik İyi Oluş ile Evlilik Doyumu Arası İlişkilerde Evlilik Süresinin Aracı Rolünün İncelenmesi" başlıklı tezi aşağıda imzaları olan jüri tarafından 10.05.2019 tarihinde oybirliği ile kabul edilmiştir.

Doç. Dr. Arkun TATAR

(Jüri Başkanı-Danışman)

Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Melek ASTAR

(Jüri Üyesi)

Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi İrem ANLI

(Jüri Üyesi)

İstanbul Bilim Üniversitesi

BEYAN

Bu tezin yazılmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bağlı olduğum üniversite veya bir başka üniversitedeki başka bir çalışma olarak sunulmadığını beyan ederim.

Tuğba ÖZ

İmza

TEŐEKKÜR

Kendisiyle çalıŐmaktan büyük mutluluk duyduğum, tez danıŐmanım Dr. Öğretim Üyesi Sayın Arkun Tatar'a sonsuz sabır, pozitif rehberlik, cesaretlendirme, ve duygusal desteği ve her anından büyük keyif duyduğum çalıŐmamda yorumları, eleŐtirileri ve bilimsel katkısı için sevgili hocama teŐekkürlerimi sunarım.

Lisans ve yüksek lisans eğitim sürecimde mesleki geliŐimime katkı sağlayan tüm bölüm hocalarıma teŐekkür ederim. Ayrıca farklı bakış açıları ve tecrübeleriyle yol gösteren Dr. Mehmet Tekneci ve Psikoterapist Elif Erkan'a destekleri için teŐekkür ederim.

Hayatımın her aşamasında yanımda olan sevgili arkadaŐlarım Esra Koldere, Refiye Kara, Beyza KaradıŐ, Feyza mez, Emine Gilcan, AyŐe Tok, Esra Boyraz, Burcu BaŐusta, Elif DaŐcı ve Hülya Küçük'e çalıŐmamın tüm aşamasında sağladıkları sosyal destek için iten teŐekkürlerimi sunarım.

Bana her zaman inanan, koŐsuz sevgi ve destekleri için kardeŐlerim Halise Güngör, Kemal Güngör, Hamza z ve Seher z'e, varlıklarından mutluluk duyduğum yiğenlerim Kerem, İrem, Beril, Sare ve Elif'e, biricik annem Huriye z'e çok teŐekkür ediyorum. Her konuda sonsuz desteğini hissettiğim sevgili abim İlyas z'e minnettar olduğumu belirtmek isterim.

Son olarak bu çalıŐmayı, her koşulda bana güvenen, hayatı boyunca farklı konular hakkında araştırma ve öğrenme tutkusuyla yaŐamıŐ olan kıymetli babam Musa z'n aziz hatırasına armağan etmek istiyorum.

Tuğba z

İstanbul 2019

ÇİFTLERDE DEPRESYON, MUTLULUK VE PSİKOLOJİK İYİ OLUŞ İLE EVLİLİK DOYUMU ARASI İLİŞKİLERDE EVLİLİK SÜRESİNİN ARACI ROLÜNÜN İNCELENMESİ

ÖZET

Bu çalışmanın amacı çiftlerin depresyon, mutluluk ve psikolojik iyi oluş düzeylerinin evlilik doyumunu yordamasında, evlilik süresinin aracı rolünün incelenmesidir. Bu doğrultuda, Oxford Mutluluk Ölçeği (OMÖ), CES Depresyon Ölçeği (CES-D-Tr), Evli Kadınlar ve Erkekler için Psikolojik İyi Oluş Ölçeği (PİÖÖ), Evlilik Doyum Ölçeği (EDÖ) ve araştırmacı tarafından oluşturulan Sosyo-Demografik Bilgi Formu, 19-67 yaşları arasında (ort.=37,20±9,134) 202 kadın ve 202 erkek olmak üzere toplamda 404 kişiye uygulanmıştır. Mutluluk, depresyon, psikolojik iyi oluş ve evlilik doyumu ölçekleri toplam puanları ve evlenmeden önce görüşme süresi ile evli kalma süresi arasında korelasyon analizi yapılmış, evlilik doyumu ile evlenmeden önce görüşme süresi ve evli kalma süresi arasında ilişki bulunmazken, mutluluk ve evlilik doyumu puanları arasında pozitif, depresyon ve psikolojik iyi oluş puanları arasında ise negatif bir ilişki bulunmuştur. Çiftlerin evlilik doyumlarının yordanmasında, kullanılan ölçek ve alt boyutları ile evlenmeden önce görüşme süresi ve evlilik süresinin etkilerini belirlemek için yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi kullanılmıştır. Elde edilen bulgulara göre, Oxford Mutluluk Ölçeği, Psikolojik İyi Oluş Ölçeği genel toplam puanları ve evlenmeden önce görüşme süresinin çiftlerin Evlilik Doyum Ölçeği genel toplam puanlarını yordadığı gözlenmiştir. Bu sonuçlar, mutluluk, psikolojik iyi oluş ve evlenmeden önce görüşme

süresinin evlilik doyumunun önemli bileşenlerinden bir kaçı oldukları yönündeki görüşü destekler niteliktedir.

Anahtar Kelimeler: evlilik doyumu, depresyon, mutluluk, psikolojik iyi oluş, evlilik süresi.

**A STUDY OF THE MEDIATING ROLE OF MARRIAGE
DURATION IN RELATIONSHIP BETWEEN DEPRESSION,
HAPPINESS AND PSYCHOLOGICAL WELL BEING AND
MARITAL SATISFACTION IN COUPLES**

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the role of levels of depression, happiness and psychological well-being as a mediator role marriage duration in predicting marital satisfaction. Therefore, in this study, Oxford Happiness Questionnaire (OHQ), CES-Depression Scale (CES-D-Tr), Psychological Well-Being Scale and Marital Satisfaction Scale were applied to 202 women and 202 men, between the ages of 19 and 67 (mean=37,20±9,134). Correlation analysis was performed, total scores of happiness, depression, psychological well-being and marital satisfaction and duration before marriage and marital duration; at the end of the analysis while there was no correlation between marital satisfaction and duration before marriage and marital duration; a positive correlation was found between the scores of happiness and marital satisfaction; a negative correlation was found between the scores of depression and marital satisfaction. Multiple Regression Analysis was used between the total score of the scales and duration before marriage and marital duration and the total score of marital satisfaction. The principal findings of these analyses are that the total score of Oxford Happiness Scale, and the total score of Psychological Well-Being and duration before marriage predicted the total score of the Marital Satisfaction Scale. The results of this study support the view that

happiness, psychological well-being and duration before marriage them are some of the most important component of marital satisfaction.

Key words: marital satisfaction, depression, happiness, psychological well-being, marriage duration.

ÖNSÖZ

Bu tez çalışmasında, çiftlerde depresyon, mutluluk ve psikolojik iyi oluş ile evlilik doyumu arası ilişkilerde evlilik süresinin aracı rolünün incelenmesi amaçlanmaktadır. Araştırmanın örneklem grubunu 20 yaş üstü evli olan yetişkinler oluşturmaktadır. Evlilik sürecinin başarılı bir şekilde yürütülmesi için evli olan kişilerde evlilik doyumunu etkileyebilecek değişkenlerin belirlenmesinin önemli olduğu ayrıca evlilik doyumu ile ilişkili olduğu düşünülen depresyon, mutluluk ve psikolojik iyi oluşun düzeylerinin ilgili sosyo-demografik değişkenler açısından belirlenmesinde evlenmeden önce görüşme süresinin ve evlilik süresinin etkili olabileceği düşünülmektedir.

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	iv
ABSTRACT.....	vi
ÖNSÖZ.....	viii
TABLOLAR LİSTESİ.....	xi
GİRİŞ	1
BİRİNCİ BÖLÜM.....	3
1. EVLİLİK.....	3
1.1. EVLİLİK ÇEŞİTLERİ	4
1.2. AİLE VE EVLİLİK İLE İLGİLİ YAKLAŞIMLAR.....	5
1.2.1. Sistem Yaklaşımı.....	5
1.2.2. Yapısal Yaklaşım	6
1.2.3. Yaşantısal Aile Yaklaşımı	7
1.2.4. İletişim Yaklaşımı	7
1.2.5. Bilişsel Yaklaşım	8
1.2.6. Davranışçı Yaklaşım.....	9
1.2.7. Gelişimsel Yaklaşım.....	10
2. EVLİLİK DOYUMU	11
3. DEPRESYON	18
3.1. DEPRESYONUN TANIMI	18
3.2. DSM-5'E GÖRE TANI KRİTERLERİ	19
3.3. DEPRESYONUN EPİDEMİYOLOJİSİ	19
3.4. EVLİLİK DOYUMU VE DEPRESYON	20
4. MUTLULUK	22
4.1. MUTLULUĞUN TANIMI	22
4.2. EVLİLİK DOYUMU VE MUTLULUK	24
5. PSİKOLOJİK İYİ OLUŞ	26
5.1. İYİ OLUŞUN TANIMI.....	26

5.2. PSİKOLOJİK İYİ OLUŞUN TANIMI	27
5.3. EVLİLİK DOYUMU VE PSİKOLOJİK İYİ OLUŞ	29
6. EVLİLİK SÜRESİ İLE İLGİLİ DEĞİŞKENLER.....	30
7. ARAŞTIRMANIN AMACI.....	35
İKİNCİ BÖLÜM	36
2. YÖNTEM.....	36
2.1. KATILIMCILAR	36
2.2. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI.....	36
2.2.1. Demografik Bilgi Formu	36
2.2.2. Epidemiyolojik Çalışmalar Merkezi Depresyon Ölçeği Türkçe Formu	
37	
2.2.3. Oxford Mutluluk Ölçeği.....	37
2.2.4. Evli Kadınlar ve Erkekler İçin Psikolojik İyi Oluş Ölçeği	38
2.2.5. Evlilik Doyum Ölçeği.....	38
2.3. UYGULAMA.....	39
2.4. VERİLERİN ANALİZİ.....	39
2.5. SONUÇLAR	40
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	96
3. TARTIŞMA	96
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	106
KAYNAKÇA	107

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1. Sosyo-Demografik Değişkenlerin Sayı ve Yüzde Açısından Dağılımı.....	41
Tablo 2. Evlenmeden Önce Görüşme Süresi ve Evlilik Süresi için Betimleyici İstatistik Tablosu	42
Tablo 3. Çalışmada Kullanılan Ölçeklerin Genel Toplam Puanları ve Alt Boyut Toplam Puanlarının Betimleyici İstatistik Tablosu.....	43
Tablo 4. Çalışmada Kullanılan Ölçeklerin Güvenirlik Analizi Sonuçları	44
Tablo 5. Çalışmada Kullanılan Ölçeklerin Korelasyon Analizi Sonuçları	45
Tablo 6. Tüm Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ile Yordanması	46
Tablo 7. Tüm Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ve Evlilik ve Evlenmeden Önce Görüşme Süreleri ile Yordanması	47
Tablo 8. Kadın Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ile Yordanması	48
Tablo 9. Kadın Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ve Evlilik ve Evlenmeden Önce Görüşme Süreleri ile Yordanması	49
Tablo 10. Erkek Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ile Yordanması	50
Tablo 11. Erkek Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ve Evlilik ve Evlenmeden Önce Görüşme Süreleri ile Yordanması	51
Tablo 12. 29 Yaş ve Altı Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ile Yordanması.....	52

Tablo 13. 29 Yaş ve Altı Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ve Evlilik ve Evlenmeden Önce Görüşme Süreleri ile Yordanması	53
Tablo 14. 30-39 Yaş Arası Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ile Yordanması.....	54
Tablo 15. 30-39 Yaş Arası Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ve Evlilik ve Evlenmeden Önce Görüşme Süreleri ile Yordanması	55
Tablo 16. 40 Yaş ve Üzeri Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ile Yordanması.....	56
Tablo 17. 40 Yaş ve Üzeri Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ve Evlilik ve Evlenmeden Önce Görüşme Süreleri ile Yordanması	57
Tablo 18. Ortaokul ve Altı Düzeyde Eğitim Gören Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ile Yordanması	58
Tablo 19. Ortaokul ve Altı Düzeyde Eğitim Gören Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ve Evlilik ve Evlenmeden Önce Görüşme Süreleri ile Yordanması	59
Tablo 20. Lise Düzeyinde Eğitim Gören Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ile Yordanması.....	60
Tablo 21. Lise Düzeyinde Eğitim Gören Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ve Evlilik ve Evlenmeden Önce Görüşme Süreleri ile Yordanması.....	61
Tablo 22. Üniversite Düzeyinde Eğitim Gören Grupta Çift Uyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ile Yordanması.....	62
Tablo 23. Üniversite Düzeyinde Eğitim Gören Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ve Evlilik ve Evlenmeden Önce Görüşme Süreleri ile Yordanması.....	63

Tablo 24. Gelir Durumu Orta Düzeyde Olan Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ile Yordanması.....	64
Tablo 25. Gelir Durumu Orta Düzeyde Olan Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ve Evlilik ve Evlenmeden Önce Görüşme Süreleri ile Yordanması.....	65
Tablo 26. Gelir Durumu Yüksek Düzeyde Olan Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ile Yordanması	66
Tablo 27. Gelir Durumu Yüksek Düzeyde Olan Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ve Evlilik ve Evlenmeden Önce Görüşme Süreleri ile Yordanması.....	67
Tablo 28. Çalışan Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ile Yordanması	68
Tablo 29. Çalışan Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ve Evlilik ve Evlenmeden Önce Görüşme Süreleri ile Yordanması	69
Tablo 30. Çalışmayan Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ile Yordanması	70
Tablo 31. Çalışmayan Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ve Evlilik ve Evlenmeden Önce Görüşme Süreleri ile Yordanması	71
Tablo 32. İsteyerek Evlenen Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ile Yordanması.....	72
Tablo 33. İsteyerek Evlenen Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ve Evlilik ve Evlenmeden Önce Görüşme Süreleri ile Yordanması	73
Tablo 34. Çocuğu Olmayan Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Genel Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ile Yordanması	74
Tablo 35. Çocuğu Olmayan Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ve Evlilik ve Evlenmeden Önce Görüşme Süreleri ile Yordanması	75

Tablo 36. Yalnızca Bir Çocuğu Olan Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ile Yordanması	76
Tablo 37. Yalnızca Bir Çocuğu Olan Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ve Evlilik ve Evlenmeden Önce Görüşme Süreleri ile Yordanması	77
Tablo 38. İki Çocuğu Olan Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ile Yordanması.....	78
Tablo 39. İki Çocuğu Olan Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ve Evlilik ve Evlenmeden Önce Görüşme Süreleri ile Yordanması	79
Tablo 40. Üç ve Daha Fazla Çocuğu Olan Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ile Yordanması.....	80
Tablo 41. Üç ve Daha Fazla Çocuğu Olan Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ve Evlilik ve Evlenmeden Önce Görüşme Süreleri ile Yordanması.....	81
Tablo 42. Aynı Evde İki Kişi Yaşayan Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ile Yordanması.....	82
Tablo 43. Aynı Evde İki Kişi Yaşayan Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ve Evlilik ve Evlenmeden Önce Görüşme Süreleri ile Yordanması.....	82
Tablo 44. Aynı Evde Üç Kişi Yaşayan Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ile Yordanması.....	83
Tablo 45. Aynı Evde Üç Kişi Yaşayan Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ve Evlilik ve Evlenmeden Önce Görüşme Süreleri ile Yordanması.....	84
Tablo 46. Aynı Evde Dört Kişi Yaşayan Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ile Yordanması.....	85

Tablo 47. Aynı Evde Dört Kişi Yaşayan Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ve Evlilik ve Evlenmeden Önce Görüşme Süreleri ile Yordanması.....	86
Tablo 48. Aynı Evde Beş Kişi ve Üzeri Yaşayan Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ile Yordanması	87
Tablo 49. Aynı Evde Beş Kişi ve Üzeri Yaşayan Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ve Evlilik ve Evlenmeden Önce Görüşme Süreleri ile Yordanması	88
Tablo 50. Psikolojik Destek Alan Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ile Yordanması	89
Tablo 51. Psikolojik Destek Alan Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ve Evlilik ve Evlenmeden Önce Görüşme Süreleri ile Yordanması	90
Tablo 52 Psikolojik Destek Almayan Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ile Yordanması	91
Tablo 53. Psikolojik Destek Almayan Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ve Evlilik ve Evlenmeden Önce Görüşme Süreleri ile Yordanması.....	92
Tablo 54. Sosyo-Demografik Gruplarda Evlilik Doyum Düzeylerinin Yordanması İçin Regresyon Analizi Sonuçlarının Özet Sunumu	93

GİRİŞ

Evlilik, karşılıklı olarak beklentilerin karşılanmasına, fiziksel ve duygusal ihtiyaçların elde edilmesine aracılık eden, işbirliği ve dayanışmayı sağlayan ilişki biçimi olarak tarif edilmektedir (Hosseini, Noroozi ve Montazery, 2017; Yalçın, 2014). Evliliğin, bireylerin daha sağlıklı ve hayattan zevk alarak yaşamalarını sürdürmelerini sağlayan önemli bir sosyal kurum olduğu düşünülmektedir (Zhang ve Hayward, 2006). İnsan yaşamını psikolojik, sosyal ve ekonomik vb. yönlerden etkileyen evlilik ilişkilerinde bireylerin mutlu olmaları ve bu ilişkiden doyum sağlamaları beklenmektedir (Buluş ve Bağcı, 2016; Hünler, Gençöz, 2003).

Evlilik doyumu, eşlerden birinin diğeri ile etkileşimini yani çiftlerin ilişkiden ne beklediğini ve ne ile memnun olduğunu ve eşlerden her birinin partneri ile kurduğu duygusal ilişkiden ne derece memnun kaldığını içeren bir kavramdır. Ayrıca bireyin duygusal yönlerini ve evlilik ilişkisinin pratik işlevlerini yani herhangi bir sorunu ele alma, çözüm üretme, aile kurallarını oluşturma gibi yönlerini içeren bir yapı olarak da tarif edilebilir (Villa ve Del Prette, 2013). Evlilikten duyulan memnuniyetsizliğin; eleştiri, suçlama, şiddet, sözel ve fiziksel saldırı gibi evlilik ilişkisini kötü etkileyebilecek durumlara yol açabileceği, bu durumda çiftlerin kişisel iyi oluşlarının olumsuz etkilenebileceği ayrıca ruhsal bozuklukların daha fazla görülebileceği ifade edilmektedir (Özyurt ve Deveci, 2010; Proulx, Helms ve Buehler, 2007).

Evlilik memnuniyetinin belirlenmesinde önemli olan değişkenler arasında depresyon, mutluluk ve psikolojik iyi oluş gibi faktörler de yer almaktadır. Depresif belirtiler ile evlilik doyumunun ters yönlü ilişkili olduğu, depresif belirtilerin azalması durumunda evlilik memnuniyetinin arttığı belirtilmektedir (Davila, Karney, Hall ve Bradbury, 2003). Evli çiftlerin ilişkilerinde daha mutlu olabilmeleri için evliliklerinden beklentilerinin karşılanması ve evliliklerinden doyum sağlamaları oldukça önemli görülmektedir. Bu açıdan çiftlerin evliliklerinde yaşadıkları

problemlerin, evlilik doyumunu etkileyebileceği ve mutsuz olabilecekleri düşünülmektedir (Çelik, 2013; Kızıldağ ve Şahin,2018; Yıldız ve Baytemir, 2016). Evli bireylerin psikolojik iyi oluş düzeyleri üzerinde önemli bir etkisi olduğu düşünülen değişkenlerden bir tanesi de evlilik doyumudur. Psikolojik iyi oluş düzeyleri yüksek olan kişilerin, evlilik doyumlarının daha fazla olduğu ve ilişkilerinde daha mutlu hissettikleri ifade edilmektedir (Akdağ ve Çankaya, 2015).

Evlilik doyumunda etkili olduğu düşünülen diğer bir değişken ise evlilik süresidir. Evlilik süresinin, evlilik memnuniyetine etkisinin anlamlı olduğunu söyleyen çalışmaların yanı sıra evlilik süresi ile evlilik doyumunu arasında bir ilişki olmadığı belirten çalışmalar da mevcuttur (Çağ ve Yıldırım, 2013; Johnson, Zabriskie ve Hill, 2006; Jose ve Alfons, 2007).

BİRİNCİ BÖLÜM

1. EVLİLİK

Toplumun temel yapı taşı olarak ifade edilen ailenin oluşmasında, evliliğin önemi yadsınamayacak kadar büyüktür. İnsan yaşamının en önemli evrelerinden biri olan evlilik, aynı zamanda en temel insan ilişkisi olarak yaşam kalitesi ile yakından ilişkilidir (Hünler ve Gençöz, 2003; Kasapoğlu, Kutlu ve Durmuş, 2017).

Evlilik, bireylerin sosyal ve psikolojik gelişmelerinde önemli bir etkiye sahiptir (Çelik ve İnanç, 2009). Evlilik, birlikte yaşamak isteyen iki kişinin özgür seçimleriyle belirlediği ilişki biçimidir (Villa ve Del Prette, 2013). Evlilik aynı zamanda bireylerin birbirlerinin psikolojik ihtiyaçlarını karşıladıkları bir büyüme deneyimi olarak görülmektedir (Framo, 1996). Toplumsal yapıya birçok yönden etki eden bir oluşum olarak görülen evlilik, kültürel olarak farklılık gösteren, duygusal, davranışsal ve biyolojik yönlere sahip sosyal bir sistemdir (Kışlak, 1999).

Evlilik, insanın kendi soyunu devam ettirmeye yönelik olarak oluşturulmuş toplumsal bir kurum olmanın yanı sıra kişilerin yaşam düzenlerine ve bunun sonucu olarak da bireyin toplumsal kurallara uymasına etki eden bir kurumdur (Bacanlı, 2001). İnsan yaşamını pek çok yönü ile etkileyen ve bireylerin büyük çoğunluğunun ulaşmasının beklendiği bir ilişki sistemi olarak görülen evlilik, bireyler için bir takım zorluklar ve kolaylıklar da içermektedir (Çağ ve Yıldırım, 2013).

Evlilik, aralarında güçlü ilişkiler ve sorumluluk duygusu bulunan, duygu ve düşüncelerinde karşılıklı olarak açık davranan, birbirlerine destekleyen ve herhangi bir sorun karşısında ortak hareket edebilen kişilerin oluşturduğu sistem olarak tanımlanmaktadır (Cutler ve Radford, 1999). Ayrıca eşlerin birbirlerine karşı olan sorumluluklarını tanımlayan, cinselliği, birlikteliği ve karşılıklı dayanışmayı içeren ilişki biçimidir (Mishra, 2018; Yalçın, 2014). Evlilik, bir ailenin temellerinin oluşmasında ve sonraki nesillerin yetişmesinde etkili olan ilişki biçimidir (Larson ve

Holman, 1994). Evlilik, sadece aile sisteminin oluşmasında değil sonraki süreçte aile birliğinin devam etmesinde de rol oynamaktadır (Yıldız ve Çevik, 2016). Bu açıdan evliliğin anlaşılmasında, aile ile ilgili yaklaşımların incelenmesi önemli görülmektedir.

1.1. EVLİLİK ÇEŞİTLERİ

Evlilik tüm toplumlarda görülen bir kurum olsa da farklı toplumlarda değişik biçimleri görülebilmektedir. Her toplum, içinde yaşadığı tarihsel döneme uygun olan bir evlenme biçimini benimsemekte ve sosyal, ekonomik vb. değişimlerle evlilik yapısal olarak dönüşmektedir (Fişek ve Scherler, 1996).

Günümüz toplumunda görücü usulü veya anlaşarak oluşan evliliklerden söz etmek mümkündür. Görücü usulü evlilik, evlenecek kişinin annesi, babası ve/veya diğer yakınlarının aracı olması yoluyla gerçekleştirilen evliliktir. Anlaşarak evlenmede ise çiftler, iş, okul, arkadaş vb. çevrelerde tanışmalar yoluyla evlilik kararı almaktadırlar. Genel olarak görücü usulü evliliklerde, çiftler geleneksel veya gelenekselliğe yakın biçimde belirlenmiş kurallara uymaktadırlar. Anlaşarak yapılan evliliklerde ise çiftler, bu ilişki örüntüsünün kendi yapısına uygun olarak modern veya modernliğe yakın biçimde belirlenmiş kurallara uymaktadırlar (Yılmazçoban, 2016).

Görücü usulü evlenen çiftlerin, birbirlerinin sosyal çevrelerine karşı kendilerini yabancı hissettikleri, eşleriyle ilişki kurmakta zorlandıkları ve çiftlerin ileriye dönük planlarının daha az uyduğu görülmektedir. Anlaşarak oluşan evliliklerde ise çiftler kendi sosyal ortamlarında tanışıp daha sonra bu ilişkiyi evlilik kararı olarak devam ettirdikleri için eşlerin birbirlerine daha yakın oldukları ve kolay anlaşabildikleri görülmektedir. Şehirde yaşayan ve eğitim seviyesi yüksek olan kişiler arasında görücü usulü evlilik şekli azalmaktadır. Eğitim seviyesi yüksek olan bireylerin eşlerini seçme, aile ile ilgili konulara katılma ve ailenin geçimine ortak olma gibi durumlarda daha aktif oldukları görülmektedir. Çiftlerin eğitim seviyesinin yükselmesi ve anlaşarak evlenmenin artması aile yapısını modernleştirmektedir. Geleneksel ailelerde, evliliğin öncelikli amacı neslin

devamlılığını sağlamak olarak görüldüğünden ve evlilikten beklentiler karşılanmasa da evliliği devam ettirmenin önemli olduğu düşünüldüğünden dolayı modern ailelere oranla daha sorunlu evlilikler yaşanabilmektedir (İmamoğlu, 1993).

1.2. AİLE VE EVLİLİK İLE İLGİLİ YAKLAŞIMLAR

1.2.1. Sistem Yaklaşımı

Belirli parçalardan veya alt sistemlerden oluşan “sistem”, bu parçaların kendi aralarında ilişki içinde olmasının yanı sıra dış çevre ile ilişkisi olan, bir bütün olarak tarif edilebilir. Sistemi oluşturan parçaların her biri bağımsız bir işleyişe sahip olduğu gibi aynı zamanda faaliyetleri birbirlerine bağlıdır. Sistem yaklaşımı bu ilişkileri bir arada incelemesi açısından diğer yaklaşımlardan ayrılır (Tecim, 2004).

Aile, birbiriyle ilişkili ve bağlı alt sistemlerin oluşturduğu, farklı yetenek ve isteğe sahip üyeler için özgürlük sağlayan açık bir sistemdir. Aile alt sistemleri, aile içi ilişkilerin, fiziksel ve sosyal çevrenin katkısıyla oluşan ve kendini oluşturan alt sistemlerden daha üst bir düzeneğin üyesidir. Bu sistem içinde önemli olan üç ilişki biçiminden bahsedilebilir. Bunlar eşler, ebeveyn-çocuk ve kardeşler arasındaki ilişki biçimleridir. Eşler arasındaki ilişki, aile sisteminde bulunan diğer üyeleri etkileyebildiği gibi çocukların özelliklerine göre ebeveyn tutumları da değişebilmektedir. Ayrıca ebeveynlerin sistem içinde yüklendikleri rollere göre eşler arasındaki ilişki farklılaşabilmektedir. Bu açıdan sistemin faaliyetlerini anlamak için sistemi oluşturan parçalar arasındaki ilişkiyi anlamak gerekmektedir (Belsky, 1981; Hakvoort, Bos, Balen ve Hermanns, 2010; Ünal, 2013).

Aile sisteminde oluşan problemleri davranışların, sistemin sorunsuz devam edip, dengesini koruması konusunda önemli bir etkisi vardır. Problemleri davranışlar, aileyi oluşturan üyeler arasındaki işlevsel olmayan etkileşim sonucunda ortaya çıkmakta ve bu etkileşim örüntüleri de problemleri davranışın devamını sağlamaktadır. (Yaşar, 2017). Sistemde ortaya çıkan semptomların sürekliliği aile sisteminin işlevselliği ile yakından ilgilidir. Aileyi oluşturan alt sistemler sağlıklı bir düzen oluşturmak için değişen koşullara uyum sağlayamadığında işlevselliği bozulmakta ve bu durum sistem içinde bulunan herkesin problemleri davranış sergilemesine neden

olmaktadır. Bu yaklaşıma göre aile sistemini oluşturan üyelerinin davranışları birbirlerini karşılıklı olarak etkilediğinden, birey içinde bulunduğu sistemden ayrı olarak değil, etkileşim içinde olduğu diğer sistemler dikkate alınarak değerlendirilmelidir (Akün, 2013).

1.2.2. Yapısal Yaklaşım

Yapısal aile kuramı Salvador Minuchin tarafından geliştirilen, alt sistemler, sınırlar ve aile üyeleri arasında kurulan ittifak kavramlarını içeren bir yaklaşımdır (Vetere, 2001). Aileyi oluşturan alt sistemler arasında kurulan ilişkinin niteliğinin önemli olmasının yanı sıra bu sistemler arasındaki etkileşimin de kendi sınırları içinde olması önemlidir. Ailenin oluşturduğu sınırlar ise aile üyelerinin ilişkiyi devam ettirebilmesi için tanımlanan kurallar olarak tanımlanabilir. Bu kurallar, kişilerin aile içindeki rollerini tanımladığı gibi aynı zamanda kuralları uygulamayan aile üyelerinin nasıl bir araya geleceği konusunda da yardımcı olmaktadır. Sınırlar, sistemler arasında aktarılanların ne düzeyde olacağını düzenlerken aynı zamanda sistemlerin ve alt sistemlerin kendi özelliklerini özgürce sergileme kısaca alt sistemlerin farklılığını koruma gibi işlevlere de sahiptir. Oluşturulan net sınırlar, sistemlerin düzgün işleyişine ve düşüncenin serbest değişimine olanak sağlar (Perosa ve Perosa, 1993; Ünal, 2013; Vetere, 2001; Yaccarino, 1993).

Koalisyon ise iki veya daha fazla aile üyesinin diğer aile üyesine karşı bir araya gelmesi olarak tanımlanabilir. Ebeveynlerden birinin, çocuğu ile ittifak oluşturarak diğer ebeveyne karşı birlikteliği, kuşaklararası ittifak olarak adlandırılmaktadır. Bu durum aile sistemini oluşturan ebeveyn alt sisteminin çocuk alt sistemi üzerinde yeteri kadar disiplin sağlayamaması şeklinde sonuçlanabilir. İşlevsel ailelerde değişen koşullara göre farklı alt sistemler arasında ittifak oluşturulabilirken, işlevsel olmayan ailelerde kurulan ittifaklar farklı durumlarda değişmeyen bir ilişki biçimini almaktadır (Jacobvitz ve Bush, 1996; Nadir, 2013).

1.2.3. Yaşantısal Aile Yaklaşımı

Yaşantısal aile terapisinin gelişmesinde Virginia Satir ve Carl Whitaker öncülük etmiştir. Satir, aile sistem yaklaşımında olduğu gibi aileyi, ebeveyn, çocuk ve diğer alt sistemlerden oluşan ve diğer sistemlerle ilişki içinde olan bir sistem olarak tanımlamaktadır (Cheung ve Chan, 2002). Her ailenin kendine özgü yapısı, kuralları, ilişki biçimleri ve problemlerle baş etme stratejileri vardır. Bu özellikler her aileyi farklı bir sisteme dönüştürmektedir (Innes, 2002).

Satir, aileyi etkileyebilecek birçok faktörün yanı sıra aile üyelerinin birbirleriyle olan ilişkilerinin sistemin dengesinin devamlılığına olan katkısını açıklamak için aile homeostazisi kavramını kullanmıştır. Satir'e göre, sistemin içinden veya dışından kaynaklanan sorunlar karşısında ailede mevcut olan dengenin korunması gerekmektedir. Aile, karşılaşılan problemlerle etkili başa çıkma yollarına sahip ise böyle bir durumda sistem tekrar denge durumuna geri dönecektir. Ailenin sahip olduğu kurallar ve iletişim biçimleri de bu duruma yardımcı olmaktadır (Innes, 2002).

Aile sistemi içinde güvenli bir ortam oluşturulduğunda değişimin ilk olarak aile içinde başladığını savunan yaşantısal aile terapisi, sorunların çok boyutlu olabileceğini ve bu sorunların aileyi etkileyebileceğini, aynı zamanda ailenin de bu sorunların meydana gelmesinde etkisinin olabileceğini düşündüğünden dolayı ailede değişimin daha hazılı olması için aileyi bir bütün olarak ele almanın daha doğru olacağını savunmaktadır (Cihan ve Karakaya, 2017; Sayles, 2002).

1.2.4. İletişim Yaklaşımı

Aile sisteminde bulunan iletişim örüntüleri, alt sistemler arasında bulunan ilişki örüntüleri hakkında bilgi vermektedir. Güçlü ve sağlıklı ailelerin en önemli özelliklerinden biri, aralarında kurdukları iletişimin niteliğidir. Bu iletişim hem sözel hem de sözel olmayan yöntemler aracılığıyla yapılabilmektedir. İlişki örüntüsü, bulunulan ortam, karşılaşılan problem ve kişilere göre farklılaşmaktadır (Ünal, 2013).

Aile sistemi içinde aile üyelerinin duygu ve düşüncelerini rahat bir şekilde ifade etmeleri, sistemin devamlılığını sağlama açısından oldukça önemlidir. Tüm üyelerin eleştirilmeden ve her koşulda kabul edileceklerini bildikleri aile ortamlarında, samimiyet, işbirliği, güvende ve değerli hissetme gibi durumlara sıklıkla rastlanmaktadır (Çalışkan ve Aslander, 2014).

Aile içi iletişimde çocuklar, ebeveynlerin sergiledikleri ilişki örüntülerini gözlemleyerek kendilerine ebeveynlerini örnek alırlar. Çocuklar, aile içinde gözlemci olarak pasif bir rol oynarken, ebeveynleri ile iletişime geçerek aktif olmaktadır (Barbato, Graham ve Perse, 2003).

Çiftler arasında sağlıklı bir iletişim sağlanabilmesi evlilik ve aile sistemi açısından oldukça önemlidir. Eşlerin duygu ve düşüncelerini karşılıklı olarak açıkça ifade edebildiği işlevsel iletişim tarzlarında, bireylerin ilişkileri sorunsuz ve dengeli bir şekilde ilerlerken, çiftlerin rahatlıkla kendilerini ifade edemediği işlevsel olmayan iletişim tarzları, evlilik anlaşmazlıklarına ve uyumsuzluklarına yol açmaktadır (Larsen ve Olson, 1989).

1.2.5. Bilişsel Yaklaşım

Bilişsel yaklaşımın kurucuları olarak Albert Ellis ve Aaron T. Beck gösterilebilir. İki bilim adamının düşüncelerinin ortak yanı, kişilerin sergiledikleri duygu ve davranışlarının odak noktasını, düşünce, kural, inanç ve tutum gibi bilişsel yapıların oluşturduğudur (Özdel, 2015).

Ellis'in bilişsel kuramına göre birey için önemli olan herhangi bir durum, kişide rasyonel olmayan bir duruma yani karşılaşılan probleme aşırı derecede tepki vermeye neden oluyorsa bu durum kişinin sahip olduğu rasyonel olmayan inançlardan dolayıdır. Ellis bu durumu A-B-C formülasyonu ile açıklamıştır. Bu formülasyonda A, kişiyi hareket geçiren olayı, B, rasyonel olmayan inançları, C ise gerçekçi olmayan inançların sebep olduğu duygusal, bilişsel veya davranışsal sonuçları ifade etmektedir (David, Schnur ve Belloiu, 2002). Rasyonel olmayan çarpıtılmış düşüncelere dayanan evlilik ilişkisine yönelik inançlar, çiftlerin ilişki memnuniyetini olumsuz yönde etkilemektedir. İlişkiye yönelik oluşturulan gerçekçi olmayan inançlar, evliliğe dair yanlış beklentilerden kaynaklanmaktadır (Kurdek,

1993; Sharp ve Ganong, 2000). Bilişsel yeniden yapılandırma ile çiftlerin evlilik ilişkisinden ve eşlerinden beklentilerine yönelik sahip oldukları rasyonel olmayan inançlarında bilişsel farklılaşma sağlanarak ilişkilerinden duydukları memnuniyet arttırılabilir (Haferkamp, 1994).

Beck'in bilişsel modelinde ön plana çıkan kavramlar ise bilişsel üçlü, bilişsel şemalar ve bilişsel çarpıtmalardır. Bilişsel üçlünden söz edildiğinde kişinin kendisini, geleceği ve dünyayı otomatik olarak negatif algılama eğiliminden bahsedilmektedir (Beck, 2005). Oluşan bu otomatik düşünceler, olumsuz duygudurum seviyeleri üzerinde pozitif bir etkiye sahiptir. Bu durum kişinin kurduğu ilişkilerde zorluk yaşamasına sebep olabileceği gibi daha sonra karşılaşacağı olumsuz durumlar karşısında uygun baş etme yöntemlerini kullanmasına da engel olabilmektedir. Şemalar, çevresel olaylardan bağımsız olarak, düşüncelerimizi yönlendiren ve ilk olarak aile ortamında oluşan, kendimize yönelik temel inançlarımızdır. Sahip olduğumuz şemalar aktif hale geldiğinde, karşılaştığımız duruma karşı vereceğimiz bilişsel, duygusal veya davranışsal tepkiler bu şemalar tarafından biçimlendirilir (Beck, 2005; Karabacak, Yıldırım, Adıgüzel ve Kurt, 2015; Kobala-Sibley ve Santor, 2009). Bilişsel çarpıtmalar ise işlevsel olmayan şemaların aktifleşmesi sonucunda oluşan ve karşı karşıya kalınan olay veya durumun, doğru olarak değerlendirilmesine engel olarak yanlış anlaşılmasına yol açabilecek bilişsel yanlışlıklardır. Bilişsel çarpıtmalar genellikle olumsuz duyguları ön plana çıkardığından dolayı aile içi ilişkilerde çeşitli problemler yaşanma olasılığı mevcuttur (Karabacak, 2017).

1.2.6. Davranışçı Yaklaşım

Davranışçı yaklaşımın temelinde zihin ve bedenin birbirinden ayıramayacağı düşüncesi yer almaktadır. Bu yaklaşımın üzerinde durduğu asıl konu ise davranışlardır (Özcan ve Çelik, 2017). Bir öğrenme kuramı olarak davranışçılığın hedefleri arasında, değiştirilmesi istenen davranışları söndürerek, yerine daha çok istenen davranışları oluşturmak yer almaktadır. Davranışçılık, gözlenebilen ve ölçülebilen davranışlara odaklanmaktadır. Bilimsel olmanın koşullarını sağlamadıkları için gözle görülemeyen ve ölçülemeyen hiçbir kavramı kabul etmemektedir. Günümüzdeki davranışçı kuramlar ise insanı, çevresel ve sosyal

etmenlerin etkisiyle oluşan bir sonuç olarak görmektedir. Bu yaklaşım kişilerin bireysel gücüne önem veren bir yaklaşım içinde olduğu gibi kişilerin bilişsel süreçlerini de dikkate alarak kendi potansiyellerini ön plana çıkarmayı hedeflemektedir (Topses, 2012).

1.2.7. Gelişimsel Yaklaşım

Gelişimsel model, aile sistemindeki herbir aile üyesinin yaşam döngüsü evrelerindeki değişen rolleri ve görevleriyle ilgili açıklamalarda bulunarak aile sistemini açıklamaya çalışır. Ailenin ulaştığı her evre, sistemi oluşturan bireylerin gelişimini destekler ve bu sayede sistemin daha ileriye gitmesine yardımcı olur (Hallaç ve Öz, 2014).

Aile yaşam döngüsüne ilişkin araştırmalarıyla tanınan Duvall, aile yaşamına ilişkin sekiz dönem belirlemiş ayrıca evliliğin bu aşamaların başlangıcını oluşturduğunu belirtilerek, evliliğin aile oluşumunda önemli bir etkiye sahip olduğunu ifade etmiştir. Çocuksuz evli çiftler aile sisteminin ilk aşamasıdır ve ortalama iki yıl sürmektedir. Bu evrede eşler ilişkilerinde uyum ve doyum sağlama amacı gütmektedir. Çocuklu aileler ikinci aşamayı oluşturmaktadır ve evliliğin iki ile beşinci yılları arasını kapsamaktadır. Aile bu aşamada anne ve baba rollerine alışmaya çalışırken, çocuklarının gelişimiyle de ilgilenmek zorundadır. Üçüncü aşama olan okul öncesi çocuğa sahip olan aileler, çocuğun ihtiyaçlarını karşılamaya çalışırken aynı zamanda sağlıklı bir çocuk yetiştirmeye odaklanmaktadırlar. Okula giden çocukları olan aileler ise dördüncü aşamayı oluşturmaktadır ve bu dönem hemen hemen yedi yıl kadar sürmektedir. Bu dönemin görevleri arasında, çocuğu yeni bir ortam için cesaretlendirme ve uyum sağlamasına yardımcı olma bulunmaktadır. Ebeveynlerin çocukların ilerleyen yıllarda ilgilerine yönelik hedefler oluşturmasında ve bağımsızlıklarını geliştirmelerine yardımcı olma görevlerinin yer aldığı beşinci aşama ise ergenlik çağında olan ailelerdir. Değişen aile yapısı ise ailenin ulaştığı altıncı aşamadır. Bu dönemde evden ayrılan çocukların yaşamlarında gerçekleşen yeni durumlara yönelik destek vermek ebeveynlerin üstlenmesi gereken görevler arasındadır. Orta yaşlı ebeveynler, aile yaşam döngüsünün yedinci aşamasıdır ve bu dönemde eşler ilişkilerini yeniden yapılandırma sürecine

girmektedir. Yalnız yaşamaya alışma ve yaşlılık döneminde ihtiyaçlarını karşılayabilme görevlerini içeren son dönem ise yaşamın ileri dönemindeki aile aşamasıdır (Duvall, 2002; Nichols, 2013).

2. EVLİLİK DOYUMU

Evliliğin insan yaşamının en önemli evrelerinden biri olduğu ve en temel insan ilişkisi olarak yaşam kalitesi ile yakından ilişkili olduğu düşünülmektedir (Hünler ve Gençöz, 2003; Kasapoğlu, Kutlu ve Durmuş, 2017). Bireyler evlilik ilişkilerinde farklı beklentiler içinde olabilirler ve bu beklentilerin karşılanmaması durumunda mutlu olmakta zorlanabilirler (Hayli, Durmuş ve Kış, 2017). Bireyler sağlıklı evliliğe sahip olduklarında hayatlarını daha mutlu ve doyumlu bir şekilde yaşayabilmektedirler. Bu sebeple evliliğin, kişinin hayatına kattığı olumlu sonuçlarını etkileyen önemli değişkenlerden biri de evlilik doyumu olmaktadır (Çağ ve Yıldırım, 2013).

Evlilik doyumu, çiftlerin evlilik sürecinde mutlu olmaları olarak ifade edildiği gibi bireylerin, gereksinimlerinin karşılanmasına yönelik değerlendirmesi olarak da ifade edilmektedir (Heyman, Sayers, Bellack, 1994; Tezer, 1996). Evlilik doyumu, bireyin evlilik ilişkisine ve partnerine karşı olumlu düşüncelerinin olumsuz düşüncelere karşı daha fazla olduğu bir değerlendirmedir. Evlilik doyumu, evliliğe dair olumlu değerlendirmelerin ortaya çıktığı, olumsuz özelliklerin ise görece yok olduğu evlilik ilişkisine dair bir değerlendirmedir (Bradbury, Fincham ve Beach, 2000).

Evlilik doyumu, kişinin sahip olduğu evlilik ilişkisinin, kültürel ve sosyal alanların getirdiği beklenti ve görevleri ne derece yerine getirebildiği ile yakından ilgilidir. Ayrıca sevgi, kıskançlık ve bağlanma gibi temel kavramlar kişinin kültürel ortamı ile birleşerek evlilik doyumunu etkileyebilmektedir. Çiftler, evlilik öncesi yaşamlarını göz önüne alarak evlilik memnuniyetleri hakkında fikir yürütebilirler. Bu durum göz önüne alındığında evlilik doyumunun sosyokültürel bağlamdan etkilenen bir durum olduğu söylenebilir (Rebello, Silva Jr. ve Brito, 2014).

Sistem yaklaşımına göre, evlilik sisteminde yer alan eşlerin birbirlerine karşı destekleyici tavırları, eşlerin evlilik doyumu üzerinde olumlu etkiye sahiptir (Akün, 2013). Aile sisteminde bulunan ilişki biçimleri, evlilik doyumundan etkilenmektedir. Evlilik memnuniyeti yüksek olan annelerin daha yüksek düzeyde benlik saygısı olan çocuklara sahip olduğu, evlilik memnuniyeti düşük olan annelerin çocuklarının ise daha düşük kabul düzeyleri olduğu ve babaları ile çatışmalı bir ilişkiye sahip oldukları bildirilmektedir. Ayrıca ebeveynlerin aralarındaki ilişkinin niteliği, çocukların hem ebeveynleri ile hem de kardeşleriyle olan ilişkilerini etkilemektedir (Hakvoort, Bos, Balen ve Hermanns, 2010).

Yapısal yaklaşıma göre alt sistemlerin bütünlük halinde hareket etmesi gerekmektedir. Aile sistemini oluşturan alt sistemler arasında kurulan koalisyon ve ittifaklar, oluşan yeni durumlara göre bozularak sistem içinde yeni bir güç dengesi kurulduğunda, sistem işlevsel hale gelmektedir. Oluşturulan yeni durumda eşlerin beklentilerinin karşılanıyor olması evlilik doyumu açısından önemlidir (Khalatbari, Ghorbanshiroudi, Azari, Bazleh, ve Safaryazdi, 2013; Yaşar, 2017).

İletişim yaklaşımına göre aile içi iletişimde, bireylerin kendilerini rahatça ifade edebildikleri gibi karşısındaki kişiyi dinleyebilme becerisine sahip olmaları da önemlidir. Bu durum sağlandığında aile içinde karşılıklı anlayış ve samimiyet hakim olacağı için aile üyelerinin daha güçlü bir bağ oluşturabileceği düşünülmektedir (Çalışkan ve Aslander, 2014). Ayrıca aile sisteminde eşlerin birbirleriyle yüksek etkileşimi, evlilik doyumunu arttırırken, zayıf iletişim biçimleri evlilik doyumunu olumsuz etkilemektedir (Yucel ve Koydemir, 2015). Evliliklerinde iyi iletişim becerisine sahip olan bireylerin başkalarıyla daha iyi etkileşime girdikleri ve evlilik doyumlarının daha yüksek olduğu belirtilmiştir (Ayup ve Iqbal, 2012).

Evlilik ilişkisine yönelik gerçekçi olmayan beklentiler ve romantik ilişki biçimleri, evlilikten alınan doyumu etkilemektedir (Sharp ve Ganong, 2000). Eşlerin birbirlerinden ve ilişkilerinden bekledikleri gerçekçi olmayan inançların, bilişsel yeniden yapılandırılması sonucunda çiftlerin evlilik doyumlarının yükseldiği belirtilmektedir (Haferkamp, 1994). Evlilik doyumu üzerinde etkili olan bir diğer faktör, bireylerin sahip oldukları şemalardır. Çiftlerin partnerlerinden evlilik ilişkisine dair bekledikleri davranışlar, şemalar tarafından şekillendirilmektedir ve bu

davranış örüntüleri evlilik doyumunu etkilemektedir. Eşlerin kabul edilen olumlu özellikleri, evlilik doyumunu pozitif yönde etkilerken, kabul edilmeyen olumsuz özellikler, negatif yönde etkilemektedir. Olumsuz şemalara sahip olan kişiler, partnerleri hakkında olumsuz olan bilgilere odaklanmayı tercih ettiklerinden ve bu izlenimi sürdürdüklerinden dolayı evlilik doyumları negatif olarak etkilenmektedir (Whisman ve Delinsky, 2002).

Evlilik doyumunu, bireylerin evlilik ilişkisinden beklentilerini ve memnuniyetlerini içerdiğinden dolayı evlilik başarısını etkilemektedir. Bundan dolayı evlilik doyumunu etkilediği düşünülen değişkenlere yönelik yapılan birçok araştırma mevcuttur. Cinsiyet değişkeninin evlilik doyumunu etkilediğini belirten bir araştırmada, erkeklerin evlilik doyumlarının kadınlara oranla daha yüksek olduğu bulunurken diğer bir araştırmada cinsiyet açısından evlilik doyumunda bir farklılık olmadığı vurgulanmaktadır (Hayli, Durmuş ve Kış, 2017; Zainah, Nasir, Hashim ve Yusof, 2012). Evlilik doyumunu etkileyebileceği düşünülen eğitim durumu ve gelir düzeyi değişkenlerine yönelik yapılan araştırmalarda elde edilen sonuçlara göre eğitim düzeyinin kişilerin evlilik doyumunu yükselttiği belirtilmektedir. Eğitim düzeyi yüksek olan bireylerin, evlilik ilişkisinde karşılaşılan problemlere karşı daha pratik çözümler buldukları için daha doyumlu bir evlilik yaşadıkları söylenmektedir. Diğer bir araştırmada eğitim düzeyi yükseldikçe evlilik doyumunun azalacağı yönünde bulgular da mevcuttur. Kişilerin eğitim düzeylerinin artmasının kendilerini daha bağımsız hissetmelerine ve ilişkilerini daha fazla sorgulamalarına neden olduğundan dolayı daha doyumsuz bir evlilik yaşayabilecekleri söylenmektedir (Çağ ve Yıldırım, 2013; Trudel, 2002; Yıldız ve Büyüksahin 2016).

Evlilik doyumunu etkilediği düşünülen bir diğer değişken ise çiftlerin çalışma durumlarıdır. Geleneksel düzenlemelerde yer alan erkeklerin ev geçimi için gerekli parayı kazandığı ve kadınların ev işleri ile ilgilendiği görüşünün eskiden olduğu kadar geçerliliğini korumadığı düşünülmektedir. Erkekler, kendisine yüklenen maddi sorumluluğu eşlerinin paylaşmasını beklerken kadınlar da ev işlerinde eşlerinden yardım beklemektedir. Kadınların aktif olarak iş hayatında yer almalarına rağmen, geleneksel ve kültürel faktörler sebebiyle, kadınların ev işleri konusundaki rolleri değişmeyebilmektedir. Kadınların iş yerindeki ve evdeki ikili rolleri, çeşitli

problemlere yol açmakta ve bu durum kadınların evlilik doyumlarını olumsuz olarak etkileyebilmektedir. Kadınların ev işleri için harcadıkları saatin evlilik doyumları ile negatif yönde ilişkili olduğu, erkeklerin kariyerleri için harcadıkları zamanın evlilik doyumları ile pozitif yönde ilişkili olduğu belirtilmiştir (Azeez, 2013; Stevens, Kiger ve Riley, 2001).

Evlilik doyumu, evlilik biçimleri açısından değerlendirildiğinde, görücü usulü evlenen çiftlerin evlilik doyumlarının, anlaşarak evlenen çiftlere oranlara daha düşük olduğu görülmektedir. Bu durum, anlaşarak evlenen çiftlerin birbirini daha yakından tanıma fırsatı buldukları ve evlilikten beklentilerinin ortak olduğu düşünüldüğünden dolayı anlamlıdır. Buna rağmen evlenme biçiminin evlilik doyumunu yordamada etkili olduğu fakat bu etkinin çok büyük olmadığı yönünde sonuçların olduğu da görülmektedir (Haylı, Durmuş ve Kış; 2017; Yıldız ve Çevik, 2016).

Çocuk sahibi olmanın evlilik doyumunu olumsuz etkilediği, çocuk sahibi olan çiftlerin evlilik memnuniyetlerinin, çocuk sahibi olmayan çiftlere oranla daha düşük olduğu belirtilmiştir. Geleneksel roller kapsamında, aile sistemine dahil olan yeni üyenin bakım görevini üstlenen kadınların, geleneksel rolü benimsemek istemediklerinde, eşler arasında çatışma yaşandığı ve kadınların evlilik doyumlarının erkeklere oranla daha düşük olduğu ulaşılan sonuçlar arasındadır (Twenge, Campbell ve Foster, 2003). Küçük çocuk sahibi olmanın çiftlerin her ikisinin de evlilik doyumlarını düşürdüğü yönünde bulgular da mevcuttur (Wilkie, Ferree ve Ratcliff, 1988). Ayrıca evlilik sisteminde yer alan çocukların büyümesiyle birlikte çiftler arasında çocukları ilgilendiren konular hakkında yaşanan tartışmalar, evlilik doyumunu etkileyebilmektedir. Çocuklar ile ilgili artan sorumluluğu genelde eşlerden birinin üstlenmek zorunda kalması ve evlilikten beklentilerinin karşılanmaması, bu durumun ortaya çıkmasını desteklemektedir. Çocuklarla ilgili sorunların evlilikte büyük sorunlara yol açmasıyla ilişkide yaşanan sıkıntılara karşı, çiftlerin alternatif çözümleri bulabilmeleri ve iyi iletişim becerilerine sahip olmaları gerekmektedir. (Chapin, Chapin ve Sattler, 2001; Lawrence, Eldridge ve Christensen, 1998).

Evlilik doyumunda etkili olduğu düşünülen diğer değişkenler, aşk, sadakat ve paylaşılan değerlerdir. Aşk içeren evliliklerin sahip olduğu düşünülen özellikler

olarak, saygı, eşlerin birbirlerine olan desteği, duyarlılık ve bağışlanma gösterilebilir. Fakat bu özellikler evlilik doyumu üzerinde doğrudan bir etkiye sahip olmamakla beraber evlilik ilişkisinde bulunan sadakat değişkeninin aracılığı ile evlilik doyumu üzerinde etkili olabilmektedirler. Sadakata önem veren ve evlilik ilişkilerinde sadakat konusunda memnun olan çiftler yüksek düzeyde evlilik doyumu yaşayabilmektedirler. Paylaşılan değerlerin fazla olduğu evlilikler, geleneksel rollerin benimsendiği ilişki biçimleri olarak düşünülmektedir. Geleneksel evliliklerde, paylaşılan değer her iki eş tarafından da kabul ediliyor ise bu durumun evlilik doyumuna yol açacağı belirtilmektedir (Rosen-Grandon, Myers ve Hattie, 2004). Geleneksel olan çiftlerin evlilik doyumlarının, geleneksel olmayan çiftlere oranla daha yüksek olduğu ayrıca geleneksel olmayan çiftlerin evliliğe dair beklentilerinin, geleneksel olan çiftlere göre farklılık gösterdiği ifade edilmektedir. Eşler arasında, cinsiyet rolleri, evlilik ve evlilik yaşamı ile ilgili beklentiler uyuşmadığında çatışma ve gerginlik yaşanabilir ve bu durum evlilikten duyulan memnuniyeti azaltabilir (Lye ve Biblarz, 1993).

Evlilik doyumunu eşlerin algıladıkları sosyal destek düzeyi de etkileyebilmektedir. Sosyal destek, bireylerin ihtiyaç duyduklarında çevrelerinde yardım alabileceği kişilerin olması olarak tanımlanabilir. İnsanlar sıklıkla stresli olaylarla karşı karşıya kalırlar ve eşlerinin her türlü desteği sağlayacağından ve duygusal anlamda önemli bir rol üstleneceklerinden emindirler (DeLongis, Capreol, Holtzman, O'Brien ve Campbell, 2004). Destekleyici olmayan davranış düzeyi ile algılanan evlilik doyumu arasında negatif bir ilişki olduğu düşünüldüğünden dolayı destekleyici sosyal davranışlar, evlilik ilişkisinden daha fazla doyum alınmasına yardımcı olmaktadır (Frazier, Tix ve Barnett, 2003; Gümüş, 2015).

Evliliklerinde yakınlık geliştiren çiftler, ilişkilerinde kendilerini ve ihtiyaçlarını daha rahat ifade etmektedirler. Çiftlerin birbirlerine olan samimiyetleri, ilişkilerinde yaşanabilecek sorunlara karşı çözüm geliştirmede ve değişimlere uyum sağlamada etkili olduğundan dolayı bu çiftlerin evlilik doyumları daha yüksektir (Patrick, Sells, Giordano ve Tollerad, 2007). Evlilik doyumları yüksek olan çiftlerin, ilişkileriyle ilgili problem ve değişimlerle daha iyi bir şekilde baş edebildiği ve en iyi çözümü bulmayı başarabildikleri düşünüldüğünden dolayı bu çiftlerin, evlilik

ilişkisinde meydana gelen çatışma veya sıkıntı veren durumlardan etkilenmedikleri söylenebilir (Asfajir ve Ramezani, 2017). Samimiyet ile farklılaşma, bir kişiyle ilişki kurarken kişinin bireyselliğinin farkında olması anlamına geldiğinden, bu faktörlerin evlilik doyumuyla ilişkili olduğu düşünülmektedir. Çünkü kişinin farklılıkların bilincinde olması ilişkide yaşanabilecek engelleri daha kolay fark etmesine imkan sunmakta ve bu durum evlilik memnuniyetini arttırmaktadır (Patrick, Sells, Giordano ve Tollerad, 2007).

Evlilik ilişkisini etkilediği düşünülen diğer bir değişken ise cinselliktir. Çiftlerin ilişkilerinde yaşadıkları cinsellikten memnun olmaları evliliklerinde önemli bir rol oynamaktadır. Cinsel memnuniyet, eşlerin birbirlerine olan izlenimlerini etkileyen ve yaşadıkları cinsellikten hoşnut olmalarını içeren bir hissi ifade etmektedir. Eşler arasındaki cinsel yaşam kalitesi, evlilik mutluluğu ile ilişkili olduğu düşünülen değişkenlerden biridir. Çiftlerin cinsel yaşamlarındaki memnuniyet düzeyleri, eşlerin evlilik doyumlarını etkilemektedir (Çağ ve Yıldırım, 2013; Shakeriana, Nazari, Masoomi, Ebrahimi ve Danai, 2014).

Çiftler evlilik öncesi süreçte daha çok kendilerine benzeyen veya kendilerini tamamladıklarını düşündükleri kişilerle evlenme yönünde hareket etmektedir. Bu durum, çiftlerin birbirlerine uyum sağlamasını kolaylaştırmaktadır (Aydın ve Demir, 2017; Feingold, 1992). Çiftlerin benzer yönlerinin aile yapısı, kültür ve inanç gibi konularda olması evlilik ilişkisi açısından önem arz etmekte ve eşlerin birbirlerine uyumunu kolaylaştırmaktadır. Çiftler arasında benzerlik oranı arttıkça, evlilik memnuniyetinin arttığı ve oluşabilecek olumsuz durumların daha az olduğu belirtilmektedir (Gaunt, 2006). Tamamlayıcı ihtiyaçlar teorisine göre ise eşler arasındaki farklılıklar benzerliklere oranla daha önemlidir çünkü çiftler kendilerinde olmayan fakat bu ihtiyacı karşılayabilecek olan kişiyi seçme eğilimi göstermektedirler (Aydın ve Demir, 2017; Winch, Ktsanes ve Ktsanes, 1954). Eşlerin kendilerinden farklı özelliklere sahip kişileri seçmelerinin, evlilik mutluluğunu ve evlilik memnuniyetini artıracığı aynı zamanda bu farklılıkların (kişisel özellikleri, ilgi duyulan konular veya hayat biçimindeki yaşantıların) evlilik hayatını tek düze olmaktan kurtaracağı düşünülmektedir (Buluş ve Bağcı, 2016; Yılmazçoban, 2011).

Kişilik özellikleri, evlilik memnuniyeti üzerinde etkili olan diğer değişkenlerden biri olarak görülmektedir. Bireysel olarak sahip olunan özelliklerin yanı sıra evlilik ilişkisinde eşlerin sahip olduğu kişilik özellikleri de evlilik doyumu üzerinde etkilidir. Kişilik özellikleri açısından Duygusal Tutarsızlık, Uyumluluk ve Sorumluluk faktörleri ile evlilik memnuniyeti arasında önemli bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Duygusal Tutarsızlık faktörü ile evlilik doyumu arasında negatif yönde, Uyumluluk ve Sorumluluk faktörleri ile pozitif yönde bir ilişki olduğu ifade edilmiştir. Kişilerin Dışadönüklük, Sorumluluk ve Uyumluluk faktör düzeylerinin yüksek, Duygusal Tutarsızlık faktör düzeyinin düşük olması evlilik doyumunu pozitif yönde etkilemektedir. Evlilikte, kişinin yüksek evlilik memnuniyeti için, Uyumluluk, Dışadönüklük ve Deneyime Açıklık faktörleri düzeylerinin yüksek, Duygusal Tutarsızlık faktör düzeyinin düşük olduğu bir partnere sahip olmanın önemli olduğu belirtilmiştir (Abe ve Oshio, 2018).

Eşlerin evlilik ilişkileri ve aileyi ilgilendiren konularda ortak paydada buluşabilmeleri ve karşılaşılan sorunlara çözüm üretebilmeleri uyumlu bir evliliğe sahip oldukları anlamına gelmektedir (Erbek, Beştepe, Akar, Eradamlar ve Alpkan, 2005). Uyumlu bir evlilik için, çiftlerin kendilerini rahatça ifade edebilmeleri ve iletişim halinde olmaları ayrıca kendilerini farklı göstermeye çalışmadan var olabilecekleri bir ilişkiye sahip olmalarının önemli olduğu ifade edilmektedir (Kışlak ve Göztepe, 2012). Evlilik ilişkisinde eşlerin beklentilerinin karşılanmaması ve ilişkinin kötüye gitmesi sonucunda çiftler mutsuz olmakta ve bu durum evlilik doyumunu ve eşler arasındaki uyumu negatif yönde etkileyebilmektedir (Yıldız ve Baytemir, 2016). Uyumsuz evliliklerde, evlilikten alınan doyumun olumsuz olaylardan kolaylıkla etkilendiği belirtilmektedir. Bireyler, ilişkilerinde yaşadıkları olumsuzlukların nedeni olarak eşlerini gördüklerinde ve bu olumsuzlukları bilinçli bir şekilde yaptıklarını düşündüklerinde, çiftlerin ilişki memnuniyetlerinin düştüğü belirtilmektedir (Doğan ve Sunal, 2011; Gülsüm, Ak ve Bozkurt, 2009).

Evlilik, farklı özelliklere sahip iki insanın oluşturduğu bir ilişki biçimidir ve bu nedenden dolayı kişiler için sevgi ve mutluluk kaynağı olduğu gibi bazen de sorun ve çatışma kaynağı olabilmektedir. Çiftler arasında yaşanan çatışma, her ilişkinin doğasında yer almaktadır. Fakat bu çatışma durumu, çözüme ulaşmadığında sorun

oluşmakta ve aile sistemi içinde çeşitli rahatsızlıklara yol açmaktadır. Evlilik çatışması, evlilik ilişkisinde çiftlerin ilgi ve gereksinimlerinin farklı olduğu veya eşlerin ortak bir karara varamadıkları zamanlarda, eşlerin birbirlerini engellemeye çalışması ve uyuşmazlık yaşamaları durumu olarak tarif edilebilir (Genç ve Baki, 2017; Taluy, 2018). Evliliklerinde sıkıntıyla karşılaşan çiftlerin çatışma düzeyleri, evlilik doyumu ile yakından ilişkilidir. Evlilik çatışma düzeyi ne kadar yüksek olursa evlilik memnuniyetsizliği de o derece yüksek olmaktadır (Russell-Chapin, Chapin ve Sattler, 2001). Çiftler arasında yaşanan çatışmanın, eşlerin olumsuz davranışlarını arttırdığı, olumsuz davranışların da çatışma durumunu etkilediği ve sonuç olarak bu durumun eşlerin evlilik doyumu düzeyleri üzerinde olumsuz bir etkiye yol açtığı belirtilmektedir (Genç ve Baki, 2017).

3. DEPRESYON

3.1. DEPRESYONUN TANIMI

Depresyon, üzüntülü ve bunaltılı bir duyguduruma eşlik eden düşünce, konuşma, motor ve fizyolojik işlevlerde yavaşlama ile kendini gösteren, bireyde isteksizlik, değersizlik ve karamsarlık gibi duygu ve düşüncelere yol açan bir olgudur. Bu durum, doğrudan fiziksel veya psikolojik bir hastalığa bağlı olabileceği gibi bunlardan bağımsız olarak da ortaya çıkabilir (Öztürk ve Uluşahin, 2015). Depresyon, bireylerin uyaranlara karşı duyarlılıklarının azalmasına ve önemli derecede işlev yitimine sebep olan bir bozukluk olduğundan dolayı önemli sağlık sorunlarından biri olarak düşünülmektedir (Özdel, Bostancı, Özdel ve Oğuzhanoğlu, 2002).

Beck'in bilişsel modelinde yer alan, bilişsel üçlü olarak adlandırılan kişinin kendisini, geleceği ve dünyayı otomatik olarak negatif algılama eğilimi, depresyonun yapısını açıklamak için kullanılmıştır (Arkar, 1992; Beck, 2005). Kişinin kendisi hakkındaki olumsuz düşünceleri, genellikle kendini yetersiz, değersiz ve kusurlu görme şeklindedir. Kişinin dünyayı, kendine engel koyan ve korunaksız bir ortam olarak görme eğilimi, diğer bilişsel üçlü kavramları arasındadır. Gelecek ile ilgili negatif bakış açısının içeriğini ise kişinin yaşamakta olduğu sıkıntıların hiç

geçmeyeceği, sonsuza kadar süreceği ve bunlardan dolayı başarısız olacağı yönünde düşünceler oluşturmaktadır (Arkar, 1992).

3.2. DSM-5'E GÖRE TANI KRİTERLERİ

Depresyon döneminde görülen belirtiler arasında depresif duygudurum ve isteksizlik veya zevk alamama başta gelmektedir. Bunların yanı sıra;

- a) Enerjide azalma
- b) Dikkati yoğunlaştırmada azalma
- c) Yetersizlik düşünceleri
- d) Uykuda azalma ya da artma
- e) Kiloda meydana gelen değişiklikler
- f) Psikomotor yavaşlama
- g) Değersizlik veya suçluluk düşünceleri
- h) Ölüm düşünceleri

gibi belirtiler de görülebilir.

Mevcut durumda geçerli olan sınıflandırma kapsamında, bu belirtilerin en az iki hafta boyunca art arda hemen hemen her gün görülmesi gerekmektedir (Amerikan Psikiyatri Birliği, 2013).

3.3. DEPRESYONUN EPİDEMİYOLOJİSİ

Depresyon için belirtilen risk faktörleri arasında cinsiyet, stresli yaşam olayları, olumsuz çocukluk deneyimleri ve bazı kişilik özellikleri gösterilmektedir (Fava ve Kendler, 2000). Cinsiyet değişkenine göre depresyon yaygınlığı, psikososyal ve genetik faktörlere bağlı olarak farklılaşmaktadır. Depresyonun erkeklere oranla kadın popülasyonunda daha yaygın olduğu, aynı zamanda kadınların yaşam boyunca daha fazla risk altında oldukları ve depresyon ölçümlerinde ağlama veya kilo kaybı gibi durumların kadınlar tarafından daha rahat ifade edilebiliyor

olmasının, bu oranın yüksek olmasına neden olabileceği düşünülmektedir (Kornstein, Sloan ve Thase, 2002; Parker ve Brotchie, 2010).

Yaşanan olumlu yaşam olayları, stresli yaşam olaylarının depresyon üzerindeki etkilerinden bireyleri korumaktadır. Olumlu yaşam olayları, bireylerin depresif olma ihtimallerini hafifletmekte veya engellemektedir. Stresli yaşam olayları ile depresyon arasında pozitif yönde bir ilişki olduğu düşünülmektedir. Olumlu yaşam olayları ile depresyon arasında doğrudan bir ilişki olmamasına rağmen olumlu yaşam olaylarının, negatif yaşam olaylarının depresyon üzerindeki etkilerini azaltacak şekilde aracı rol oynadığı belirtilmektedir (Dixon ve Reid, 200).

Kişilik özellikleri ve depresyon arasındaki ilişki incelendiğinde, Duygusal Tutarsızlık faktörü (endişeli, güvensiz, sınırlı, kaygılı gibi özelliklere sahip) ve depresyon arasında pozitif yönlü bir ilişki olmasına rağmen, Sorumluluk faktörü (uzun vadede planlar yapabilme, makul kararlar verebilme, çalışma kararlılığı) ve depresyon arasında negatif yönlü bir ilişki olduğu ifade edilmektedir (Jourdy ve Petot, 2017; Somer, Korkmaz ve Tatar, 2002).

3.4. EVLİLİK DOYUMU VE DEPRESYON

Depresyon, yaşamın hemen hemen her döneminde karşılaşılan duygudurum bozukluklarından biri olarak görülmektedir. Bu hastalık riskini arttıran durumlar arasında, ailede depresyon geçiren birinin olması, kadın olmak, yalnız yaşamak veya düşük sosyo-ekonomik düzey gösterilebilir (Marshall ve Jaques, 2008; Mete, 2008).

Depresyonda olan kişi ile aile üyeleri arasında oluşan etkileşim örüntüsü genellikle duygusal uzaklık ve olumsuz düşünceler şeklinde olmaktadır. Ayrıca depresif aile üyesinin duygudurumunda meydana gelen değişikliklerden yorulan aile üyeleri, ilişki kurmada geri çekilerek depresif kişinin olumsuz bakış açısını destekler nitelikte davranma eğilimi gösterebilirler. Bunun sonucunda depresyonda olan kişi, aile üyelerinin kendisinden uzaklaşması sonucu yalnızlaşabilir (Marshall ve Jaques, 2008).

Depresif bir eşin olduğu evliliklerde, çiftlerin problem çözmede, aile işlevlerinde ve evlilik memnuniyetinde problem yaşadıkları belirtilmektedir. Bu

durum üç örneklem grubu (depresif bozukluğu olan, anksiyete bozukluğu olan ve bu iki bozukluğa sahip olmayan) üzerinde incelendiğinde, problem çözme davranışlarının depresif gruba oranla, kaygılı ve kontrol grubunda, birlikte zaman geçirme, saldırganlık, cinsel tatmin ve çocuklarla ilgili konularda çatışmanın ise depresif grupta daha yüksek olduğu belirtilmektedir (Hickey, Carr, Dooley, Guerin, Butler ve Fitzpatrick, 2015).

Depresif belirtiler ile evlilikte yaşanan zorlukların ilişkilendirilmesinde daha titiz davranılması ve bu ilişkinin her evlilik için geçerli olma ihtimalinin göz ardı edilmemesi gerektiği düşünülmektedir. Çiftlerin evlilik doyumlarında azalma meydana geldiğinde, depresif belirtiler gösteren kişilerin belirlenmesi veya yoğun depresif belirtiler görüldüğünde, evliliklerinde problem yaşayan kişilerin belirlenmesine yönelik çalışmalar, depresyon ve evlilik doyumları arasındaki ilişkiyi daha net ortaya koyabilir. Depresif belirtiler ile evlilik doyumları arasındaki ilişkinin, eşlerin her ikisi için de aynı düzeyde etkili olduğu düşünülmektedir. Depresif belirtilerin fazla olması durumunda evlilik doyumunun azaldığı, evlilik memnuniyetinin düşük olması durumunda ise eşler için depresif belirtilerin de aynı oranda arttığı belirtilmektedir (Davila, Karney, Hall ve Bradbury, 2003).

Konu ile ilgili literatür incelendiğinde, evlilik doyumları ile depresyon arasında negatif yönlü bir ilişki olduğu görülmektedir. Evlilik ilişkisinde yaşanan problemler, depresyona yol açtığından dolayı evlilik memnuniyeti olumsuz olarak etkilenmektedir. Hamile olan ve olmayan kadınlarda depresyon ve mükemmeliyetçiliğin, evlilik doyumları ile ilişkisinin araştırıldığı bir çalışmada, mükemmeliyetçiliğin depresyon ve evlilik doyumları arasında negatif yönlü bir ilişkiye neden olduğu belirtilmektedir (Dimitrovsky, Shiff ve Zanany, 2002).

Evlilik doyumları ve depresyon arasındaki ilişkiyi anlamaya yönelik yapılan diğer bir çalışmada, depresyon ile evlilik doyumları arasında negatif yönlü bir ilişki olduğu, bireyin sahip olduğu depresif belirtilerin evlilik doyumunu olumsuz yönde etkilediği belirtilmektedir. Depresyon tanısı konulmuş bireylerin ve eşlerinin evlilik doyumlarının, zaman zaman değişen depresif belirtilerden olumsuz olarak etkilenmesine rağmen, algılanan evlilik doyumunda meydana gelen değişimlerin, bu kişilerin ve eşlerinin gösterdikleri depresif belirtilerde farklılık oluşturmadığı

belirtilmektedir. Bu durum, kişilerin daha depresif hale geldikçe evlilik memnuniyetlerinin azaldığı şeklinde değerlendirilmiştir (Pruchno, Genderson ve Cartwright, 2009).

4. MUTLULUK

4.1. MUTLULUĞUN TANIMI

İnsanları olumlu olarak etkilediği yönünde ortak bir görüş olmasına rağmen kavram olarak mutluluğu tanımlamak ve açıklamak kolay değildir. Mutluluğu, bir duygu veya bu duyguyu yaşarken insanların deneyimledikleri durum olarak tanımlamak mümkündür (Akın ve Saticı, 2011; Bülbül ve Giray, 2011).

Bazı felsefi ve psikolojik yaklaşımlar mutluluğu, kişinin hayatında elde edebileceği en üst iyilik hali olarak düşünmüş ve insanların yaşamları boyunca hedefledikleri veya arzu ettikleri amaçlara ulaşabilmeleri olarak ele almışlardır (Demirci, Ekşi, Kardaş ve Dinçer, 2016). Aristoteles, hedonist anlayışa göre yaşamdaki zevkli anların toplamı olarak görülen mutluluğu, daha erdemli bir hayatta oluşan ve arkadaşlık, sağlık gibi dış faktörlerden etkilenen bir kavram olarak ifade etmektedir (Diener, Scollon ve Lucas, 2003; Oishi, Graham, Kesebir ve Galinha, 2012). Mutluluk, olumlu duyguların öznel olarak ifade edilmiş biçimi olarak da tanımlanan, bireylerde hoşnutluk yaratarak kişilerarası ilişkileri belirleyen biyolojik ve psikolojik bir durum şeklinde de belirtilmektedir (Aluş ve Selçukkaya, 2015; Stack ve Eshleman, 1998).

Bireyin beklentilerinin gerçekleşmesi sonucu duyduğu tatmin, hayatına karşı duyduğu memnuniyet ve hoşnutluk duygusu, bireyin kendisini bedenen ve zihnen iyi hissetme gibi durumları içeren pozitif olma durumu, mutluluğun tanımları arasında yer almaktadır. Kişinin sahip olduğu değerlerin birbiriyle uyum içinde olması, kişinin kendisiyle ve içinde yaşadığı toplum ile kurduğu ilişkilerin niteliği, mutlu olma durumunu belirleyen faktörler arasında gösterilmektedir (Aluş ve Selçukkaya, 2015).

Mutluluk ile ilgili diğer bir görüş ise mutluluğun göreceli olduğu, nesnel bir iyiliği ifade etmediği ve kısmen kişinin hayatına dair yaptığı öznel karşılaştırmaya bağlı olduğu yönündedir. Bu görüşün ne sürdüğü varsayımlara göre mutluluğun, kişinin kendi yaşamını değerlendirerek, sahip olduğu standartlar ile beklentilerinin uyum içinde olmasına yani yaşam koşullarının sağladığı olanaklara göre belirlenen standartların yükselmesi veya düşmesine, bazen de koşullara uyum sağlayamayan zorunlu ihtiyaçların giderilmesine bağlı olduğu ifade edilmektedir. Ayrıca mutluluğun, yaşamın gerçek kalitesine karşı duyarsız olabileceği nk insanların zaman zaman gerçek ihtiyaçlarının dışında ihtiyaçları olabileceği belirtilmektedir (Veenhoven, 1991).

Mutluluğun insanlar üzerinde olumlu bir etkisi olduğu konusunda ortak bir yargıya varılmıő olsa da yaőanılan toplumun özelikleri göz önüne alınarak incelendiğinde, mutluluğa bakış açısının deđiőtiđi görülmektedir. Bireyci kültürlerde yetiően kişiler, mutluluğu bireysel başarı ile iliőkilendirirken, toplulukçu kültürlerde ise mutluluk, kişinin ilişkilerinde ve içinde yaşadığı toplum ile uyum içinde olması Şeklinde yorumlanmaktadır (Akın ve Satıcı, 2011; Uchida, Norasakkunkit ve Kitayama, 2004).

Mutluluk ile ilgili yapılan çalışmalarda sosyodemografik özelliklerin, mutluluk üzerinde önemli bir etkisinin olduğu görülmektedir. Cinsiyet grupları açısından, kadınların erkeklere oranla mutluluk düzeylerinin daha yüksek olduğu düşünülmektedir. Gençlik yıllarına oranla ilerleyen yaőlarda, kişilerin sorumlulukların artması veya yaşanabilecek sağlık sorunlarının sıklığı sebebiyle mutluluk düzeyinde düşüş beklenmektedir. Ayrıca Türkiye İstatistik Kurumu tarafından yapılan, Yaşam Memnuniyeti Araőtırmasına göre, kadınlardaki mutluluk düzeyinin erkeklere oranla daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Gelir durumu açısından bakıldığında ise gelir durumu iyi olan kişilerin daha mutlu olmaya yatkın oldukları, nk bu durumun bireylerin kendisi için belirlediği standartlara ulaşmayı kolaylaőtırdıđı belirtilmektedir. Ayrıca gelir durumunda meydana gelen değişimin mutluluğu etkilemediği, aylık gelir ve ortalama gelir arasındaki farkın, mutluluk üzerinde etkili olduğu literatürde yer alan bilgiler arasındadır. Ayrıca uzun süre devam eden iősizliđin, kişilerin sahip olduğu becerilerin azalmasına, kazanç kaybına

ve sosyal kazanımların yok olmasına neden olduğundan dolayı mutluluk üzerinde olumsuz bir etkiye sahip olduğu belirtilmektedir. İnsanlar, sahip oldukları ilişki sistemi içinde kendilerini daha güvende hissettikleri için evli olan kişilerin bekarlara oranla daha mutlu oldukları, hatta bu farkın evli olan ve boşanmış olanlar arasında daha da arttığı ifade edilmektedir (Bülbül ve Girey, 2011; Çirkin ve Göksel, 2016; Lim, Shaw, Liao ve Duan, 2019; Peiro, 2006; Tüik, 2018). Benzer doğrultuda, evli olmayan kadınların mutluluk düzeylerinin, evli olan kadınlara oranla daha düşük düzeyde olduğu, ayrıca boşanmış veya dul olan kişilerin, hiç evlenmemiş olan kişilere oranla önemli ölçüde daha az mutlu oldukları ifade edilmiştir (Easterlin, 2003). Ailede bulunan çocuk sayısı ve mutluluk arasındaki ilişki incelendiğinde, farklı sonuçlar elde edildiği görülmektedir. Bazı toplumlarda artan çocuk sayısının, bakım verenlerde maddi bir yük olarak algılandığı, buna karşın az gelişmiş ülkelerde artan çocuk sayısının aileye ekonomik olarak katkı sağladığı düşünüldüğünden dolayı mutluluk üzerinde olumlu bir etkiye sahip olduğu ifade edilmektedir (Çirkin ve Göksel, 2016; Peiro, 2006).

Kişilik özellikleri ile mutluluk ilişkisi üzerine yapılan çalışmalarda Dışadönüklük ve Nevrotizm faktörlerinin mutluluk ile daha yakından ilişkili olduğu belirlenmiştir. Dışadönük bireylerin, içe dönük bireylere oranla daha mutlu oldukları ifade edilmektedir (Demirci ve Ekşi, 2018; Pishva, Ghalehban, Moradi ve Hoseini, 2011). Gelişmiş toplumdaki sistemin, insanları daha fazla topluluk içinde yaşamaya zorunlu kıldığı ve bu durumun da insan ilişkilerinde daha dışadönük olan kişilerin mutluluk düzeylerini pozitif yönde etkilediği belirtilmektedir (Salary ve Shaieri, 2013).

4.2. EVLİLİK DOYUMU VE MUTLULUK

Evlilik memnuniyeti, eşlerin bireysel olarak evlilik ilişkisine dair yaptığı değerlendirme olarak ifade edilmektedir. Yetişkinlerde mutluluğun, medeni durum ile yakından ilişkili olduğu, evlilik doyumunun arttıkça, mutluluğun da arttığı belirtilmiştir. Bu açıdan mutluluk ve evlilik doyumunu arasında pozitif yönde ve anlamlı bir ilişki olduğu dile getirilmektedir (Majhi ve Panda, 2015; Sooky, Keramat, Sharif, Dehghani, Tagharrobi, Taebi ve Sadat, 2014).

Evli çiftlerin, evliliklerine dair beklentilerinin ne derece gerçekleştiğini sorgulaması ve evliliklerinde yaşadıkları sorunları çözüme ulaştırmaya çalışması genel olarak evliliklerinde daha mutlu olma çabası olarak görülebilir. Kadınların evlilik ilişkilerinden beklentileri sırasıyla, sevgiye dayanan, mutlu, saygıya dayanan bir evlilik iken, erkeklerin beklentileri ise mutlu, huzurlu, saygıya dayanan bir evlilik olarak belirlenmiştir (Kızıldağ ve Şahin,2018).

Evlilik sisteminde çiftlerin yaşadığı ilişki problemleri, evlilikten alınan doyumunu etkilediği gibi çiftlerin mutsuz bir süreç geçirmesine ve/veya evliliğin bitmesine sebep olabilir. Evlilik ilişkisinin kötüye gitmesi ve problem yaşanması, çiftlerin daha mutsuz olmasına ve evlilik memnuniyet düzeylerinin düşmesine sebep olmaktadır. Bu nedenle evlilikte yaşanan mutluluğu belirleme açısından evlilik doyumunu ve ilişki niteliği önem kazanmaktadır (Çelik, 2013; Yıldız ve Baytemir, 2016). Ayrıca evli olan öğrencilerin, umutlarının ve mutluluklarının evlilik doyumuyla ilişkisinin incelendiği bir araştırmada, öğrencilerin umut ve mutluluk düzeylerinin artmasıyla evlilik doyumunun arttığı belirlendiğinden dolayı memnuniyet düzeyini belirlemede umut ve mutluluk değişkenlerinin önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Sepehrian-Azar, Mohammadi, Badalpoor ve Norozzadeh, 2016).

Evlilik ile ilgili çevresel, sosyal ve psikolojik faktörler sayesinde evli çiftlerin, bekar olan kişilere oranla daha mutlu oldukları ifade edilmektedir. Fakat evlilik memnuniyetinin istenilen düzeyde olmadığı veya çiftlerin evliliklerinde kendilerini yetersiz hissetmeleri durumunda, evliliğin olumsuz etkisinin de oluşabileceği belirtilmektedir (Hagedoorn, Van Yperen, Coyne, Van Jaarsveld, Ranchor, Van Sonderen ve Sanderman, 2006).

Evli olan ve olmayan kişiler arasındaki mutluluk düzeyi farklıdır. Evli olan kişilerin mutluluk düzeyleri, bekar olan kişilere oranla daha yüksektir. Ayrıca ilk kez evlenen kişilerde, evlilik mutluluk üzerinde pozitif yönde etkili olduğu gibi yeniden evlenme de kişilerin mutluluk düzeyleri üzerinde olumlu etkiye sahiptir. Yeniden evlenen kişilerin evlilik doyumları da ilk evliliklerini yapan kişiler kadar yüksek düzeydedir. Kuşaklar arası yapılan incelemelerde, 10 yıl ve 35 yıl evli olan çiftlerin evlilik doyumları ve mutluluk düzeylerinin hemen hemen aynı olduğu ve bu çiftlerin

bekar olan kişilere oranla evlilik doyumu ve mutluluk seviyelerinin daha yüksek olduğu ifade edilmiştir (Easterlin, 2003).

Çiftlerden birinin evlilik memnuniyeti düşük düzeyde olduğunda, eşine olan ilgi ve sevgisini göstermede yetersiz kalabilir. Evlilik memnuniyet düzeyi yüksek olan kişiler ise eşlerine karşı ilgi göstermeye ve destek vermeye daha motive olduklarından, partnerlerinin mutluluk düzeyleri üzerinde pozitif etkiye sahip olabilirler. Dolayısıyla çiftlerden birinin evlilik memnuniyeti, diğer eşin duygusal olarak iyi oluşu ile yakından ilişkili olabilir (Carr, Freedman, Cornman ve Schwarz, 2014).

5. PSİKOLOJİK İYİ OLUŞ

5.1. İYİ OLUŞUN TANIMI

İyi oluş kavramını açıklamak üzere kullanılan iki temel yaklaşım olarak hedonik yaklaşım ve insan potansiyeli ile ilgilenen eudaimonik yaklaşım gösterilebilir. Hedonizm anlayışında iyi oluş, kişisel çıkarlara odaklanma ve bedensel zevkler gibi hazcı bakış açısından tanımlanıyor olsa da yaygın anlayışa göre iyi oluş, kişinin bireysel mutluluğunu içeren, yaşamın olumlu veya olumsuz tüm yönlerine karşı bireyin yaşadığı memnuniyet deneyimi olarak ifade edilmektedir (Ryan ve Deci, 2001; Özen, 2010).

Eudaimonik anlayışa göre, mutluluk ve iyi oluş birbirinden farklı kavramlardır. Kişinin hayatında olmasını arzuladığı şeylerin gerçekleştiği durumlarda kişinin mutlu olmasına rağmen iyi oluşun sağlanamayabileceği çünkü elde edilen bazı şeylerin kişinin iyi oluş haline katkıda bulunmayacağı ifade edilmektedir (Ryan ve Deci, 2001). Eudaimonik anlayışa göre iyi oluş, insanın kişisel olarak kendini en iyi şekilde ifade etmesi, gerçek kendiliğini bularak buna uygun yaşaması ve kendini gerçekleştirilmesi olarak ifade edilmektedir. Eudaimonik anlayış bu anlamda psikolojik iyi oluş kavramını ifade eden bir bakış açısını sunmaktadır (Demirci ve Şar, 2017; Ryan ve Deci, 2001; Waterman, 1993).

5.2. PSİKOLOJİK İYİ OLUŞUN TANIMI

Psikolojik iyi oluş, yaşamı bir amaç doğrultusunda devam ettirmek, başkalarıyla nitelikli ilişki kurmak veya gelişmeye devam etmek gibi varoluşsal zorluklar ile başarılı bir şekilde baş etmeyi içermektedir (Keyes, Shmotkin ve Ryff, 2002). Ayrıca psikolojik olarak sağlıklı olan kişilerin, kendilerini gerçekleştirebilen ve yaşadığı hayatın getirdiği sorumlulukları yerine getirebilen kişiler oldukları düşünülmektedir (Özen, 2010).

Psikolojik iyi oluş, kişinin kendisiyle ilgili olan her şeyin anlamlı olduğunu düşünmesi (kendini kabul), sürekli olarak büyüme ve gelişmeye devam etmesi ve yeteneklerinin farkında olması (bireysel gelişim), bireyin yaşamının bir anlamı ve amacı olduğunu dair inancı (yaşam amacı), kişilerarası nitelikli ilişkiler kurabilmesi (diğerleriyle olumlu ilişkiler), bireyin hayatı ve çevresi üzerinde etkili olabilmesi (çevresel hakimiyet) ve kişinin çevresine rağmen düşüncelerini ve davranışlarını kendi inançları doğrultusunda oluşturabilmesi (özerklik) olmak üzere altı boyuttan oluştuğu düşünülen bir bakış açısıdır (Ryff ve Keyes, 1995).

Psikolojik iyi oluşun kendini kabul bileşeni, kişinin güçlü ve zayıf yönlerini kabul ederek geçmişine ve kendine yönelik olumlu değerlendirmelerini içermektedir. Bireysel gelişim faktörü ise kişinin diğer bileşenler ile belirlediği hedeflere ulaşmak için potansiyelini geliştirmeye ve büyümeye devam etmesini içerir. İnsanın, sürekli değişim içinde olan yaşam alanına uyum sağlayabilmesi için bireysel gelişimin devam etmesi zorunludur. Kişinin yaşamına yönelik olan amacının, bireyin genel anlamda iyi olması üzerinde önemli bir etkisi olduğu düşünüldüğünden, oluşturulan hedefler ve uğraşlar, kişinin hayatının belirli alanlarına anlam katmaktadır. Psikolojik iyi oluşun diğerleriyle olumlu ilişkiler boyutu ise kişilerin çevresindeki insanlar ile nitelikli ilişki kurmaya vurgu yapmaktadır. Bu boyut diğer kişilerle sıcak, tatmin edici ve güvene dayalı ilişkileri temsil eder. Kişinin kendine uygun ortamları seçme veya oluşturma yeteneğini içeren çevresel hakimiyet, yaşam alanına aktif katılımı sağlayarak psikolojik iyi oluş üzerinde olumlu bir etkiye sahiptir. Özerklik boyutu ise kişinin bağımsız olması, davranışlarını özgürce belirleyebilmesi, sosyal baskılara

direnebilmesi ve kendisini sahip olduğu standartlara göre değerlendirebilmesi gibi yetenekleri ifade eder (Ryff, 1989; Ryff, 1995; Ryff, 2014; Ryff ve Singer, 2008).

Psikolojik iyi oluđu etkilediđi dűşünűlen deęişkenlere yönelik birçok çalıřma mevcuttur. Cinsiyet deęişkeni açısından yapılan karřılařtırmalarda kadınların psikolojik iyi oluđu düzeylerinin, ekeklenden daha yüksek olduđu belirlenmiřtir (Cenkseven ve Akbař, 2007; Cooper, Okamura ve McNeil, 1995; Ertűrk, Kara ve Gűneř, 2016). Kiřilerin sahip olduđu duyguların pozitif veya negatif olması da psikolojik iyi oluđu etkilemektedir. Olumlu duyguların daha sık yařanması durumuyla, psikolojik iyi oluđuğun “diđerleriyle olumlu iliřkiler” faktűrű arasında pozitif bir iliřki olduđu belirlenmiřtir. Negatif duyguların daha sık yařanması durumunda ise psikolojik iyi oluđuğun negatif yűnde etkilendiđi belirtilmektedir (Kuyumcu, 2012).

Medeni durum grupları açısından psikolojik iyi oluđu düzeyi deęerlendirildiđinde, bekar veya ayrılmıř olan kadınların psikolojik iyi oluđu düzeylerinin, evli kadınlara oranla daha dűřűk olduđu gűrűlmektedir. Özellikle “çevresel hakimiyet”, “kendini kabul” ve “yařam amacı” faktűrlerinin daha dűřűk düzeyde olduđu ifade edilmiřtir. Ayrılmıř veya hiç evlenmemiř kadınların “kiřisel geliřim” faktűrűnűn, evli olan kadınlara kıyasla, bekar veya ayrılmıř olan erkek ve kadınların, evli olanlara oranla “űzerklik” faktűrűnde daha yüksek düzeyde oldukları ifade edilmektedir (Marks, 1996).

Kiřilik űzelliklerine gűre psikolojik iyi oluđu düzeyi deęerlendirildiđinde, Dıřadűnűklűk ve Nevrotizm faktűrlerinin, psikolojik iyi oluđu űnemli derecede yordadıkları ifade edilmiřtir. Dıřadűnűklűk faktűrű, psikolojik iyi oluđuğun çevresel hakimiyet, kendini kabul, kiřisel geliřim ve diđerleriyle olumlu iliřkiler faktűrleriyle pozitif yűnde iliřkilidir. Ayrıca Yumuřakbařlılık faktűrűnűn yüksek düzeyde olduđu kiřilerin bařkalarıyla olumlu iliřki kurma becerilerinin daha iyi olduđu, yařam boyunca bűyűmeye ve geliřmeye devam eden insanların ise Geliřime Açıklık faktűrűnűn yüksek düzeyde olduđu, yani yaratıcı ve ilgi çeken durumlara daha fazla eęilimleri oldukları belirtilmiřtir (Cooper, Okamura ve McNeil, 1995; Schmutte ve Ryff, 1997).

5.3. EVLİLİK DOYUMU VE PSİKOLOJİK İYİ OLUŞ

Bireylerin ihtiyaçlarının karşılanması açısından evliliğin, psikolojik iyi oluş üzerinde olumlu etkisi olan değişkenlerden biri olduğu düşünülmektedir (Akdağ ve Çankaya, 2015). Bu doğrultuda evlilik ve psikolojik iyi oluş arasındaki ilişkiye yönelik yapılan çalışmalarda, kişinin psikolojik iyi oluşunun, evlilik ilişkisiyle yakından ilgili olduğu ve evliliklerinden memnun olmayan çiftlerin daha düşük psikolojik iyi oluş puanına sahip oldukları belirtilmektedir (Kim ve McKenry, 2002; Ren, 1997).

Evlilik ilişkisinde çiftlerden depresif olan kişinin, eşine yeteri kadar destek vermediği durumlarda evlilik stresinin arttığı ve bunun sonucunda depresif belirtilerin de artma olasılığı olduğu belirtilmektedir. Evlilikte sorun yaşanmasına neden olan sosyal destek yönünden eksiklik, evlilik doyumu ile ilişkili bulunmaktadır (Davila, Bradbury, Cohan ve Tochluk, 1997). Psikolojik iyi oluş düzeyi düşük olan bir kişi, aile hayatı ile ilgili sorumluluklarını yerine getirmediğinde, bu durum eşler arasında sorun yaşanmasına sebep olabilir ve tartışmaya yol açabilir. Bu durum eşin psikolojik iyi olma halinin daha da bozulması ile sonuçlanabilir. Ayrıca mutsuz evliliklere yol açan stresli aile ortamının, psikolojik iyi oluş üzerinde negatif etkiye yol açtığı belirtilmektedir (Dush, Taylor ve Kroeger, 2008).

Evli erkeklerin genel yaşam memnuniyetleri ve zihinsel olarak iyi oluş puanlarının, evli kadınlardan daha yüksek olduğu, buna karşın boşanmış veya eşi vefat etmiş olan erkeklerin evlilik doyumu ve zihinsel iyi oluş puanlarının aynı durumda olan kadınlardan daha düşük olduğu belirtilmektedir. Evlenmemiş kadın ve erkekler arasında ise yaşam doyumları ve zihinsel sağlık durumları açısından çok az bir fark olduğu görülmektedir (Gove, Hughes ve Style, 1983).

Evliliğin, kişilerin psikolojik iyi oluş düzeylerini arttırdığı, evlilik ilişkisinin yapısının psikolojik iyi oluş üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğu ve evlilikten duyulan memnuniyetin, kişilerin ruhsal açıdan iyi olmalarına aracılık ettiği düşünülmektedir. Bu açıdan evlilik doyumunun, psikolojik iyi oluş düzeyini belirlemede önemli bir rolünün olduğu belirtilmektedir. Evlilik ilişkisinden beklenen

gereksinimlerin karşılanması durumunda, bireylerin evlilik memnuniyetlerinin arttığı ve bu durumun psikolojik iyi oluş üzerinde olumlu bir etkiye yol açtığı belirtilmektedir. Bu doğrultuda evlilik doyumları yüksek olan kişilerin, psikolojik iyi oluş düzeylerinin de yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Akdağ ve Çankaya, 2015).

Evlilik ilişkisinde daha uyumlu ve evlilik doyumları daha yüksek olan çiftlerin, diğer çiftlere oranla daha yüksek yaşam memnuniyeti ve psikolojik iyi oluş düzeyine sahip oldukları düşünülmektedir. Evlilik uyumları ve memnuniyetleri düşük olan çiftlerin, daha fazla sağlık problemleri ile karşı karşıya kaldıkları ve yaşam amaçlarının daha az, yaşam memnuniyetlerinin ise daha düşük düzeyde olduğu belirtilmektedir (Shek, 1995).

Evlilikte yaşanabilecek sorunlar ve evlilikten beklentilerin karşılanmaması, kadınların iyi oluş durumlarına daha olumsuz bir şekilde etki etmektedir. Toplumun kadınlar ve erkekler için belirlediği rollere bağlı olarak, evlilik sisteminde erkeklerin iyi oluş durumlarının kadınlara oranla daha rahat olduğu düşünülmektedir. Kadınların evlilik ilişkisinde üstlendikleri rollerden ve evlilikte yaşanabilecek olumsuzluklardan dolayı kadınlar kendilerini daha fazla sorumlu hissetmekte bu durum da iyi oluşlarını olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Eş rolünün dışındaki kimlikleri, mesleki başarı ile daha iç içe olan erkeklerin veya kadınların, evlilikte yaşanabilecek kişilerarası başarısızlıktan ve sorunlardan daha az etkilendikleri çünkü evliliklerinde yaşadıkları memnuniyetsizliği, diğer alanlarda yaşadıkları doyum ile dengeledikleri düşünülmektedir (Williams, 1988).

6. EVLİLİK SÜRESİ İLE İLGİLİ DEĞİŞKENLER

Evlilik, içinde yaşanan toplum tarafından bireylerin yaşamlarının her alanında etkili olan, zaman zaman zorlukları olmasına rağmen sağladığı mutluluk ve fayda ile insanların büyük bir kısmının arzuladığı bir amaç olarak değerlendirilebilir. İnsan yaşamının en önemli evrelerinden biri olarak görülen evlilik, toplumun en küçük birimi olan ailenin oluşması için de önemlidir (Çağ ve İbrahim, 2013).

Evlilik ilişkisinde yaşanabilecek farklı durumların evlilik ile geçen süreye bağlı olarak değişebileceği ve evlilik için kritik dönemlerin olduğu belirtilmektedir. Aile sisteminde her bir aile üyesi, yaşam döngüsü evrelerinde değişen rollere sahip olmakta ve bu rollere uyum sağlamada zaman zaman zorluk yaşayabilmektedir (Hallaç ve Öz, 2014).

Cinsiyet değişkeni açısından evlilik süresi değerlendirildiğinde kadınlarda yaşın artışıyla birlikte evlilik süresinin de arttığı, 45-49 yaş aralığındaki kadınların evlilik süresinin 25-29 yaş aralığındaki kadınlardan daha fazla olduğu belirtilmiştir. Ayrıca 30 yaşından sonra evlenen kadınların evlilik sürelerinin, daha erken yaşta evlenen kadınlara oranla daha az olduğu ifade edilmiştir. Eğitim seviyesine bağlı olarak evlilik süresinde meydana gelen değişim ise cinsiyet açısından farklılaşmaktadır. Kadınların eğitim seviyesi arttıkça evlilik süresinin azaldığı ve hiç eğitim almamış kadınların evlilik sürelerinin daha fazla olduğu ifade edilmektedir. Bu durumun aksine erkeklerin eğitim seviyesinin artmasının, evlilik süresi üzerinde olumlu etkisi olduğu düşünülmektedir. Ayrıca çocuk sayısının fazla, gelir durumunun iyi olması ve eşler arasında kültürel olarak farklılığın olmaması evlilik süresini arttıran diğer değişkenler olarak belirlenmiştir (Eryavuz ve Birecikli, 2018).

Evlilikte eşler arasında yaşanan cinselliğin, çiftlerin inanışlarına, sosyo-kültürel durumlarına ve etnik durumlarına göre değişebildiği gibi yaş ve evlilik sürelerine göre de değişebildiği ifade edilmektedir. Evlilik süresi ile cinsel yaşam ve eşe karşı hissedilen duygulara ilişkin kadınlarla yapılan bir çalışmada, evlilik süresiyle cinsel yaşam arasında anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Evlilik süreleri ve yaşları düşük olan ve aynı zamanda birbirlerine uyumlu olan çiftlerin, daha sık cinsel ilişki yaşadıkları, evlilik süresinin artmasıyla çiftlerin cinsel ilişki sıklıklarının azaldığı ifade edilmiştir (Uddin, 2007). Ayrıca cinsel doyumun, evlilikte geçen süreye bağlı olarak evlilik doyumuna etkisinin azalacağı yönünde bir beklenti olsa da cinsellik ve evlilik doyumları arasındaki ilişkinin evlilik süresinin artmasıyla daha da güçlendiği belirtilmiştir (Lazar, 2016).

Sağlıklı bir evliliğin, kişilerin daha mutlu ve yaşamdan doyum alarak yaşamalarına aracılık ettiği düşünülmektedir. Bu açıdan çiftlerin evlilik ilişkisine yönelik beklentilerinin karşılanması sonucunda evlilik sürecinde mutlu olmaları

anlamına gelen evlilik doyumu, sağlıklı bir evlilik için önemli bir değişkendir. Evlilik doyumunu etkilediği düşünülen değişkenler arasında evlilik süresi de yer almaktadır (Çağ ve Yıldırım, 2013).

Evlilik doyumunun, evlilik ile geçen süre açısından nasıl değiştiğine yönelik farklı sonuçlar bulunmaktadır. Aile yaşam döngüsünün farklı evrelerinde, bireylerin yaşamlarının ve ihtiyaçlarının farklılaşmasına bağlı olarak kişilerin evliliğe dair beklentilerinin değişmesi ve farklı düzeylerde doyum yaşamaları olasıdır. Yeni evli olan çiftlerin, diğer çiftlere oranla daha yüksek düzeyde evlilik doyumuna sahip olmaları beklenmektedir. Bu dönemde çiftlerin, birlikte zaman geçirmeye daha fazla istekli oldukları ve yapmak zorunda oldukları işlerden arta kalan zamanı beraber geçirmeye çalışarak eşlerinin ve kendilerinin evliliklerinden daha fazla doyum almalarına yönelik hareket ettikleri düşünülmektedir. Evlilik memnuniyetinin, evliliğin ilk yıllarında yüksek olduğu fakat evliliğin ilerleyen süreçlerinde azaldığı veya uzun süre evli kalan çiftlerin daha düşük düzeyde evlilik doyumunu yaşadıkları yönünde sonuçlar vardır (Çağ ve Yıldırım, 2018; Gallimore, Hughes ve Geldhauser, 2006; Schumm ve Bugaighis, 1986). Buna rağmen evlilik doyumunun, bir yıldan az olan evli çiftlerde en yüksek düzeyde olduğu, erkeklerde evliliğin 16-20 yılları arasında, kadınlarda ise 21-25 yılları arasında en düşük düzeyde olduğu, evliliğin 30. yılından sonra evlilikte yaşanabilecek problemlerin azalması sonucunda evlilik doyumunun yükseldiği belirtilmektedir (Çağ ve Yıldırım, 2018; Jose ve Alfons, 2007). 10 Yıl ve üzeri evli olan çiftlerin, uyum sorunları yaşamadıkları ve daha az sorunla karşılaştıkları düşünüldüğünden, bu durumun yeni evli çiftlere oranla daha uzun süre evli olan çiftlerin evlilik doyumlarına daha fazla katkı sağlayacağı belirtilmiştir (Zainah, Nasir, Hashim ve Yusof, 2012). Ayrıca 16-30 yıl süre evli olan eşlerin evlilik doyumlarının, cinsiyete göre farklılık göstermediği ifade edilmektedir. Buna karşın 31-45 yıl evli olan çiftlerde, erkeklerin evlilik doyum düzeylerinde farklılık gözlenmediği, kadınların evliliklerinden duydukları memnuniyet düzeylerinin ise eşlerine oranla çok daha düşük çıktığı belirtilmiştir (Vaillant ve Vaillant, 1993).

Evlilik süresinin beş yıldan az ve beş yıldan fazla olarak değerlendirildiği bir çalışmada, evlilikte sorun çözme becerisi ve evlilik süresinin, evlilik doyumunu ile

ilişkili olduğu belirtilmiştir. Ayrıca evlilik süresinin ve ekonomik durumun evlilik doyumunu, bu durumun da sorun çözme becerisini etkilediği belirtilmektedir. Bu açıdan evlilikteki memnuniyet düzeyinin yüksek olmasının, evlilikte karşılaşılabilecek sorunların çözümüne olumlu yönde katkı sağladığı düşünülmektedir. Beş yıldan daha az süre evli olan kişilerin evlilik doyumları, beş yıldan daha uzun süre evli olan kişilere oranla daha yüksek çıkmıştır (Batık ve Kalkan, 2017).

Kadınların yaşadıkları şehre göre evlilik memnuniyet düzeyleri üzerine yapılan bir çalışmada, kadınların evlilik doyumlarının, çocuk sayısı ve evlilik süresi ile ilişkili olduğu ifade edilmiştir. Araştırmaya katılan kişilerin ortalama evlilik süresi 14 yıl olarak belirlenmiştir. Elde edilen sonuca göre kadınların evlilik doyum düzeyi ile evlilik süresi arasında negatif ilişki vardır (Yadalijamaloye, Naseri, Shoshtari, Khaledian ve Ahrami, 2013).

Kadınların ve erkeklerin, evlilik süresine göre evlilik memnuniyet düzeyleri arasındaki ilişkinin incelendiği diğer bir çalışmada, kadınların evlilik memnuniyetlerinin, evlilik süresi ile ters orantılı olduğu fakat erkeklerin evlilik memnuniyetlerinin, evlilik süresi ile pozitif ilişkili olduğu yani evlilik doyumunun zaman geçtikçe arttığı belirtilmiştir. Kadınların, evlilikte yaşanabilecek problemler sonrasında ortaya çıkan duyguları daha içselleştirdikleri ve ev içindeki sorumlulukları eşleriyle eşit olarak paylaşamamaları evlilikte geçen süreyle birlikte kadınların evlilik doyumlarının azalmasına neden olmaktadır (Peleg, 2008).

Çiftlerin benzer özelliklere sahip olup olmamasının, evlilik doyumuna etkisinin, evlilik süresi açısından değerlendirildiği çalışmada, benzer özelliklere sahip olmanın evlilik süresi kısa olan çiftlerde, evlilik doyumu üzerinde negatif yönde etkili olduğu, evlilik süresi uzun olan çiftlerde ise evlilik doyumu üzerinde bir etkiye yol açmadığı belirtilmiştir (Abe ve Oshio, 2018). Bazı çalışmalarda ise evlilik süresi ile evlilik doyumu arasında bir ilişki olmadığı belirtilmektedir (Çağ ve Yıldırım, 2013; Johnson, Zabriskie ve Hill, 2006).

Evlilik süresinin, evlilik uyumu ve depresyon ile ilişkisini görmek amacıyla 1-5 yıl ve 5-10 yıl süreyle evli olan kadınlar arasında bir çalışma yapılmıştır. Çalışma

sonucunda, daha uzun süre evli olan kadınların daha yüksek düzeyde depresyon düzeyine sahip olduğu, yani evlilik süresi 5-10 yıl olan kadınlarda, evlilik süresi 1-5 yıl olan kadınlardan daha fazla depresyon görüldüğü belirlenmiştir. Bu sonuca göre evlilikte geçen süreyle birlikte yaşanabilecek problemlerin ve olumsuz olayların, depresyon riskini yükseltebileceği düşünülmüştür (Manju, 2016).

Evlilikte yaşanan mutluluğun, evlilik süresine göre değişimi ise evlilik öncesi veya evliliğin ilk yıllarında diğer bir ifade ile ebeveyn olmadan önce yüksek olduğu, sonraki yıllarda mutlulukta bir düşüş yaşandığı ve ilerleyen yıllarda da tekrar bir artış olduğu şeklinde ifade edilmektedir. Ancak bu görüşün geçerliliğine yönelik daha fazla çalışma yapılması gerektiği belirtilmiştir (VanLaningham, Johnson ve Amato, 2001). Evlilik süresi ve mutluluğu ilişkin yapılan diğer bir çalışmada, evlilik başarısı kesitsel olarak incelendiğinde, evlilik başarısının evliliğin ilk yıllarında en yüksek, evliliğin 15-25 yılları arasında ise en düşük değere sahip olduğu, ilerleyen yıllarda ise orta derecede olduğu bulunmuştur. Ayrıca evlilik sürelerinin gruplandırılarak evlilik mutluluğu ile ilişkisi incelendiğinde, mutluluğun ilk 10 yılda keskin bir düşüş yaşadığı ve sonraki 40 yıl boyunca yavaş da olsa bu düşüşün devam ettiği belirtilmiştir (Glenn, 1998). Diğer bir çalışmada ise evlilik mutluluğunun ya sürekli olarak azalma eğiliminde olduğu ya da mutluluk düzeyinin uzun bir dönem düşüş yaşadığından sonra sabit kaldığı belirtilmektedir (VanLaningham, Johnson ve Amato, 2001).

Evlilik süresine göre kişinin psikolojik iyi oluş düzeyinin değişiminin değerlendirildiği bir çalışmada, sekiz yıldan daha az süre evli olan evli çiftlerin, sekiz yıldan daha uzun süre ile evli olan çiftlere oranla daha yüksek düzeyde psikolojik iyi oluş düzeyine sahip oldukları belirlenmiştir. Boylamsal çalışmalarda ise bu sonucun tersi yönünde bulguların olduğu, daha uzun süre devam eden evliliklerin daha kısa süre devam eden evliliklere oranla, yüksek derecede psikolojik iyi oluş düzeyine sahip olduğu belirtilmektedir. Bu durumda ortaya çıkan farklılığın nedeni olarak, psikolojik iyi oluş düzeyinin evliliğin farklı dönemlerinde değişebileceği, uzun süreli evliliklerde psikolojik iyi oluş düzeyini negatif yönde etkileyebilecek süreçlerin daha fazla yaşanabileceği, yeni evliliklerde ise evlilik süreçlerinin psikolojik iyi oluş

düzeyi üzerindeki etkisini belirlemenin daha uzun zaman alacağı belirtilmektedir (Proulx, Helms ve Buehler, 2007).

7. ARAŞTIRMANIN AMACI

Toplumun en küçük birimi olan aile, yetişkin kişilerin yaşamlarında aldıkları önemli kararlardan biri olarak görülen evlilik sözleşmesiyle oluşmaya başlayan bir kurumdur. Aile sisteminin mutlu ve sorunsuz ilerleyebilmesi için evlilik ilişkisinin sağlıklı bir şekilde devam etmesi önemlidir. Çünkü sağlıklı evliliğe sahip olan çiftlerin daha mutlu bir yaşama sahip oldukları belirtilmektedir. Bu sebeple çiftlerin evlilik ilişkisinde mutlu olmaları ve evliliklerinden beklentilerinin karşılanması olarak ifade edilen evlilik doyumu, evliliği etkileyen değişkenlerden biri olarak görülmektedir (Çağ ve Yıldırım, 2013; Eskin, 2012; Heyman, Sayers, Bellack, 1994; Tezer, 1994).

Bu çalışmanın amacı çiftlerin depresyon, mutluluk ve psikolojik iyi oluş düzeylerinin evlilik doyumuna olan etkisinde evlilik süresinin aracı rolünün incelenmesidir. Bütün bu değişkenlerin birlikte ele alınması, bu çalışmanın önemini arttırmaktadır. Ancak ele alınan değişkenler arası ilişkiyi, evlilik süresi ve evlilik öncesi tanışma süresinin nasıl etkilediğinin incelenmesi bu çalışmanın odak noktasını oluşturmaktadır.

İKİNCİ BÖLÜM

2. YÖNTEM

2.1. KATILIMCILAR

Çalışmanın örneklemini 202'si (%50,0) kadın ve 202'si (%50,0) erkek olmak üzere toplamda 404 evli birey oluşturmaktadır. Katılımcıların yaş aralığı 20 ile 65 (ort. $38,30 \pm 8,649$) yaş arasında değişmektedir. Üniversite mezunu olan katılımcılar örneklemin %66,1'ini (n=267), lise eğitime sahip olan katılımcılar %23,5'ini (n=95), ortaokul eğitime sahip olan katılımcılar %5,9'unu (n=24) ve ilkokul eğitime sahip olan katılımcılar %4,5'ini (n=18) oluşturmaktadır. Veri toplama aşamasında eğitim durumu, ilkokul ve üniversitenin de dahil olduğu dört kategorili bir soru olarak sorulmuş fakat analiz aşamasında kategorilerdeki kişi sayısı az olduğu için ilkokul ve ortaokul kategorileri birleştirilmiştir. Katılımcıların %71,3'ü (n=288) çalışmakta, %28,7'si (n=116) çalışmamaktadır. Gelir durumu düşük olan %2,7 (n=11), orta olan %55,4 (n=224) ve yüksek olan %41,8 (n=169) katılımcı bulunmaktadır.

2.2. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Araştırma kapsamında CES-Depresyon Ölçeği Tr, Oxford Mutluluk Ölçeği, Evli Kadınlar ve Erkekler için Psikolojik İyi Oluş Ölçeği, Evlilik Doyum Ölçeği ve araştırmacı tarafından hazırlanan demografik bilgi formu kullanılmıştır.

2.2.1. Demografik Bilgi Formu

Bu formda araştırmacı tarafından oluşturulan, katılımcıların cinsiyet, yaş, eğitim durumu, ekonomik durumu, çalışma durumu, çocuk sayısı ve ailede veya aynı evde yaşayan kişi sayısı gibi sosyodemografik özelliklere ilaveten evlenmeden

önceki görüşme süresi, evlilik süresi ve evlenme şekli gibi evlilik niteliğinin belirlenmesini amaçlayan sorulara yer verilmiştir.

2.2.2. Epidemiyolojik Çalışmalar Merkezi Depresyon Ölçeği Türkçe Formu

CES-Depresyon Ölçeği 1977 yılında Radloff tarafından genel grupta depresyonu ölçmek için geliştirilen, Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çalışması Tatar ve Saltukoğlu (2010) tarafından yapılan bir ölçektir. Ölçek son bir haftanın değerlendirilmesi istenen 20 maddeden oluşmaktadır ve toplam puan aralığı 0 ile 60 arasındadır. Ölçekten alınan puanın yüksekliği depresyonun yüksekliğine işaret etmektedir 4., 8., 12. ve 16. maddeler ters yönlü maddeler olarak belirlenmiştir. Her bir madde, 0=Hiçbir Zaman-Nadiren, 1=Birazcık-Birkaç Kez, 2=Arada Sırada-Bazen ve 3=Çokça-Çoğu Zaman olacak şekilde 4'lü likert olarak puanlanmaktadır. Türkçe'ye uyarlanan ölçeğin güvenilirlik ve geçerlik bulgularının literatürle oldukça benzer olduğu ifade edilmiştir. Ölçeğin iç tutarlık katsayısı farklı uygulamalarda 0,75 ile 0,90 arasında, Guttman iki yarım test güvenilirliği 0,89, iki hafta arayla yapılan test-tekrar test güvenilirlik katsayısı ise 0,69 olarak bulunmuştur (Tatar ve Saltukoğlu, 2010).

2.2.3. Oxford Mutluluk Ölçeği

Oxford Mutluluk Ölçeği, Hills ve Argyle (2002) tarafından mutluluğu ölçmek üzere geliştirilmiş, 29 maddelik bir ölçektir. Her bir madde, 1=Hiç katılmıyorum, 6=Tamamen katılıyorum olacak şekilde 6'lı likert olarak puanlanmaktadır. Hills ve Argyle (2002), ölçeğin iç tutarlılık katsayısını 0,91 olarak rapor etmişlerdir. Ölçeğin yapı geçerliliğini belirlemek üzere yapılan faktör analizi sonucu, özdeğeri birin üzerinde olan 8 faktörlü bir yapı elde edilmesine rağmen söz konusu faktörlerin yorumlanması ve adlandırılmasındaki problemler nedeniyle, ölçeğin tek faktörlü olarak kullanılmasının uygun olacağı sonucuna varılmıştır. Ölçeğin Türkçe'ye uyarlanması Doğan ve Sapmaz (2012) tarafından yapılmıştır. Yapılan güvenilirlik analizlerinde ise, OMÖ'nün Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı 0,91 olarak bulunmuştur.

2.2.4. Evli Kadınlar ve Erkekler İçin Psikolojik İyi Oluş Ölçeği

Psikolojik İyi Oluş Ölçeği (PİOÖ), Eggleston ve arkadaşları (2001) tarafından geliştirilen bir ölçektir. Ölçekte yer alan maddeler, 5=Kesinlikle katılmıyorum, 1=Kesinlikle katılıyorum olacak şekilde 5'li likert olarak puanlanmaktadır. Ölçekte yer alan 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 33 numaralı maddeler negatif anlam içerdiği için ters yönlü maddeler olarak değerlendirilmektedir. Psikolojik İyi Oluş Ölçeği kişisel hayatta, genel olarak olumlu ya da olumsuz duyguların yanı sıra eş ve çocuklar ile ilişkiler, ev ve aile ilgili sorumlulukların sürdürülmesi ve bunlardan duyulan memnuniyeti ölçmeye odaklanmaktadır. Ölçeğin Türkçe'ye uyarlanması Özmete (2016) tarafından yapılmış ve iç tutarlılık katsayısı olan Cronbach Alfa katsayıları hesaplanmıştır. PİOÖ, bu çalışmada yalnızca kadınlara değil erkeklerle de uygulanmıştır, bu nedenle ölçeğin orijinal formunda yer alan bazı ölçek maddeleri anlam açısından hem kadınlara hem de erkeklerle uygun olacak şekilde yeniden düzenlenmiştir. Evli kadınlar ve erkeklerin için Psikolojik İyi Oluş Ölçeği'nde ortaya çıkan üç faktör orijinal ölçekteki faktör isimleri de dikkate alınarak madde dağılımına göre (1) Genel Duygular, (2) Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet, (3) Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme şeklinde isimlendirilmiştir. Bu faktörlerin güvenilirlik için hesaplanan Cronbach Alfa katsayıları sırasıyla, 0,86, 0,88 ve 0,86 olarak bulunmuştur (Özmete, 2016). Ölçekten alınan düşük puan yüksek iyi oluşu ifade etmektedir.

2.2.5. Evlilik Doyum Ölçeği

Evlilik Doyum Ölçeği, beşi olumlu, sekizi olumsuz toplam 13 maddeden oluşmaktadır. Ölçekte belirtilen maddelerin her biri 1=Bana hiç uygun değil ile 5=Bana tamamen uygun arasında değişen beşli likert tipi puanlanmaktadır. Ölçekte aile, cinsellik ve benlik alt ölçekleri bulunmaktadır. Ölçekten alınacak en yüksek puan 65, en düşük puan ise 13'tür. Yüksek puan evli kişilerin evlilik doyumlarının yüksekliğine işaret etmektedir. Ölçekteki olumsuz anlam içeren yedi madde ters çevrilerek puanlanmaktadır. Evlilik Doyum Ölçeği alt ölçeklerinin madde toplam korelasyonlarının, iç tutarlılık katsayılarının yeterli düzeyde olduğu görülmüştür. Aile

alt ölçeği madde toplam puan korelasyonları 0,59 ile 0,71, Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı 0,83; Cinsellik alt ölçeği madde toplam puan korelasyonları 0,49 ila 0,73, Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı 0,81; Benlik altölçeği madde toplam puan korelasyonları 0,49 ile 0,67, Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı 0,75 arasında değişmektedir. Ayrıca ölçeğin bütünü için madde-toplam puan korelasyonları 0,27 ile 0,58 arasında, iç tutarlık katsayısı ise 0,79 olarak hesaplanmıştır (Çelik ve İnanç, 2009).

2.3. UYGULAMA

Çalışma grubu olarak sadece evli yetişkinler belirlenmiştir. Ölçümlerin bağımsızlığı ilkesi gereği çiftlerden kadın veya erkek fark etmeksizin sadece biri çalışma örneğine dahil edilmiştir. Çalışma kolay örnekleme yöntemiyle ulaşılabilen kişilerle, iki aylık bir dönem içerisinde çevrimiçi formla internet üzerinden uygulama ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmada, araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden katılımcıların “bilgilendirilmiş onam formunu” okuması istenmiş daha sonra, çalışmanın amacı ve cevapların gizliliği konusunda bilgilendirme yapılmıştır. Katılımcılardan kimlik bilgisi alınmamış ve değerlendirme sosyo-demografik gruplar üzerinden yapılmıştır. Bir kişilik uygulama yaklaşık 25 dakika sürmüştür.

2.4. VERİLERİN ANALİZİ

Elde edilen verilerin analizi SPSS 20.0 versiyonu ile yapılmıştır. Çalışmada önce, sosyo-demografik değişkenlerin sayı ve yüzde dağılımları verilmiştir. Daha sonra, çalışmada bağımlı değişken için kullanılan Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanı ile bağımsız değişken olarak alınan depresyon, mutluluk ve psikolojik iyi oluş için kullanılan Oxford Mutluluk Ölçeği, CES-Depresyon Ölçeği Tr ve Psikolojik İyi Oluş Ölçeği faktörlerinin toplam puanlarının betimleyici istatistikleri verilmiş, güvenilirlik katsayıları hesaplanmış ve evlilik doyumunu ile ele alınan değişkenlerin birbirleriyle ilişkilerini incelemek için Korelasyon Analizi yapılmıştır. Son olarak, evlilik doyumunun yordanması için kullanılan değişkenlerin ve evlilik süresi ile

evlenmeden önce görüşme süresinin etkilerini belirlemek amacıyla bütün sosyo-demografik gruplar için Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi yapılmıştır.

2.5. SONUÇLAR

Bu kısımda çalışmanın amaçları doğrultusunda elde edilen verilerin analiz sonuçlarına yer verilmiştir. Çalışmada ilk olarak, katılımcıların cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi, gelir durumu, çocuk sayısı gibi sosyo-demografik değişkenler ile ilgili bilgilere yer verilmiştir. Daha sonra elde edilen verilerin değerlendirmesinde sosyo-demografik değişken grupları göz önüne alınarak yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonuçları sunulmuştur.

Tablo 1. Sosyo-Demografik Değişkenlerin Sayı ve Yüzde Açısından Dağılımı

Değişkenler		n	%
Cinsiyet	Kadın	202	50,0
	Erkek	202	50,0
Yaş	29 yaş ve altı	98	24,3
	30-39 yaş arası	153	37,9
	40 yaş ve üzeri	153	37,9
Eğitim Durumu	İlk ve ortaokul	42	10,4
	Lise	95	23,5
	Üniversite	267	66,1
Gelir Durumu	Düşük	11	2,7
	Orta	224	55,4
	Yüksek	169	41,8
Çalışma Durumu	Çalışıyor	288	71,3
	Çalışmıyor	116	28,7
Evlenme Şekli	İsteyerek	382	94,6
	Gönülsüz	22	5,4
Çocuk Sayısı	Çocuğu olmayanlar	74	18,3
	1 çocuk	126	31,2
	2 çocuk	148	36,6
	3 çocuk ve üzeri	56	13,9
Evde Yaşayan Kişi Sayısı	2 kişi	68	16,8
	3kişi	116	28,7
	4 kişi	138	34,2
	5 kişi ve üzeri	62	15,3
Psikolojik Destek	Evet	90	22,3
	Hayır	314	77,7

Çalışmaya 202'si (%50) kadın ve 202'si (%50) erkek olmak üzere toplam 404 kişi katılmıştır. Çalışmaya katılan 404 kişinin, yaşları 19-67 arasında ($\bar{x}=37,20\pm9,134$) değişmektedir. Katılımcılar arasında 29 yaş ve altı olan 98 kişi (%24,3), 30-39 yaş arasında 153 kişi (%37,9) ve 40 yaş ve üzeri olan 153 kişi (%37,9) bulunmaktadır. Katılımcıların 42'si (%10,4) ilkokul ve ortaokul, 95'i (%23,5) lise, 267'si (%66,1) üniversite mezunlarından oluşmaktadır. Katılımcıların gelir düzeyi kategorileri dağılımında, 11 kişinin (%2,7) düşük düzey, 224 kişinin (%55,4) orta düzey ve 169 kişinin (%41,8) yüksek düzey gelir grubunda oldukları görülmektedir. Katılımcıların 288'i (%71,3) çalışan, 116'sı (%28,7) çalışmayan kişilerden oluşmaktadır. Katılımcıların 382'si (%94,6) isteyerek, 22'si (%5,4) gönülsüz bir şekilde evlenmiştir. Bu aşamada, görücü usulü veya kendi tanıştıkları kişiyle evlenmiş olmaları ayrımı yapılmamıştır. Katılımcıların 126'sı (%31,2) bir

çocuğa, 148'i (%36,6) iki çocuğa, 56'sı (%13,9) üç ve üzeri sayıda çocuğa sahipken, 74 kişinin (%18,3) çocuğu bulunmamaktadır. Katılımcıların 68'i (%16,8) evde iki kişi, 116'sı (%28,7) evde üç kişi, 138'i (%34,2) evde dört kişi ve 62'si (%15,3) evde beş ve üzeri kişi olarak yaşamaktadır. Katılımcıların 90'ı (%22,3) psikolojik destek almakta, 134'ü (%77,7) ise psikolojik destek almamaktadır (Tablo 1).

Tablo 2. Evlenmeden Önce Görüşme Süresi ve Evlilik Süresi için Betimleyici İstatistik Tablosu

Değişkenler	n	En Küçük Değer	En Büyük Değer	\bar{x}	s
Evlenmeden Önce Görüşme Süresi (yıl)	402	0,1	18,0	2,71	2,898
Evlilik Süresi (yıl)	404	0,1	42,0	11,18	8,960

Çalışmaya katılan 404 kişinin, evlenmeden önce görüşme süresinin 0,1-18 yıl ($\bar{x}=2,71\pm 2,898$) arasında, evlilik süresinin ise 0,1-42 yıl ($\bar{x}=11,18\pm 8,960$) arasında olduğu görülmüştür (Tablo 2).

Tablo 3. Çalışmada Kullanılan Ölçeklerin Genel Toplam Puanları ve Alt Boyut Toplam Puanlarının Betimleyici İstatistik Tablosu

Değişkenler	n	En Küçük Değer	En Büyük Değer	\bar{x}	s
Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanı	404	17	65	51,89	7,615
Oxford Mutluluk Ölçeği Toplam Puanı	404	51	167	119,60	22,020
CES-D-Tr Toplam Puanı	404	4	51	23,19	7,615
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü Toplam Puanı	404	18	72	40,94	11,552
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü Toplam Puanı	404	14	56	29,14	8,656
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü Toplam Puanı	404	4	19	11,13	3,273

Çalışmada kullanılan Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının en düşük 17 ve en yüksek 65 ($\bar{x}=51,89\pm7,615$) olduğu belirlenmiştir. Oxford Mutluluk Ölçeği toplam puanının en düşük 51 ve en yüksek 167 ($\bar{x}=119,60\pm22,020$) olduğu belirlenmiştir. CES-Depresyon Ölçeği Tr toplam puanının ise en düşük 4 ve en yüksek 51 ($\bar{x}=23,19\pm7,615$) olduğu belirlenmiştir. Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular faktörü toplam puanının en düşük 18 ve en yüksek 72 ($\bar{x}=40,97\pm11,552$) olduğu, Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet faktörü toplam puanının en düşük 14 ve en yüksek 56 ($\bar{x}=29,14\pm8,656$) olduğu, Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme faktörü toplam puanının ise en düşük 4 ve en yüksek 19 ($\bar{x}=11,13\pm3,273$) olduğu belirlenmiştir (Tablo 3).

Tablo 4. Çalışmada Kullanılan Ölçeklerin Güvenirlik Analizi Sonuçları

Ölçek Adı	n	k	Alfa
Evlilik Doyum Ölçeği	404	13	0,850
Oxford Mutluluk Ölçeği	404	29	0,909
CES-D-Tr	404	20	0,744
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü	404	18	0,871
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü	404	14	0,861
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü	404	4	0,643

Çalışmada kullanılan ölçekler için 404 kişi üzerinden yapılan güvenilirlik analizi sonuçlarına göre Evlilik Doyum Ölçeği'nin 404 kişi üzerinden 13 maddelik hesaplanan iç tutarlılık katsayısı 0,850 dir. Oxford Mutluluk Ölçeği'nin 29 maddelik hesaplanan iç tutarlılık katsayısı 0,909, CES-Depresyon Ölçeği Tr'nin 20 maddelik hesaplanan iç tutarlılık katsayısı ise 0,744 olarak hesaplanmıştır. Psikolojik İyi Oluş Ölçeği'nin Genel Duygular faktörü için 18 maddelik hesaplanan iç tutarlılık katsayısı 0,871, Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet faktörü için 14 maddelik hesaplanan iç tutarlılık katsayısı 0,861 ve Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme faktörü için 4 maddelik hesaplanan iç tutarlılık katsayısı 0,643 olarak bulunmuştur (Tablo 4).

Tablo 5. Çalışmada Kullanılan Ölçeklerin Korelasyon Analizi Sonuçları

(n=404)	1	2	3	4	5	6	7
1- Evlilik Doyum Ölçeği							
2- Oxford Mutluluk Ölçeği	0,437***						
3- CES-D-Tr	-0,359***	-0,484***					
4- Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü	-0,631***	-0,688***	0,514***				
5- Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Alt Faktörü	-0,643***	-0,643***	0,377***	0,714***			
6- Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü	-0,367***	-0,405***	0,239**	0,423***	0,440***		
7- Görüşme Süresi	0,034	-0,037	-0,068	0,046	0,022	0,034	
8- Evlilik Süresi	-0,076	0,056	0,126*	-0,0380	0,057	-0,050	-0,066

*p<0,05; **p<0,01; ***p<0,001

Evlilik Doyum Ölçeği ile CES-Depresyon Ölçeği Tr toplam puanları arasında negatif yönde ($r=-0,359$; $p<0,001$) zayıf düzeyde istatistiksel olarak bir ilişki vardır. Evlilik Doyum Ölçeği ile Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme faktörü toplam puanları arasında negatif yönde ($r=-0,367$; $p<0,001$) zayıf düzeyde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır. Oxford Mutluluk Ölçeği ile Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme faktörü toplam puanları arasında negatif yönde ($r=-0,405$; $p<0,001$) zayıf düzeyde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır. CES-Depresyon Ölçeği Tr ile Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet faktörü toplam puanları arasında pozitif yönde ($r=0,377$; $p<0,001$) zayıf düzeyde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır. CES-Depresyon Ölçeği Tr ile Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme faktörü toplam puanları arasında pozitif yönde ($r=0,239$; $p<0,001$) zayıf düzeyde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır. CES-Depresyon Ölçeği Tr toplam puanı ile evlilik süresi değişkeni arasında pozitif yönde ($r=0,126$; $p<0,05$) zayıf düzeyde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır. Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular faktörü ile Psikolojik İyi Oluş Ölçeği

Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet faktörü toplam puanları arasında pozitif yönde ($r=0,714$; $p<0,001$) yüksek düzeyde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır (Tablo 5).

Çalışmanın amaçlarına uygun olarak bağımsız değişkenlerin bağımlı değişkeni yordama düzeyleri incelenmiştir. Bunun için bağımsız değişken olarak çalışmaya dahil edilen depresyon, mutluluk ve psikolojik iyi oluşun, bağımlı değişken olan evlilik doyumunu yordama düzeylerini belirlemek amacıyla Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi yapılmıştır. Bu işlemler, aracı rolünün incelenmesi amacıyla evlenmeden önce görüşme süresi ve evlilik süresi dahil edilmeden ve dahil edilerek her grup için tekrarlanmıştır.

Tablo 6. Tüm Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ile Yordanması

Alt Boyut Toplam Puanları	β	t	R^2	F
Sabit		20,454***	0,487	75,631***
Oxford Mutluluk Ölçeği	-0,147	-2,749**		
CES-D-Tr	-0,065	-1,522		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü	-0,372	-6,281***		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü	-0,416	-7,605***		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü	-0,070	-1,717		

** $p<0,01$; *** $p<0,001$

Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanması için yapılan çoklu regresyon modeli istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $R^2=0,487$; $F(5,398)=75,631$; $p<0,001$. Modele alınan değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının %48,7'lik kısmını açıklamaktadır. Sonuçlara göre, Oxford Mutluluk Ölçeği ($t=-2,749$; $p<0,01$); Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular faktörü ($t=-6,281$; $p<0,001$), Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet faktörü ($t=-7,605$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almaktadır. Analize dahil edilen diğer değişkenler Evlilik

Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almamaktadır (Tablo 6).

Tablo 7. Tüm Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ve Evlilik ve Evlenmeden Önce Görüşme Süreleri ile Yordanması

Alt Boyut Toplam Puanları	β	t	R ²	F
Sabit		20,310***	0,500	56,236***
Evlenmeden Önce Görüşme Süresi (yıl)	0,053	1,478		
Evlilik Süresi (yıl)	-0,036	-0,986		
Oxford Mutluluk Ölçeği	-0,134	-2,506*		
CES-D-Tr	-0,046	-1,052		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü	-0,390	-6,595***		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü	-0,405	-7,384***		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü	-0,074	-1,824		

*p<0,05; ***p<0,001

Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında “Evlenmeden Önce Görüşme Süresi (yıl)” ve “Evlilik Süresi (yıl)” değişkenleri de dahil edilerek yapılan çoklu regresyon modeli istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; R²=0,500; F(7,394)=56,236; p<0,001. Modele alınan değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının %50,0’lik kısmını açıklamaktadır. Sonuçlara göre, Oxford Mutluluk Ölçeği (t=-2,506; p<0,05); Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular faktörü (t=-6,595; p<0,001), Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet faktörü (t=-7,384; p<0,001) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almaktadır. Analize dahil edilen diğer değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almamaktadır (Tablo 7).

Tüm grup için bağımsız değişkenlerin Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanını yordama düzeyinin ölçülmesinin ardından sosyo-demografik değişken

kategorilerinin her birinin, Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanını yordama düzeyini belirlemek için Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi yapılmıştır.

Tablo 8. Kadın Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ile Yordanması

Alt Boyut Toplam Puanları	β	t	R ²	F
Sabit		13,283***	0,481	36,360***
Oxford Mutluluk Ölçeği	-0,178	-2,057*		
CES-D-Tr	-0,090	-1,426		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü	-0,395	-4,277***		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü	-0,393	-4,661***		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü	-0,066	-1,098		

*p<0,05; ***p<0,001

Kadın grubunda, Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanması için yapılan çoklu regresyon modeli istatistiksel olarak anlamlıdır; R²=0,481; F(5,196)=36,360; p<0,001. Modele alınan değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği genel toplam puanının %48,1'lik kısmını açıklamaktadır. Sonuçlara göre, Oxford Mutluluk Ölçeği (t=-2,057; p<0,05); Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular faktörü (t=-4,277; p<0,001), Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet faktörü (t=-4,661; p<0,001) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almaktadır. Analize dahil edilen diğer değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almamaktadır (Tablo 8).

Tablo 9. Kadın Grubta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ve Evlilik ve Evlenmeden Önce Görüşme Süreleri ile Yordanması

Alt Boyut Toplam Puanları	β	t	R^2	F
Sabit		12,929***	0,488	26,415***
Evlenmeden Önce Görüşme Süresi (yıl)	0,082	1,588		
Evlilik Süresi (yıl)	0,016	0,307		
Oxford Mutluluk Ölçeği	-0,168	-1,943		
CES-D-Tr	-0,087	-1,368		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü	-0,393	-4,246***		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü	-0,391	-4,582***		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü	-0,064	1,075		

***p<0,001

Kadın grubunda, Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında “Evlenmeden Önce Görüşme Süresi (yıl)” ve “Evlilik Süresi (yıl)” değişkenleri de dahil edilerek yapılan çoklu regresyon amodeli istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $R^2=0,488$; $F(7,194)=26,415$; $p<0,001$. Modele alınan değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının %48,8’lik kısmını açıklamaktadır. Sonuçlara göre, Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular faktörü ($t=-4,246$; $p<0,001$), Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet faktörü ($t=-4,582$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almaktadır. Analize dahil edilen diğer değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almamaktadır (Tablo 9).

Tablo 10. Erkek Grubta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ile Yordanması

Alt Boyut Toplam Puanları	β	t	R^2	F
Sabit		15,453***	0,501	39,382***
Oxford Mutluluk Ölçeği	-0,119	-1,766		
CES-D-Tr	-0,51	-0,884		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü	-0,377	-4,841***		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü	-0,412	-5,598***		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü	-0,070	-1,239		

***p<0,001

Erkek grubunda, Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanması için yapılan çoklu regresyon modeli istatistiksel olarak anlamlıdır; $R^2=0,501$; $F(5,196)=39,382$; $p<0,001$. Modele alınan değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının %50,1'lik kısmını açıklamaktadır. Sonuçlara göre, Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular faktörü ($t=-4,841$; $p<0,001$), Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet faktörü ($t=-5,598$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almaktadır. Analize dahil edilen diğer değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almamaktadır (Tablo 10).

Tablo 11. Erkek Grubta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ve Evlilik ve Evlenmeden Önce Görüşme Süreleri ile Yordanması

Alt Boyut Toplam Puanları	β	t	R ²	F
Sabit		15,412***	0,530	30,944***
Evlenmeden Önce Görüşme Süresi (yıl)	0,052	1,026		
Evlilik Süresi (yıl)	-0,094	-1,805		
Oxford Mutluluk Ölçeği	-0,084	-1,263		
CES-D-Tr	-0,007	-0,110		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü	-0,417	-5,396***		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü	-0,385	-5,294***		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü	-0,074	-1,344		

***p<0,001

Erkek grubunda, Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında “Evlenmeden Önce Görüşme Süresi (yıl)” ve “Evlilik Süresi (yıl)” değişkenleri de dahil edilerek yapılan çoklu regresyon modeli istatistiksel olarak anlamlıdır; R²=0,530; F(7,192)=30,944; p<0,001. Modele alınan değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının %53,0’lık kısmını açıklamaktadır. Sonuçlara göre, Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular faktörü (t=-5,396; p<0,001), Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet faktörü (t=-5,294; p<0,001) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almaktadır. Analize dahil edilen diğer değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almamaktadır (Tablo 11).

Tablo 12. 29 Yaş ve Altı Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ile Yordanması

Alt Boyut Toplam Puanları	β	t	R^2	F
Sabit		9,306***	0,381	11,346***
Oxford Mutluluk Ölçeği	-0,242	-1,768		
CES-D-Tr	-0,210	-1,970		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü	-0,386	-2,656**		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü	-0,258	-1,975		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü	-0,088	-0,913		

p<0,01; *p<0,001

29 Yaş ve altı grupta, Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanması için yapılan çoklu regresyon modeli istatistiksel olarak anlamlıdır; $R^2=0,381$; $F(5,92)=11,346$; $p<0,001$. Modele alınan değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının %38,1'lik kısmını açıklamaktadır. Sonuçlara göre, Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular faktörü ($t=-2,656$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almaktadır. Analize dahil edilen diğer değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almamaktadır (Tablo 12).

Tablo 13. 29 Yaş ve Altı Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ve Evlilik ve Evlenmeden Önce Görüşme Süreleri ile Yordanması

Alt Boyut Toplam Puanları	β	t	R ²	F
Sabit		8,875***	0,400	8,568***
Evlenmeden Önce Görüşme Süresi (yıl)	0,086	1,022		
Evlilik Süresi (yıl)	-0,093	-1,087		
Oxford Mutluluk Ölçeği	-0,245	-1,751		
CES-D-Tr	-0,189	-1,763		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü	-0,378	-2,612*		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü	-0,258	-1,961		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü	-0,099	-1,033		

*p<0,05; ***p<0,001

29 Yaş ve altı grupta, Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında “Evlenmeden Önce Görüşme Süresi (yıl)” ve “Evlilik Süresi (yıl)” değişkenleri de dahil edilerek yapılan çoklu regresyon modeli istatistiksel olarak anlamlıdır; R²=0,400; F(7,90)=8,568; p<0,001. Modele alınan değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği genel toplam puanının %40,0’lık kısmını açıklamaktadır. Sonuçlara göre, Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular faktörü (t=-2,612; p<0,05) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almaktadır. Analize dahil edilen diğer değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almamaktadır (Tablo 13).

Tablo 14. 30-39 Yaş Arası Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ile Yordanması

Alt Boyut Toplam Puanları	β	t	R ²	F
Sabit		12,318***	0,559	37,337***
Oxford Mutluluk Ölçeği	-0,085	-1,163		
CES-D-Tr	-0,037	-0,625		
Faktörü	-0,320	-3,807***		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü	-0,546	-6,736***		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü	0,032	0,490		

***p<0,001

30-39 Yaş ve altı grupta, Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanması için yapılan çoklu regresyon modeli istatistiksel olarak anlamlıdır; R²=0,559; F(5,147)=37,337; p<0,001. Modele alınan değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının %55,9'luk kısmını açıklamaktadır. Sonuçlara göre, Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular faktörü (t=-3,807; p<0,001), Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet faktörü (t=-6,736; p<0,001) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almaktadır. Analize dahil edilen diğer değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almamaktadır (Tablo 14).

Tablo 15. 30-39 Yaş Arası Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ve Evlilik ve Evlenmeden Önce Görüşme Süreleri ile Yordanması

Alt Boyut Toplam Puanları	β	t	R ²	F
Sabit		11,805***	0,561	26,497***
Evlenmeden Önce Görüşme Süresi (yıl)	0,043	0,740		
Evlilik Süresi (yıl)	-0,001	-0,025		
Oxford Mutluluk Ölçeği	-0,077	-1,032		
CES-D-Tr	-0,031	-0,497		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü	-0,321	-3,803***		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü	-0,546	-6,682***		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü	0,035	0,533		

***p<0,001

30-39 Yaş arası grupta, Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında “Evlenmeden Önce Görüşme Süresi (yıl)” ve “Evlilik Süresi (yıl)” değişkenleri de dahil edilerek yapılan çoklu regresyon modeli istatistiksel olarak anlamlıdır; R²=0,561; F(7,145)=26,497; p<0,001. Modele alınan değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının %56,1’lik kısmını açıklamaktadır. Sonuçlara göre, Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular faktörü (t=-3,803; p<0,001), Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet faktörü (t=-6,682; p<0,001) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almaktadır. Analize dahil edilen diğer değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almamaktadır (Tablo 15).

Tablo 16. 40 Yaş ve Üzeri Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ile Yordanması

Alt Boyut Toplam Puanları	β	t	R ²	F
Sabit		11,765***	0,522	32,127***
Oxford Mutluluk Ölçeği	-0,089	-0,959		
CES-D-Tr	-0,020	-0,273		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü	-0,411	-4,059***		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü	-0,338	-3,621***		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü	-0,152	-2,422*		

*p<0,05; ***p<0,001

40 Yaş ve üzeri grupta, Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanması için yapılan çoklu regresyon modeli istatistiksel olarak anlamlıdır; R²=0,522; F(5,147)=32,127; p<0,001. Modele alınan değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının %52,2'lik kısmını açıklamaktadır. Sonuçlara göre, Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular alt boyutu (t=-4,059; p<0,001), Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet alt boyutu (t=-3,621; p<0,001), Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme alt boyutu (t=-2,422; p<0,05) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almaktadır. Analize dahil edilen diğer değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almamaktadır (Tablo 16).

Tablo 17. 40 Yaş ve Üzeri Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ve Evlilik ve Evlenmeden Önce Görüşme Süreleri ile Yordanması

Alt Boyut Toplam Puanları	β	t	R ²	F
Sabit		12,184***	0,558	25,761***
Evlenmeden Önce Görüşme Süresi (yıl)	0,053	0,939		
Evlilik Süresi (yıl)	-0,095	-1,681		
Oxford Mutluluk Ölçeği	-0,076	-0,847		
CES-D-Tr	0,014	0,190		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü	-0,436	-4,393***		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü	-0,346	-3,827***		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü	-0,153	-2,505*		

*p<0,05; ***p<0,001

40 Yaş ve üzeri grupta, Evlilik Doyum Ölçeği genel toplam puanının yordanmasında “Evlenmeden Önce Görüşme Süresi (yıl)” ve “Evlilik Süresi (yıl)” değişkenleri de dahil edilerek yapılan çoklu regresyon modeli istatistiksel olarak anlamlıdır; R²=0,558; F(7,143)=25,761; p<0,001. Modele alınan değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının %55,8’lik kısmını açıklamaktadır. Sonuçlara göre, Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular faktörü (t=-4,393; p<0,001), Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet alt faktörü (t=-3,827; p<0,001), Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme faktörü (t=-2,505; p<0,05) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almaktadır. Analize dahil edilen diğer değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almamaktadır (Tablo 17).

Tablo 18. Ortaokul ve Altı Düzeyde Eğitim Gören Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ile Yordanması

Alt Boyut Toplam Puanları	β	t	R ²	F
Sabit		7,853***	0,538	8,401***
Oxford Mutluluk Ölçeği	-0,148	-1,061		
CES-D-Tr	0,054	0,448		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü	-0,439	-2,850**		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü	-0,109	-0,694		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü	-0,467	-3,886***		

p<0,01; *p<0,001

Eğitim durumu ortaokul ve altı olan grupta, Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanması için yapılan çoklu regresyon modeli istatistiksel olarak anlamlıdır; R²=0,538; F(5,36)=8,401; p<0,001. Modele alınan değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının %53,8'lik kısmını açıklamaktadır. Sonuçlara göre, Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular faktörü (t=-2,850; p<0,01), Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme faktörü (t=-3,886; p<0,001) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almaktadır. Analize dahil edilen diğer değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almamaktadır (Tablo 18).

Tablo 19. Ortaokul ve Altı Düzeyde Eğitim Gören Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ve Evlilik ve Evlenmeden Önce Görüşme Süreleri ile Yordanması

Alt Boyut Toplam Puanları	β	t	R ²	F
Sabit		8,049***	0,595	7,138***
Evlenmeden Önce Görüşme Süresi (yıl)	0,179	1,534		
Evlilik Süresi (yıl)	-0,204	-1,745		
Oxford Mutluluk Ölçeği	-0,107	-0,786		
CES-D-Tr	-0,140	1,137		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü	-0,478	-3,173**		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü	-0,057	-0,373		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü	-0,546	-4,486***		

p<0,01; *p<0,001

Eğitim durumu ortaokul ve altı olan grupta, Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında “Evlenmeden Önce Görüşme Süresi (yıl)” ve “Evlilik Süresi (yıl)” değişkenleri de dahil edilerek yapılan çoklu regresyon modeli istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; R²=0,595; F(7,34)=7,138; p<0,001. Modele alınan değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının %59,5’lik kısmını açıklamaktadır. Sonuçlara göre, Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular faktörü (t=-3,173; p<0,01), Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme alt boyutu (t=-4,486; p<0,001) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almaktadır. Analize dahil edilen diğer değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almamaktadır (Tablo 19).

Tablo 20. Lise Düzeyinde Eğitim Gören Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ile Yordanması

Alt Boyut Toplam Puanları	β	t	R^2	F
Sabit		8,200***	0,504	18,115***
Oxford Mutluluk Ölçeği	-0,079	-0,681		
CES-D-Tr	-0,089	-0,927		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü	-0,273	-2,133*		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü	-0,524	-4,190***		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü	0,083	0,933		

*p<0,05; ***p<0,001

Eğitim durumu lise olan grupta, Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanması için yapılan çoklu regresyon modeli istatistiksel olarak anlamlıdır; $R^2=0,504$; $F(5,89)=18,115$; $p<0,001$. Modele alınan değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının %50,4'lük kısmını açıklamaktadır. Sonuçlara göre, Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular faktörü ($t=-2,133$; $p<0,05$), Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet faktörü ($t=-4,190$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almaktadır. Analize dahil edilen diğer değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almamaktadır (Tablo 20).

Tablo 21. Lise Düzeyinde Eğitim Gören Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ve Evlilik ve Evlenmeden Önce Görüşme Süreleri ile Yordanması

Alt Boyut Toplam Puanları	β	t	R^2	F
Sabit		8,217***	0,531	14,072***
Evlenmeden Önce Görüşme Süresi (yıl)	0,163	2,146*		
Evlilik Süresi (yıl)	-0,012	-0,152		
Oxford Mutluluk Ölçeği	-0,080	-0,699		
CES-D-Tr	-0,066	-0,682		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü	-0,317	-2,457*		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü	-0,498	-4,015***		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü	0,078	0,888		

*p<0,05; ***p<0,001

Eğitim durumu lise olan grupta, Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında “Evlenmeden Önce Görüşme Süresi (yıl)” ve “Evlilik Süresi (yıl)” değişkenleri de dahil edilerek yapılan çoklu regresyon modeli istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $R^2=0,531$; $F(7,87)=14,072$; $p<0,001$. Modele alınan değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının %53,1’lik kısmını açıklamaktadır. Sonuçlara göre, “Evlenmeden Önce Görüşme Süresi (yıl)” değişkeni ($t=2,146$; $p<0,05$), Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular faktörü ($t=-2,457$; $p<0,05$), Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet faktörü ($t=-4,015$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almaktadır. Analize dahil edilen diğer değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almamaktadır (Tablo 21).

Tablo 22. Üniversite Düzeyinde Eğitim Gören Grupta Çift Uyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ile Yordanması

Alt Boyut Toplam Puanları	β	t	R^2	F
Sabit		17,087***	0,511	54,490***
Oxford Mutluluk Ölçeği	-0,167	-2,528*		
CES-D-Tr	-0,045	-0,852		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü	-0,400	-5,402***		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü	-0,440	-6,613***		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü	-0,051	-1,022		

*p<0,05; ***p<0,001

Eğitim durumu üniversite olan grupta, Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanması için yapılan çoklu regresyon modeli istatistiksel olarak anlamlıdır; $R^2=0,511$; $F(5,261)=54,490$; $p<0,001$. Modele alınan değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının %51,1'lik kısmını açıklamaktadır. Sonuçlara göre, Oxford Mutluluk Ölçeği ($t=-2,528$; $p<0,05$); Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular faktörü ($t=-5,402$; $p<0,001$), Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet faktörü ($t=-6,613$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almaktadır. Analize dahil edilen diğer değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almamaktadır (Tablo 22).

Tablo 23. Üniversite Düzeyinde Eğitim Gören Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ve Evlilik ve Evlenmeden Önce Görüşme Süreleri ile Yordanması

Alt Boyut Toplam Puanları	β	t	R ²	F
Sabit		17,020***	0,525	40,564***
Evlenmeden Önce Görüşme Süresi (yıl)	0,011	0,257		
Evlilik Süresi (yıl)	-0,016	-0,367		
Oxford Mutluluk Ölçeği	-0,157	-2,379*		
CES-D-Tr	-0,033	-0,619		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü	-0,414	-5,597***		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü	-0,435	-6,384***		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü	-0,054	-1,073		

*p<0,05; ***p<0,001

Eğitim durumu üniversite olan grupta, Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında “Evlenmeden Önce Görüşme Süresi (yıl)” ve “Evlilik Süresi (yıl)” değişkenleri de dahil edilerek yapılan çoklu regresyon modeli istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; R²=0,525; F(7,257)=40,564; p<0,001. Modele alınan değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının %52,5’lik kısmını açıklamaktadır. Sonuçlara göre, Oxford Mutluluk Ölçeği (t=-2,379; p<0,05), Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular faktörü (t=-5,597; p<0,001), Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet faktörü (t=-6,384; p<0,001) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almaktadır. Analize dahil edilen diğer değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almamaktadır (Tablo 23).

Gelir durumu düşük olan grupta kişi sayısı az olduğundan dolayı bu grup için çoklu regresyon analizi yapılmamıştır.

Tablo 24. Gelir Durumu Orta Düzeyde Olan Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ile Yordanması

Alt Boyut Toplam Puanları	β	t	R^2	F
Sabit		16,596***	0,463	37,635***
Oxford Mutluluk Ölçeği	-0,153	-2,278*		
CES-D-Tr	-0,068	-1,165		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü	-0,294	-3,696***		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü	-0,466	-6,484***		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü	-0,080	-1,424		

*p<0,05; ***p<0,001

Gelir durumu orta olan grupta, Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanması için yapılan çoklu regresyon modeli istatistiksel olarak anlamlıdır; $R^2=0,463$; $F(5,218)=37,635$; $p<0,001$. Modele alınan değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının %46,3'lük kısmını açıklamaktadır. Sonuçlara göre, Oxford Mutluluk Ölçeği ($t=-2,278$; $p<0,05$), Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular faktörü ($t=-3,696$; $p<0,001$), Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet faktörü ($t=-6,484$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almaktadır. Analize dahil edilen diğer değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almamaktadır (Tablo 24).

Tablo 25. Gelir Durumu Orta Düzeyde Olan Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ve Evlilik ve Evlenmeden Önce Görüşme Süreleri ile Yordanması

Alt Boyut Toplam Puanları	β	t	R^2	F
Sabit		16,032***	0,475	27,741***
Evlenmeden Önce Görüşme Süresi (yıl)	0,062	1,224		
Evlilik Süresi (yıl)	-0,065	-1,256		
Oxford Mutluluk Ölçeği	-0,126	-1,869		
CES-D-Tr	-0,044	-0,746		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü	-0,301	-3,790***		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü	-0,444	-6,068***		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Alt Boyutu	-0,086	-1,535		

***p<0,001

Gelir durumu orta olan grupta, Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında “Evlenmeden Önce Görüşme Süresi (yıl)” ve “Evlilik Süresi (yıl)” değişkenleri de dahil edilerek yapılan çoklu regresyon modeli istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $R^2=0,475$; $F(7,215)=27,741$; $p<0,001$. Modele alınan değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının %47,5’lik kısmını açıklamaktadır. Sonuçlara göre, Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular faktörü ($t=-3,790$; $p<0,001$), Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet faktörü ($t=-6,068$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almaktadır. Analize dahil edilen diğer değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almamaktadır (Tablo 25).

Tablo 26. Gelir Durumu Yüksek Düzeyde Olan Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ile Yordanması

Alt Boyut Toplam Puanları	β	t	R^2	F
Sabit		11,211***	0,501	32,791***
Oxford Mutluluk Ölçeği	-0,100	-1,145		
CES-D-Tr	-0,079	-1,192		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü	-0,428	-4,828***		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü	-0,351	-4,163***		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü	-0,042	-0,674		

***p<0,001

Gelir durumu yüksek olan grupta, Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanması için yapılan çoklu regresyon modeli istatistiksel olarak anlamlıdır; $R^2=0,501$; $F(5,163)=32,791$; $p<0,001$. Modele alınan değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının %50,1'lik kısmını açıklamaktadır. Sonuçlara göre, Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular faktörü ($t=-4,828$; $p<0,001$), Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet faktörü ($t=-4,163$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almaktadır. Analize dahil edilen diğer değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almamaktadır (Tablo 26).

Tablo 27. Gelir Durumu Yüksek Düzeyde Olan Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ve Evlilik ve Evlenmeden Önce Görüşme Süreleri ile Yordanması

Alt Boyut Toplam Puanları	β	t	R ²	F
Sabit		11,428***	0,522	24,977***
Evlenmeden Önce Görüşme Süresi (yıl)	0,059	1,047		
Evlilik Süresi (yıl)	0,004	0,074		
Oxford Mutluluk Ölçeği	-0,102	-1,184		
CES-D-Tr	-0,068	-1,013		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü	-0,456	-5,138***		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü	-0,352	-4,201***		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü	-0,051	-0,845		

***p<0,001

Gelir durumu yüksek olan grupta, Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında “Evlenmeden Önce Görüşme Süresi (yıl)” ve “Evlilik Süresi (yıl)” değişkenleri de dahil edilerek yapılan çoklu regresyon modeli istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; R²=0,522; F(7,160)=24,977; p<0,001. Modele alınan değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının %52,2’lik kısmını açıklamaktadır. Sonuçlara göre, Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular faktörü (t=-5,138; p<0,001), Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet faktörü (t=-4,201; p<0,001) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almaktadır. Analize dahil edilen diğer değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almamaktadır (Tablo 27).

Tablo 28. Çalışan Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ile Yordanması

Alt Boyut Toplam Puanları	β	t	R^2	F
Sabit		16,638***	0,495	55,241***
Oxford Mutluluk Ölçeği	-0,105	-1,689		
Ces-D-Tr	-0,083	-1,656		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü	-0,316	-4,657***		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü	-0,444	-6,951***		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü	-0,059	-1,235		

***p<0,001

Çalışan grupta, Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanması için yapılan çoklu regresyon modeli istatistiksel olarak anlamlıdır; $R^2=0,495$; $F(5,282)=55,241$; $p<0,001$. Modele alınan değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının %49,5'lik kısmını açıklamaktadır. Sonuçlara göre, Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular faktörü ($t=-4,657$; $p<0,001$), Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet faktörü ($t=-6,951$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almaktadır. Analize dahil edilen diğer değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almamaktadır (Tablo 28).

Tablo 29. Çalışan Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ve Evlilik ve Evlenmeden Önce Görüşme Süreleri ile Yordanması

Alt Boyut Toplam Puanları	β	t	R ²	F
Sabit		16,398***	0,500	39,916***
Evlenmeden Önce Görüşme Süresi (yıl)	0,056	1,306		
Evlilik Süresi (yıl)	-0,023	-0,525		
Oxford Mutluluk Ölçeği	-0,094	-1,509		
CES-D-Tr	-0,071	-1,378		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü	-0,327	-4,761***		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü	-0,438	-5,725***		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü	-0,057	-1,196		

***p<0,001

Çalışan grupta, Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında “Evlenmeden Önce Görüşme Süresi (yıl)” ve “Evlilik Süresi (yıl)” değişkenleri de dahil edilerek yapılan çoklu regresyon modeli istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; R²=0,500; F(7,279)=39,916; p<0,001. Modele alınan değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının %50,0’lık kısmını açıklamaktadır. Sonuçlara göre, Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular faktörü (t=-4,761; p<0,001), Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet faktörü (t=-5,725; p<0,001) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almaktadır. Analize dahil edilen diğer değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almamaktadır (Tablo 29).

Tablo 30. Çalışmayan Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ile Yordanması

Alt Boyut Toplam Puanları	β	t	R ²	F
Sabit		11,532***	0,489	21,067***
Oxford Mutluluk Ölçeği	-0,263	-2,425*		
CES-D-Tr	0,014	0,169		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü	-0,561	-4,437***		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü	-0,346	-3,193**		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü	-0,078	-0,966		

*p<0,05; **p<0,01; ***p<0,001

Çalışmayan grupta, Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanması için yapılan çoklu regresyon modeli istatistiksel olarak anlamlıdır; R²=0,489; F(5,110)=21,067; p<0,001. Modele alınan değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının %48,9'luk kısmını açıklamaktadır. Sonuçlara göre, Oxford Mutluluk Ölçeği (t=-2,425; p<0,05); Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular faktörü (t=-4,437; p<0,001), Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet faktörü (t=-3,193; p<0,01) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almaktadır. Analize dahil edilen diğer değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almamaktadır (Tablo 30).

Tablo 31. Çalışmayan Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ve Evlilik ve Evlenmeden Önce Görüşme Süreleri ile Yordanması

Alt Boyut Toplam Puanları	β	t	R ²	F
Sabit		11,153***	0,524	16,847***
Evlenmeden Önce Görüşme Süresi (yıl)	0,053	0,761		
Evlilik Süresi (yıl)	-0,053	-0,776		
Oxford Mutluluk Ölçeği	-0,241	-2,210*		
CES-D-Tr	0,047	0,556		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü	-0,594	-4,841***		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü	-0,322	-3,005**		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü	-0,090	-1,140		

*p<0,05; **p<0,01; ***p<0,001

Çalışmayan grupta, Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında “Evlenmeden Önce Görüşme Süresi (yıl)” ve “Evlilik Süresi (yıl)” değişkenleri de dahil edilerek yapılan çoklu regresyon modeli istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; R²=0,524; F(7,107)=16,847; p<0,001. Modele alınan değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının %52,4'lük kısmını açıklamaktadır. Sonuçlara göre, Oxford Mutluluk Ölçeği (t=-2,210; p<0,05); Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular faktörü (t=-4,841; p<0,001), Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet faktörü (t=-3,005; p<0,01) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almaktadır. Analize dahil edilen diğer değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almamaktadır (Tablo 31).

Tablo 32. İsteyerek Evlenen Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ile Yordanması

Alt Boyut Toplam Puanları	β	t	R^2	F
Sabit		19,367***	0,491	72,471***
Oxford Mutluluk Ölçeği	-0,089	-1,631		
CES-D-Tr	-0,066	-1,517		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü	-0,366	-6,021***		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü	-0,412	-7,241***		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü	-0,013	-0,313		

***p<0,001

İsteyerek evlendiklerini belirten grupta, Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanması için yapılan çoklu regresyon modeli istatistiksel olarak anlamlıdır; $R^2=0,491$; $F(5,376)=72,471$; $p<0,001$. Modele alınan değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının %49,1'lik kısmını açıklamaktadır. Sonuçlara göre, Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular faktörü ($t=-6,021$; $p<0,001$), Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet faktörü ($t=-7,241$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almaktadır. Analize dahil edilen diğer değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almamaktadır (Tablo 32).

Tablo 33. İsteyerek Evlenen Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ve Evlilik ve Evlenmeden Önce Görüşme Süreleri ile Yordanması

Alt Boyut Toplam Puanları	β	t	R ²	F
Sabit		19,363***	0,502	53,666***
Evlenmeden Önce Görüşme Süresi (yıl)	0,034	0,930		
Evlilik Süresi (yıl)	-0,045	-1,185		
Oxford Mutluluk Ölçeği	-0,080	-1,476		
CES-D-Tr	-0,050	-1,124		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü	-0,387	-6,357***		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü	-0,397	-6,912***		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü	-0,020	-0,482		

***p<0,001

İsteyerek evlendiklerini belirten grupta, Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında “Evlenmeden Önce Görüşme Süresi (yıl)” ve “Evlilik Süresi (yıl)” değişkenleri de dahil edilerek yapılan çoklu regresyon modeli istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; R²=0,502; F(7,373)=53,666; p<0,001. Modele alınan değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının %50,2’lik kısmını açıklamaktadır. Sonuçlara göre, Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular faktörü (t=-6,357; p<0,001), Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet faktörü (t=-6,912; p<0,001) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almaktadır. Analize dahil edilen diğer değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almamaktadır (Tablo 33).

İstemeyerek/gönülsüz evlendiklerini belirten grupta kişi sayısı az olduğundan dolayı bu grup için çoklu regresyon analizi yapılmamıştır.

Tablo 34. Çocuğu Olmayan Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Genel Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ile Yordanması

Alt Boyut Toplam Puanları	β	t	R^2	F
Sabit		9,067***	0,316	6,297***
Oxford Mutluluk Ölçeği	-0,197	-1,397		
CES-D-Tr	-0,060	-0,507		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü	-0,357	-2,335*		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü	-0,305	-1,892		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü	-0,073	-0,583		

*p<0,05; ***p<0,001

Çocuğu olmayan grupta, Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanması için yapılan çoklu regresyon modeli istatistiksel olarak anlamlıdır; $R^2=0,316$; $F(5,68)=6,297$; $p<0,001$. Modele alınan değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının %31,6'lık kısmını açıklamaktadır. Sonuçlara göre, Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular faktörü ($t=-2,335$; $p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almaktadır. Analize dahil edilen diğer değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almamaktadır (Tablo 34).

Tablo 35. Çocuğu Olmayan Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ve Evlilik ve Evlenmeden Önce Görüşme Süreleri ile Yordanması

Alt Boyut Toplam Puanları	β	t	R ²	F
Sabit		9,019***	0,329	4,623***
Evlenmeden Önce Görüşme Süresi (yıl)	-0,054	-0,486		
Evlilik Süresi (yıl)	0,119	1,060		
Oxford Mutluluk Ölçeği	-0,190	-1,340		
CES-D-Tr	-0,096	-0,772		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü	-0,316	-1,997		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü	-0,383	-2,158*		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü	-0,030	-0,218		

*p<0,05; ***p<0,001

Çocuğu olmayan grupta, Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında “Evlenmeden Önce Görüşme Süresi (yıl)” ve “Evlilik Süresi (yıl)” değişkenleri de dahil edilerek yapılan çoklu regresyon modeli istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; R²=0,329; F(7,66)=4,623; p<0,001. Modele alınan değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının %32,9'luk kısmını açıklamaktadır. Sonuçlara göre, Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet faktörü (t=-2,158; p<0,05) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almaktadır. Analize dahil edilen diğer değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almamaktadır (Tablo 35).

Tablo 36. Yalnızca Bir Çocuğu Olan Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ile Yordanması

Alt Boyut Toplam Puanları	β	t	R^2	F
Sabit		10,624***	0,549	29,248***
Oxford Mutluluk Ölçeği	-0,179	-1,694		
CES-D-Tr	-0,037	-0,504		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü	-0,362	-3,284**		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü	-0,537	-6,039***		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü	-0,052	-0,767		

p<0,01; *p<0,001

Yalnızca bir çocuğu olan grupta, Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanması için yapılan çoklu regresyon modeli istatistiksel olarak anlamlıdır; $R^2=0,549$; $F(5,120)=29,248$; $p<0,001$. Modele alınan değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının %54,9'luk kısmını açıklamaktadır. Sonuçlara göre, Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular faktörü ($t=-3,284$; $p<0,01$), Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet faktörü ($t=-6,039$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almaktadır. Analize dahil edilen diğer değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almamaktadır (Tablo 36).

Tablo 37. Yalnızca Bir Çocuğu Olan Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ve Evlilik ve Evlenmeden Önce Görüşme Süreleri ile Yordanması

Alt Boyut Toplam Puanları	β	t	R ²	F
Sabit		10,079***	0,553	20,857***
Evlenmeden Önce Görüşme Süresi (yıl)	0,054	0,861		
Evlilik Süresi (yıl)	0,037	0,559		
Oxford Mutluluk Ölçeği	-0,168	-1,567		
CES-D-Tr	-0,029	-0,384		
Faktörü	-0,357	-3,196**		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü	-0,544	-5,861***		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü	-0,043	-0,603		

p<0,01; *p<0,001

Yalnızca bir çocuğu olan grupta, Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında “Evlenmeden Önce Görüşme Süresi (yıl)” ve “Evlilik Süresi (yıl)” değişkenleri de dahil edilerek yapılan çoklu regresyon modeli istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; R²=0,553; F(7,118)=20,857; p<0,001. Modele alınan değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının %55,3'lük kısmını açıklamaktadır. Sonuçlara göre, Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular faktörü (t=-3,196; p<0,01), Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet faktörü (t=-5,861; p<0,001) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almaktadır. Analize dahil edilen diğer değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almamaktadır (Tablo 37).

Tablo 38. İki Çocuğu Olan Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ile Yordanması

Alt Boyut Toplam Puanları	β	t	R^2	F
Sabit		9,589***	0,510	29,585***
Oxford Mutluluk Ölçeği	-0,001	-0,008		
CES-D-Tr	0,005	0,062		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü	-0,425	-4,249***		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü	-0,279	-2,862**		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü	-0,110	-1,631		

p<0,01; *p<0,001

İki çocuğu olan grupta, Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanması için yapılan çoklu regresyon modeli istatistiksel olarak anlamlıdır; $R^2=0,510$; $F(5,142)=29,585$; $p<0,001$. Modele alınan değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının %51,0'lık kısmını açıklamaktadır. Sonuçlara göre, Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular faktörü ($t=-4,249$; $p<0,001$), Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet faktörü ($t=-2,862$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almaktadır. Analize dahil edilen diğer değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almamaktadır (Tablo 38).

Tablo 39. İki Çocuğu Olan Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ve Evlilik ve Evlenmeden Önce Görüşme Süreleri ile Yordanması

Alt Boyut Toplam Puanları	β	t	R ²	F
Sabit		9,423***	0,516	21,165***
Evlenmeden Önce Görüşme Süresi (yıl)	0,014	0,226		
Evlilik Süresi (yıl)	-0,044	-0,730		
Oxford Mutluluk Ölçeği	0,016	0,174		
CES-D-Tr	0,016	0,220		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü	-0,429	-4,253***		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü	-2,275	-2,770**		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü	-0,110	-1,586		

p<0,01; *p<0,001

İki çocuğu olan grupta, Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında “Evlenmeden Önce Görüşme Süresi (yıl)” ve “Evlilik Süresi (yıl)” değişkenleri de dahil edilerek yapılan çoklu regresyon modeli istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; R²=0,516; F(7,139)=21,165; p<0,001. Modele alınan değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının %51,6’lık kısmını açıklamaktadır. Sonuçlara göre, Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular faktörü (t=-4,253; p<0,001), Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet faktörü (t=-2,770; p<0,01) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almaktadır. Analize dahil edilen diğer değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almamaktadır (Tablo 39).

Tablo 40. Üç ve Daha Fazla Çocuğu Olan Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ile Yordanması

Alt Boyut Toplam Puanları	β	t	R^2	F
Sabit		8,424***	0,503	10,102***
Oxford Mutluluk Ölçeği	-0,178	-1,308		
CES-D-Tr	-0,164	-1,314		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü	-0,369	-2,327*		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü	-0,383	-2,480*		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü	-0,021	-0,176		

*p<0,05; ***p<0,001

Üç ve daha fazla çocuğu olan grupta, Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanması için yapılan çoklu regresyon modeli istatistiksel olarak anlamlıdır; $R^2=0,503$; $F(5,50)=10,102$; $p<0,001$. Modele alınan değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının %50,3'lük kısmını açıklamaktadır. Sonuçlara göre, Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular faktörü ($t=-2,327$; $p<0,05$), Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet faktörü ($t=-2,480$; $p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almaktadır. Analize dahil edilen diğer değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almamaktadır (Tablo 40).

Tablo 41. Üç ve Daha Fazla Çocuğu Olan Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ve Evlilik ve Evlenmeden Önce Görüşme Süreleri ile Yordanması

Alt Boyut Toplam Puanları	β	t	R ²	F
Sabit		8,511***	0,604	10,226***
Evlenmeden Önce Görüşme Süresi (yıl)	0,208	2,153*		
Evlilik Süresi (yıl)	0,072	0,750		
Oxford Mutluluk Ölçeği	-0,163	-1,302		
CES-D-Tr	-0,122	-1,045		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü	-0,480	-3,291**		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü	-0,354	-2,534*		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü	-0,012	-0,107		

*p<0,05; **p<0,01; ***p<0,001

Üç ve daha fazla çocuğu olan grupta, Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında “Evlenmeden Önce Görüşme Süresi (yıl)” ve “Evlilik Süresi (yıl)” değişkenleri de dahil edilerek yapılan çoklu regresyon modeli istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; R²=0,604; F(7,47)=10,226; p<0,001. Modele alınan değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının %60,4'lük kısmını açıklamaktadır. Sonuçlara göre, “Evlenmeden Önce Görüşme Süresi (yıl)” değişkeni (t=2,153; p<0,05), Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular faktörü (t=-3,291; p<0,01), Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet faktörü (t=-2,534; p<0,05) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almaktadır. Analize dahil edilen diğer değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almamaktadır (Tablo 41).

Tablo 42. Aynı Evde İki Kişi Yaşayan Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ile Yordanması

Alt Boyut Toplam Puanları	β	t	R^2	F
Sabit		6,674***	0,245	4,018**
Oxford Mutluluk Ölçeği	-0,112	-0,625		
CES-D-Tr	-0,162	-1,188		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü	-0,211	-1,111		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü	-0,297	-1,577		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü	-0,007	-0,051		

p<0,01; *p<0,001

Aynı evde iki kişi yaşayan grupta, Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanması için yapılan çoklu regresyon modeli istatistiksel olarak anlamlıdır ancak bağımsız değişkenler tek tek ele alındığında hiçbirisinin regresyon modelinde yer alacak şekilde istatistiksel düzeyde bağımlı değişkene anlamlı katkı sağlamadığı görülmüştür (Tablo 42).

Tablo 43. Aynı Evde İki Kişi Yaşayan Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ve Evlilik ve Evlenmeden Önce Görüşme Süreleri ile Yordanması

Alt Boyut Toplam Puanları	β	t	R^2	F
Sabit		6,916***	0,287	3,396**
Evlenmeden Önce Görüşme Süresi (yıl)	-0,084	-0,740		
Evlilik Süresi (yıl)	0,055	0,467		
Oxford Mutluluk Ölçeği	-0,123	-0,691		
CES-D-Tr	-0,158	-1,120		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü	-0,233	-1,191		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü	-0,332	-1,706		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü	-0,007	-0,046		

p<0,01; *p<0,001

Aynı evde iki kişi yaşayan grupta, Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında “Evlilmeden Önce Görüşme Süresi (yıl)” ve “Evlilik Süresi (yıl)” değişkenleri de dahil edilerek yapılan çoklu regresyon modeli istatistiksel olarak anlamlıdır ancak bağımsız değişkenler tek tek ele alındığında hiçbirisinin regresyon modelinde yer alacak şekilde istatistiksel düzeyde bağımlı değişkene anlamlı katkı sağlamadığı görülmüştür (Tablo 43).

Tablo 44. Aynı Evde Üç Kişi Yaşayan Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ile Yordanması

Alt Boyut Toplam Puanları	β	t	R ²	F
Sabit		10,522***	0,477	20,041***
Oxford Mutluluk Ölçeği	-0,231	-2,108*		
CES-D-Tr	-0,008	-0,101		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü	-0,361	-3,035**		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü	-0,510	-5,352***		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü	-0,097	-1,246		

*p<0,05; **p<0,01; ***p<0,001

Aynı evde üç kişi yaşayan grupta, Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanması için yapılan çoklu regresyon modeli istatistiksel olarak anlamlıdır; R²=0,477; F(5,110)=20,041; p<0,001. Modele alınan değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının %47,7’lik kısmını açıklamaktadır. Sonuçlara göre, Oxford Mutluluk Ölçeği (t=-2,108; p<0,05), Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular faktörü (t=-3,035; p<0,01), Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet faktörü (t=-5,352; p<0,001) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almaktadır. Analize dahil edilen diğer değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almamaktadır (Tablo 44).

Tablo 45. Aynı Evde Üç Kişi Yaşayan Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ve Evlilik ve Evlenmeden Önce Görüşme Süreleri ile Yordanması

Alt Boyut Toplam Puanları	β	t	R ²	F
Sabit		10,115***	0,498	15,302***
Evlenmeden Önce Görüşme Süresi (yıl)	0,076	1,055		
Evlilik Süresi (yıl)	-0,134	-1,811		
Oxford Mutluluk Ölçeği	-0,207	-1,879		
CES-D-Tr	0,056	0,664		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü	-0,379	-3,213**		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü	-0,461	-4,754***		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü	-0,148	-1,840		

p<0,01; *p<0,001

Aynı evde üç kişi yaşayan grupta, Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında “Evlenmeden Önce Görüşme Süresi (yıl)” ve “Evlilik Süresi (yıl)” değişkenleri de dahil edilerek yapılan çoklu regresyon modeli istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; R²=0,498; F(7,108)=15,302; p<0,001. Sonuçlara göre, Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular faktörü (t=-3,213; p<0,01), Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet faktörü (t=-4,754; p<0,001) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almaktadır. Analize dahil edilen diğer değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almamaktadır (Tablo 45).

Tablo 46. Aynı Evde Dört Kişi Yaşayan Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ile Yordanması

Alt Boyut Toplam Puanları	β	t	R^2	F
Sabit		9,643***	0,568	34,725***
Oxford Mutluluk Ölçeği	0,037	0,424		
CES-D-Tr	0,013	0,182		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü	-0,466	-4,887***		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü	-0,255	-2,671**		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü	-0,114	-1,768		

p<0,01; *p<0,001

Aynı evde dört kişi yaşayan grupta, Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanması için yapılan çoklu regresyon modeli istatistiksel olarak anlamlıdır; $R^2=0,568$; $F(5,132)=34,725$; $p<0,001$. Modele alınan değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının %56,8'lik kısmını açıklamaktadır. Sonuçlara göre, Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular faktörü ($t=-4,887$; $p<0,001$), Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet faktörü ($t=-2,671$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almaktadır. Analize dahil edilen diğer değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almamaktadır (Tablo 46).

Tablo 47. Aynı Evde Dört Kişi Yaşayan Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ve Evlilik ve Evlenmeden Önce Görüşme Süreleri ile Yordanması

Alt Boyut Toplam Puanları	β	t	R ²	F
Sabit		9,028***	0,587	26,176***
Evlenmeden Önce Görüşme Süresi (yıl)	0,116	2,011		
Evlilik Süresi (yıl)	0,022	0,378		
Oxford Mutluluk Ölçeği	0,066	0,748		
CES-D-Tr	0,030	0,431		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü	-0,454	-4,806***		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü	-0,272	-2,870**		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü	-0,098	-1,504		

p<0,01; *p<0,001

Aynı evde dört kişi yaşayan grupta, Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında “Evlenmeden Önce Görüşme Süresi (yıl)” ve “Evlilik Süresi (yıl)” değişkenleri de dahil edilerek yapılan çoklu regresyon modeli istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; R²=0,587; F(7,129)=26,176; p<0,001. Sonuçlara göre, Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular faktörü (t=-4,806; p<0,001), Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet faktörü (t=-2,870; p<0,01) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almaktadır. Analize dahil edilen diğer değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almamaktadır (Tablo 47).

Tablo 48. Aynı Evde Beş Kişi ve Üzeri Yaşayan Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ile Yordanması

Alt Boyut Toplam Puanları	β	t	R^2	F
Sabit		8,391***	0,571	14,892***
Oxford Mutluluk Ölçeği	-0,098	-0,788		
CES-D-Tr	-0,088	-0,729		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü	-0,374	-2,396*		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü	-0,449	-3,335**		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü	0,020	0,191		

*p<0,05; **p<0,01; ***p<0,001

Aynı evde beş kişi ve üzeri yaşayan grupta, Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanması için yapılan çoklu regresyon modeli istatistiksel olarak anlamlıdır; $R^2=0,571$; $F(5,56)=14,892$; $p<0,001$. Modele alınan değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının %57,1'lik kısmını açıklamaktadır. Sonuçlara göre, Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular faktörü ($t=-2,396$; $p<0,05$), Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet faktörü ($t=-3,335$; $p<0,01$) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almaktadır. Analize dahil edilen diğer değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almamaktadır (Tablo 48).

Tablo 49. Aynı Evde Beş Kişi ve Üzeri Yaşayan Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ve Evlilik ve Evlenmeden Önce Görüşme Süreleri ile Yordanması

Alt Boyut Toplam Puanları	β	t	R ²	F
Sabit		8,292***	0,581	10,705***
Evlenmeden Önce Görüşme Süresi (yıl)	0,094	1,006		
Evlilik Süresi (yıl)	0,051	0,562		
Oxford Mutluluk Ölçeği	-0,123	-0,973		
CES-D-Tr	-0,100	-0,818		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü	-0,398	-2,420*		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü	-0,464	-3,372**		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü	0,043	0,394		

*p<0,05; **p<0,01; ***p<0,001

Aynı evde beş kişi ve üzeri yaşayan grupta, Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında “Evlenmeden Önce Görüşme Süresi (yıl)” ve “Evlilik Süresi (yıl)” değişkenleri de dahil edilerek yapılan çoklu regresyon modeli istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; R²=0,581; F(7,54)=10,705; p<0,001. Sonuçlara göre, Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular faktörü (t=-2,420; p<0,05), Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet faktörü (t=-3,372; p<0,01) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almaktadır. Analize dahil edilen diğer değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almamaktadır (Tablo 49).

Tablo 50. Psikolojik Destek Alan Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ile Yordanması

Alt Boyut Toplam Puanları	β	t	R^2	F
Sabit		10,946***	0,463	14,500***
Oxford Mutluluk Ölçeği	-0,178	-1,656		
CES-D-Tr	-0,148	-1,525		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü	-0,553	-4,210***		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü	-0,176	-1,530		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü	-0,018	-0,197		

***p<0,001

Psikolojik destek aldığını belirten grupta, Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanması için yapılan çoklu regresyon modeli istatistiksel olarak anlamlıdır; $R^2=0,463$; $F(5,84)=14,500$; $p<0,001$. Modele alınan değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği genel toplam puanının %46,3'lük kısmını açıklamaktadır. Sonuçlara göre, Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular faktörü ($t=-4,210$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almaktadır. Analize dahil edilen diğer değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almamaktadır (Tablo 50).

Tablo 51. Psikolojik Destek Alan Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ve Evlilik ve Evlenmeden Önce Görüşme Süreleri ile Yordanması

Alt Boyut Toplam Puanları	β	t	R ²	F
Sabit		10,543***	0,494	11,451***
Evlenmeden Önce Görüşme Süresi (yıl)	0,091	1,108		
Evlilik Süresi (yıl)	-0,146	-1,651		
Oxford Mutluluk Ölçeği	-0,121	-1,101		
CES-D-Tr	-0,097	-0,993		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü	-0,592	-4,543***		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü	-0,104	-0,871		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü	-0,049	-0,546		

***p<0,001

Psikolojik destek aldığını belirten grupta, Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında “Evlenmeden Önce Görüşme Süresi (yıl)” ve “Evlilik Süresi (yıl)” değişkenleri de dahil edilerek yapılan çoklu regresyon modeli istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; R²=0,494; F(7,304)=11,451; p<0,001. Sonuçlara göre, Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular faktörü (t=-4,543; p<0,001) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almaktadır. Analize dahil edilen diğer değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almamaktadır (Tablo 51).

Tablo 52 Psikolojik Destek Almayan Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ile Yordanması

Alt Boyut Toplam Puanları	β	t	R^2	F
Sabit		16,814***	0,503	62,252***
Oxford Mutluluk Ölçeği	-0,132	-2,135*		
CES-D-Tr	-0,043	-0,901		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü	-0,312	-4,774***		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü	-0,487	-7,887***		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü	-0,075	-1,602		

*p<0,05; ***p<0,001

Psikolojik destek almadığını belirten grupta, Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanması için yapılan çoklu regresyon modeli istatistiksel olarak anlamlıdır; $R^2=0,503$; $F(5,308)=62,252$; $p<0,001$. Modele alınan değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının %50,3'lük kısmını açıklamaktadır. Sonuçlara göre, Oxford Mutluluk Ölçeği ($t=-2,135$; $p<0,05$); Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular faktörü ($t=-4,774$; $p<0,001$), Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet faktörü ($t=-7,887$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almaktadır. Analize dahil edilen diğer değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almamaktadır (Tablo 52).

Tablo 53. Psikolojik Destek Almayan Grupta Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanının Ölçek Toplam Puanları ve Evlilik ve Evlenmeden Önce Görüşme Süreleri ile Yordanması

Alt Boyut Toplam Puanları	β	t	R ²	F
Sabit		16,964***	0,516	46,265***
Evlenmeden Önce Görüşme Süresi (yıl)	0,049	1,205		
Evlilik Süresi (yıl)	-0,011	-0,267		
Oxford Mutluluk Ölçeği	-0,121	-1,973		
CES-D-Tr	-0,029	-0,599		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular Faktörü	-0,328	-5,031***		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü	-0,483	-7,843***		
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü	-0,075	-1,608		

***p<0,001

Psikolojik destek almadığını belirten grupta, Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında “Evlenmeden Önce Görüşme Süresi (yıl)” ve “Evlilik Süresi (yıl)” değişkenleri de dahil edilerek yapılan çoklu regresyon modeli istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $R^2=0,516$; $F(7,304)=46,265$; $p<0,001$. Sonuçlara göre, Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular faktörü ($t=-5,031$; $p<0,001$), Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet faktörü ($t=-7,843$; $p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almaktadır. Analize dahil edilen diğer değişkenler Evlilik Doyum Ölçeği toplam puanının yordanmasında istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde modelde yer almamaktadır (Tablo 53).

Tablo 54. Sosyo-Demografik Gruplarda Evlilik Doyum Düzeylerinin Yordanması İçin Regresyon Analizi Sonuçlarının Özet Sunumu

Sosyo-Demografik Gruplar		Evlilik Süresi ve Evlenmeden Önce Görüşme Süresi Dahil Edilmeden		Evlilik Süresi ve Evlenmeden Önce Görüşme Süresi Dahil Edildiğinde	
		R ²	Anlamlı Olan Değişkenler	R ²	Anlamlı Olan Değişkenler
Tüm Grupta		%48,7	Oxford Mutluluk Ölçeği (-) PİOÖ Genel Duygular Faktörü (-) PİOÖ Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü (-)	%50,0	Oxford Mutluluk Ölçeği (-) PİOÖ Genel Duygular Faktörü (-) PİOÖ Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü (-)
Cinsiyet	Kadın	%48,1	Oxford Mutluluk Ölçeği (-) PİOÖ Genel Duygular Faktörü (-) PİOÖ Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü (-)	%48,8	PİOÖ Genel Duygular Faktörü (-) PİOÖ Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü (-)
	Erkek	%50,1	PİOÖ Genel Duygular Faktörü (-) PİOÖ Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü (-)	%53,0	PİOÖ Genel Duygular Faktörü (-) PİOÖ Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü (-)
Yaş	29 Yaş ve Altı	%38,1	PİOÖ Genel Duygular Faktörü (-)	%40,0	PİOÖ Genel Duygular Faktörü (-)
	30-39 Yaş Arası	%55,9	PİOÖ Genel Duygular Faktörü (-) PİOÖ Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü (-)	%56,1	PİOÖ Genel Duygular Faktörü (-) PİOÖ Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü (-)
	40 Yaş ve Üzeri	%52,2	PİOÖ Genel Duygular Faktörü (-) PİOÖ Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü (-) PİOÖ Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü (-)	%55,8	PİOÖ Genel Duygular Faktörü (-) PİOÖ Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü (-) PİOÖ Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü (-)
Çalışma Durumu	Çalışan	%49,5	PİOÖ Genel Duygular Faktörü (-) PİOÖ Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü (-)	%50,0	PİOÖ Genel Duygular Faktörü (-) PİOÖ Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü (-)
	Çalışmayan	%48,9	Oxford Mutluluk Ölçeği (-) PİOÖ Genel Duygular Faktörü (-) PİOÖ Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü (-)	%52,4	Oxford Mutluluk Ölçeği (-) PİOÖ Genel Duygular Faktörü (-) PİOÖ Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü (-)
Gelir Durumu	Düşük	-	-	-	-
	Orta	%46,3	Oxford Mutluluk Ölçeği (-) PİOÖ Genel Duygular Faktörü (-) PİOÖ Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü (-)	%47,5	PİOÖ Genel Duygular Faktörü (-) PİOÖ Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü (-)
	Yüksek	%50,1	PİOÖ Genel Duygular Faktörü (-) PİOÖ Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü (-)	%52,2	PİOÖ Genel Duygular Faktörü (-) PİOÖ Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü (-)

Tablo 54'ün Devamı

Sosyo-Demografik Gruplar		Evlilik Süresi ve Evlenmeden Önce Görüşme Süresi Dahil Edilmeden		Evlilik Süresi ve Evlenmeden Önce Görüşme Süresi Dahil Edildiğinde	
		R ²	Anlamlı Olan Değişkenler	R ²	Anlamlı Olan Değişkenler
Eğitim Durumu	Ortaokul ve Altı	%53,8	PİOÖ Genel Duygular Faktörü (-) PİOÖ Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü (-)	%59,5	PİOÖ Genel Duygular Faktörü (-) PİOÖ Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü (-)
	Lise	%50,4	PİOÖ Genel Duygular Faktörü (-) PİOÖ Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü (-)	%53,1	Evlenmeden Önce Görüşme Süresi (+) PİOÖ Genel Duygular Alt Boyutu (-) PİOÖ Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü (-)
	Üniversite	%51,1	Oxford Mutluluk Ölçeği (-) PİOÖ Genel Duygular Faktörü (-) PİOÖ Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü (-)	%52,5	Oxford Mutluluk Ölçeği (-) PİOÖ Genel Duygular Faktörü (-) PİOÖ Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme Faktörü (-)
Evlendirme Şekli	İsteyerek Evlenen	%49,1	PİOÖ Genel Duygular Faktörü (-) PİOÖ Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü (-)	%50,2	PİOÖ Genel Duygular Faktörü (-) PİOÖ Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü (-)
	İstemeyerek Evlenen	--	-	-	-
Çocuk Sayısı	0 Çocuk	%31,6	PİOÖ Genel Duygular Faktörü (-)	%32,9	PİOÖ Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü (-)
	1 Çocuk	%54,9	PİOÖ Genel Duygular Faktörü (-) PİOÖ Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü (-)	%55,3	PİOÖ Genel Duygular Faktörü (-) PİOÖ Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü (-)
	2 Çocuk	%51,0	PİOÖ Genel Duygular Faktörü (-) PİOÖ Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü (-)	%51,6	PİOÖ Genel Duygular Faktörü (-) PİOÖ Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü (-)
	3 ve Üzeri Çocuk	%50,3	PİOÖ Genel Duygular Faktörü (-) PİOÖ Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü (-)	%60,4	Evlenmeden Önce Görüşme Süresi (+) PİOÖ Genel Duygular Faktörü (-) PİOÖ Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü (-)
Psikolojik Destek Alma Durumu	Evet	%46,3	PİOÖ Genel Duygular Faktörü (-)	%49,4	PİOÖ Genel Duygular Faktörü (-)
	Hayır	%50,3	Oxford Mutluluk Ölçeği (-) PİOÖ Genel Duygular Faktörü (-) PİOÖ Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü (-)	%51,6	PİOÖ Genel Duygular Faktörü (-) PİOÖ Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü (-)

Tablo 54'ün Devamı

Sosyo-Demografik Gruplar		Evlilik Süresi ve Evlenmeden Önce Görüşme Süresi Dahil Edilmeden		Evlilik Süresi ve Evlenmeden Önce Görüşme Süresi Dahil Edildiğinde	
		R ²	Anlamli Olan Değişkenler		R ²
Evde Yaşayan Kişi Sayısı	2 Kişi	-	-	-	-
	3 Kişi	%47,7	Oxford Mutluluk Ölçeği (-) PİOÖ Genel Duygular Faktörü (-) PİOÖ Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü (-)	%49,8	PİOÖ Genel Duygular Faktörü (-) PİOÖ Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü (-)
	4 Kişi	%56,8	PİOÖ Genel Duygular Faktörü (-) PİOÖ Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü (-)	%58,7	PİOÖ Genel Duygular Faktörü (-) PİOÖ Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü (-)
	5 ve Üzeri Kişi	%57,1	PİOÖ Genel Duygular Faktörü (-) PİOÖ Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü (-)	%58,1	PİOÖ Genel Duygular Faktörü (-) PİOÖ Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet Faktörü (-)

Tüm sosyo-demografik gruplar için Evlilik Doyum Ölçeği genel toplam puanının yordanmasında evlilik süresi ve evlenmeden önce görüşme süresi analize dahil edilmeden ve dahil edildikten sonra elde edilen tüm regresyon analizi sonuçları özetlenmiş bir şekilde karşılaştırılmış, ele alınan değişkenlerin Evlilik Doyum Ölçeği genel toplam puanını açıklama oranları verilmiş ve anlamlı bir şekilde modelde yer alan değişkenler özet olarak gösterilmiştir (Tablo 56).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. TARTIŞMA

Evlilik, yaşam döngüsünde kişilerin karşılaştığı önemli evrelerden biri olarak değerlendirilebilir. Evlilik ilişkisinde çiftler, evliliğe farklı anlamlar yükleyebilir ve bunun sonucunda evliliğe dair beklentileri farklılaşabilir. Evlilik doyumu ise kişilerin evlilik ilişkisinden beklentilerini karşılama derecesi olarak ifade edilebilir. Çiftlerin evliliklerinden memnuniyet derecesi birçok değişken ile ilişkilendirilmektedir. Bu sayede ilişkide önemli ve etkili olan konuların açığa çıkmasına katkıda bulunarak evlilik ilişkisinin daha sağlıklı ilerlemesi desteklenebilir. Bu çalışmanın amacı farklı değişkenlerin evlilik doyumuna etkisini ve bu süreçte çiftlerin evlenmeden önce beraber vakit geçirmelerinin ve evlilik sürelerinin ne derece önemli olduğunu anlamaya çalışmaktır. Bu amaçla evlilik doyumu ile ilişkili olduğu düşünülen depresyon, mutluluk ve psikolojik iyi oluş değişkenleri çalışmaya dahil edilmiştir. Bütün bu değişkenlerin birlikte ele alınması, bu çalışmanın önemini arttırmaktadır. Ancak bu çalışmada ele alınan değişken ilişkilerini, evlilik süresi ve evlilik öncesi tanışma süresinin nasıl etkilediğinin incelenmesi bu çalışmanın odak noktasını oluşturmaktadır.

Bu bölümde ilk olarak bağımlı ve bağımsız değişkenler arasındaki korelasyon katsayıları incelenmiştir. Daha sonra demografik değişken kategorilerine göre, çalışmanın bağımlı değişkeni olan evlilik doyumunun yordanmasında bağımsız değişken olarak araştırmaya dahil edilen depresyon, mutluluk, psikolojik iyi oluşla ilgili farklılıklar ele alınmıştır. Son olarak da bu ilişkilerde evlenmeden önce görüşme süresi ve evli kalma süresinin aracı rolü tartışılmıştır.

Çalışmada ele alınan değişkenler, evlenmeden önce görüşme süresi ve evlilik süresi açısından incelenmiştir. Öncelikle evlilik doyumu, mutluluk, depresyon, psikolojik iyi oluş, evlenmeden önce görüşme süresi ve evlilik süresinin ilişkili

olacağı varsayılmıştır. Mutluluk ve evlilik doyumu arasında pozitif yönde bir ilişki bulunmuştur. Bu durumda yüksek mutluluk düzeyine sahip kişilerin yüksek evlilik doyumuna sahip olacağı düşünülebilir. Bu durum mutluluğun artması ile evlilik doyumunun artacağı yönündeki çalışmalarla tutarlılık göstermektedir (Hagedoorn, Van Yperen, Coyne, Van Jaarsveld, Ranchor, Van Sonderen ve Sanderman, 2006; Yıldız ve Baytemir, 2016). Evlilik mutluluğunun evliliğin ilk yıllarında düşüş yaşadığı ve bu durumun ilerleyen yıllarda devam ettiği, evli kalma süresinin artmasıyla mutluluğun artmadığı, ya sürekli düşüş yaşadığı ya da mutluluk düzeyinin azaldığı ve bir süre sonra sabit kaldığı belirtilmiştir (VanLaningham, Johnson ve Amato, 2001). Bu çalışmada mutluluk ve depresyon arasında ise negatif yönde bir ilişki bulunmuştur. Bu konu ile ilgili yapılan diğer çalışmalar kişilerin depresif belirtilere sahip olma düzeyinin düştükçe mutluluk düzeylerinin artacağı sonucu desteklemektedir (Bahrami, Rajaeepour, Rizi ve Nematolahi, 2011; Cheng ve Furnham, 2003). Depresif belirtiler gösteren kişilerde olumsuz bakış açısının hakim olduğu düşünüldüğünde, evlilikte karşılaşılan sorunlara karşı çözüm seçenekleri daha kısıtlı olabilir ve bu durum mutluluk düzeylerini olumsuz yönde etkileyebilir.

Bu çalışmada depresyon ve evlilik doyumu arasında negatif yönde bir ilişki bulunmuştur. Bu kapsamda, depresyon düzeyinin yüksek olması durumunda evlilik doyumunun azalacağı söylenebilir. Önceki çalışmalar bu sonucu doğrular niteliktedir (Dimitrovsky, Shiff ve Zanany, 2002; Pruchno, Genderson ve Cartwright, 2009). Depresyon kişinin fizyolojik ve ruhsal durumunu olumsuz etkileyen bir duygudurum olarak değerlendirildiğinde, bu kişilerin aile sistemi içinde ilişki kurmada zorlanabileceği ve depresif belirtilerden dolayı evlilik memnuniyetinin azalabileceği söylenebilir (Pruchno, Genderson ve Cartwright, 2009). Ayrıca depresyon ve evlilik süresi arasında ise pozitif yönde bir ilişki bulunmuştur. Evlilikte ortaya çıkabilecek sorunların geçen zamana bağlı olarak depresyon riskini arttırabileceği elde edilen sonucu doğrular niteliktedir (Manju, 2016). Geçen süreye bağlı olarak artan sorumlulukların ve farklı ihtiyaçların ortaya çıkması bu sonucun nedeni olarak gösterilebilir. Evli kalma süresinin artmasıyla aile sistemine yeni üyelerin dahil olması ve ilişki biçiminin farklılaşması çiftlerin evlilikten beklentilerini değiştirebilir.

Bu durumda beklentilerinin karşılanmaması ve eşler arasındaki iletişim problemleri evlilik doyumunu olumsuz yönde etkileyebilir.

Psikolojik İyi Oluş Ölçeği'nin tüm faktörleri ile evlilik doyumunu arasında negatif yönlü bir ilişki bulunmuştur. Bu ölçek için düşük puan yüksek iyi oluşu ifade ettiği düşünüldüğünde, evli kişilerin evlilik memnuniyetlerinin artmasıyla psikolojik iyi oluş düzeylerinin de artacağı ifade edilebilir. Daha önce yapılan çalışmalar da bu sonucu doğrular niteliktedir (Akdağ ve Çankaya, 2015; Kim ve McKenry, 2002; Ren, 1997). Bu çalışmada depresyon ve psikolojik iyi oluş arasında da korelasyonun olması, stresli evlilik hayatının ve aile ortamının psikolojik iyi oluş üzerindeki etkisini açıklar niteliktedir. Aile hayatında pozitif duyguların daha sık yaşanması ve çiftlerin karşılıklı olarak birbirlerine alan tanınmaları psikolojik iyi oluş üzerinde olumlu bir etkiye yol açabilir ve bu durum evlilik doyum düzeyini belirlemede önemli olabilir.

Çalışmada daha sonra sosyo-demografik değişken grupları göz önüne alınarak temel değişken olan evlilik doyumunu açısından bağımsız değişkenlerin farklılıkları ve sonrasında da evlenmeden önce görüşme süresi ve evli kalma süresinin aracı rolü incelenmiştir. Çalışmada her bir sosyo-demografik değişken kategorisine göre evlilik doyumunun yordanması için kullanılan depresyon, mutluluk ve psikolojik iyi oluşun etkilerini belirlemek amacıyla çoklu regresyon analizi yapılmıştır.

Evlilik doyum düzeyinin yordanması için yapılan regresyon analizi sonucunda, ele alınan değişkenlerin evlilik doyum düzeyinin %48,7'sini açıkladığı tespit edilmiştir. Bu değişkenlerden, Oxford Mutluluk Ölçeği, Psikolojik İyi Oluş Ölçeği faktörlerinden Genel Duygular faktörü ve Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet faktörünün anlamlı bir şekilde modelde yer almışlardır. Elde edilen sonuçlardan mutluluğun ve psikolojik iyi oluşun evlilik doyumunun önemli bir bileşeni olduğu anlaşılmaktadır. Evlilik ilişkisinde çiftlerin evliliklerinden beklentilerinin karşılanıyor olmasının mutluluk üzerinde olumlu bir etkiye sahip olduğu, ilişkinin sağlıklı devam etmesinin kişileri mutlu edeceği ve bu durumun evlilik doyumunu arttıracığı belirtilmektedir (Carr, Freedman, Cornman ve Schwarz, 2014; Sepehrian-Azar, Mohammadi, Badalpoor ve Norozzadeh, 2016).

Psikolojik iyi oluş, var olmanın getirdiği olumsuzluklar ve/veya zorluklarla başarılı bir şekilde baş etmek ve nitelikli ilişkiler kurmak gibi yetenekleri kapsamaktadır. Bu açıdan evlilik doyumu ile psikolojik iyi oluş arasında pozitif yönde bir ilişki olduğu ifade edilmektedir (Akdağ ve Çankaya, 2015; Keyes, Shmotkin ve Ryff, 2002). Dolayısıyla Oxford Mutluluk Ölçeği genel toplam puanının ve Psikolojik İyi Oluş Ölçeği faktörlerinden Genel Duygular faktörü ve Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet faktörünün, diğer ölçeklere oranla evlilik doyumunu daha yüksek oranda açıklaması, değişkenler arası ilişkiler açısından beklenen yönde sonuçlar ortaya koymaktadır. Ayrıca evlilikte yaşanan problemlerin depresyona yol açabileceği ve depresif belirtilerin evlilik doyumunun olumsuz etkilendiği belirtilmektedir (Davila, Karney, Hall ve Bradbury, 2003). Oysa yapılan regresyon analizleri sonucunda, CES-Depresyon Ölçeği toplam puanı, evlilik doyumununun yordanmasında anlamlı olarak modelde yer almamaktadır. Analize, çiftlerin evlenmeden önce görüşme süreleri ve evlilik süreleri de dahil edildiğinde, evlilik doyum düzeylerinin açıklanma oranının %50 olduğu görülmektedir. Önceki çalışmalarda evlilik süresi ve evlilik doyumu arasındaki ilişkilerde farklı sonuçlar sunulmuştur. Bazı çalışmalarda evlilik süresi kısa olan çiftlerin evlilik doyumlarının daha az olduğu, bazı çalışmalarda daha kısa süreli evli olan çiftlerin daha yüksek düzeyde evlilik memnuniyetine sahip olduğu, bazı çalışmalarda ise evlilik süresi ile evlilik memnuniyeti arasında bir ilişki olmadığı ifade edilmiştir (Abe ve Oshio, 2018; Batık ve Kalkan, 2017; Çağ ve Yıldırım, 2013; Johnson, Zabriskie ve Hill, 2006). Bu çalışmada tüm grup için evlenmeden önce görüşme süresi ve evli kalma süresi anlamlı olarak modelde yer almamaktadır.

Sosyo-demografik gruplar ayrı ayrı incelendiğinde ele alınan değişkenler, kadınların evlilik doyum düzeylerini %48,1 oranında, erkeklerin evlilik doyum düzeylerini %50,1 oranında açıklamaktadır. Kadın grubu için Oxford Mutluluk Ölçeği ile Psikolojik İyi Oluş Ölçeği faktörlerinden Genel Duygular ve Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet anlamlı olarak modelde yer almaktadır. Kadın grubunda psikolojik iyi oluşun evlilik doyumuna katkısı mutluluğun katkısından daha fazladır. Psikolojik iyi oluş duygusal ve bilişsel süreçleri içeren bir kavram olarak düşünüldüğünde, psikolojik iyi oluşun evlilik

doyumunu mutluluktan daha fazla yordamasında, örneklemin eğitim seviyesinin yüksek olmasının etkisi olduğu düşünülmektedir. Erkek grubunda ise Psikolojik İyi Oluş Ölçeği faktörlerinden Genel Duygular ve Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet anlamlı olarak modelde yer almaktadır. Evli erkeklerin psikolojik iyi oluş düzeylerinin evli kadınlardan yüksek olduğu belirtilmektedir. Bu açıdan psikolojik iyi oluş düzeyini belirlemede evlilik doyumunun önemli olduğu düşünülmektedir (Akdağ ve Çankaya, 2015; Gove, Hughes ve Style, 1983). Evlenmeden önce görüşme süresi ve evli kalma süresi analize dahil edildiğinde evlilik doyumunun açıklanma düzeyi kadınlar için %48,8, erkekler için %53,0 olarak hesaplanmıştır. Her iki cinsiyet grubunda da Psikolojik İyi Oluş Ölçeği faktörlerinden Genel Duygular ve Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet anlamlı olarak modelde yer almaktadır. Fakat evlilik süresi ve evlenmeden önce görüşme süresinin, kadınların ve erkeklerin evlilik doyum düzeylerine etkisinin anlamlı olmadığı görülmüştür. Evlenmeden önce görüşme süresi ve evli kalma süresi dahil edilmeden ve dahil edildikten sonra elde edilen sonuca göre, kadınların ve erkeklerin psikolojik iyi oluşları arttıkça evlilik doyumlarının da arttığı söylenebilir.

Farklı yaş gruplarının evlilik doyum düzeyleri incelenirken, öncelikle katılımcıların yaşları 29 yaş ve altı, 30 ile 39 yaş arası ve 40 yaş ve üzeri olmak üzere üç gruba ayrılmıştır. Ele alınan değişkenlerin evlilik doyum düzeyini 29 yaş ve altı grupta %38,1, 30-39 yaş grubunda %55,9 ve 40 yaş ve üzeri grupta ise %55,2 oranında açıkladığı görülmektedir. 29 yaş ve altı grupta, Psikolojik İyi Oluş Ölçeği faktörlerinden Genel Duygular, 30-39 yaş için Psikolojik İyi Oluş Ölçeği faktörlerinden Genel Duygular ve Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet, 40 yaş ve üzeri grupta ise Psikolojik İyi Oluş Ölçeği'nin tüm faktörleri anlamlı olarak modelde yer almıştır. Evlenmeden önce görüşme süresi ve evli kalma süresi analize dahil edildiğinde evlilik doyumunun açıklanma düzeyi 29 yaş ve altı grubu için %40,0, 30-39 yaş grubu için %56,1 ve 40 yaş ve üzeri grubu için %55,8 olarak bulunmuştur. Fakat evlilik süresi ve evlenmeden önce görüşme süresinin, kadınların ve erkeklerin evlilik doyum düzeylerine etkisinin anlamlı olmadığı

görülmüştür. Farklı yaş gruplarında evlilik doyumunun yordanmasında psikolojik iyi oluşun etkisinin diğer değişkenlere oranla daha fazla olduğu görülmektedir.

Katılımcıların eğitim durumları açısından yapılan incelemede, ele alınan değişkenler, evlilik doyum düzeylerinin ortaokul ve altı olan grupta %53,8'ini, lise olan grupta %50,4'ünü ve üniversite olan grupta %51,1'ini yordamaktadır. Ortaokul ve altı eğitim düzeyine sahip kişilerde PİÖÖ Genel Duygular ve Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme alt boyutları, lise eğitim düzeyine sahip kişilerde Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular ve Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet faktörleri, üniversite eğitim düzeyine sahip kişilerde Oxford Mutluluk Ölçeği, Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular ve Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet alt boyutları anlamlı olarak modelde yer almaktadır. Eğitim seviyesi yüksek olan kişilerin, karşılaşılan problemlere karşı daha hızlı uygun baş etme stratejileri geliştirebilecekleri ve bu durumun evlilik doyumunu arttıracak veya eğitim seviyesinin yükselmesiyle kişilerin daha sorgulayıcı olabilecekleri ve bu nedenden dolayı evlilik doyumlarının düşük olabileceği ifade edilmektedir (Çağ ve Yıldırım, 2013). Psikolojik iyi oluşun evlilik doyumuna daha fazla katkı sağlaması üniversite düzeyinde eğitime sahip olan kişilerin ilişkilerinde daha bilişsel davrandıkları şeklinde yorumlanabilir. Katılımcıların yer aldıkları eğitim düzeyi kategorilerine göre evlilik ilişkisinden beklentileri değişebileceği düşünülmektedir. Psikolojik İyi Oluş Ölçeği farklı faktörlerinin modelde yer alması farklı ihtiyaçlar doğrultusunda oluşmuş olabilir. Bu çalışma kapsamında ev dışında sosyal bir çevreye sahip olma, evlilik doyumunu olumlu yönde etkilemektedir. Evlenmeden önce görüşme süresi ve evli kalma süresi analize dahil edildiğinde ilk aşamadaki eğitim düzeyi grupları için aynı faktörler anlamlı olarak modelde yer almaktadır. Eğitim seviyesi lise olan grupta evlenmeden önce görüşme süresi evlilik doyumunu yordamaktadır. Bu grup için evlenmeden önce görüşme süresi arttıkça evlilikten duyulan memnuniyet düzeyinin de arttığı anlaşılmaktadır.

Katılımcıların gelir durumları açısından yapılan incelemede ele alınan değişkenler, evlilik doyum düzeylerinin gelir durumları orta düzeyde olan grupta %46,3'ünü, yüksek olan grupta %50,1'ini yordamaktadır. Gelir durumu orta düzey

olan grupta Oxford Mutluluk Ölçeği, Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular ve Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet faktörleri, yüksek düzey olan grupta ise Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular ve Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet faktörleri anlamlı olarak modelde yer almaktadır. Gelir durumu orta düzey olan grupta psikolojik iyi oluşun Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet faktörü evlilik doyumunu mutluluktan daha fazla yordamaktadır. Kişilerin yaşamlarını devam ettirmede ihtiyaç duyduklarını karşılama imkanlarının ve ailelerinin sahip olduğu koşullardan memnuniyet duymaları evlilik doyumunu üzerinde daha büyük bir etkiye sahip olduğu düşünülmektedir. Evlenmeden önce görüşme süresi ve evli kalma süresi analize dahil edildiğinde ilk aşamadaki gelir düzeyi orta ve yüksek olan grup için Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular ve Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet faktörleri anlamlı olarak modelde yer almaktadır. Gelir durumunu orta ve yüksek düzey olan kişilerin, psikolojik iyi oluşlarının yüksek olması evlilik doyumuna olumlu olarak etki etmektedir.

Katılımcıların çalışma durumlarına göre yapılan incelemede ele alınan değişkenler, evlilik doyum düzeylerini çalışan grupta %49,5'ini, çalışmayan grupta ise %48,9'unu yordamaktadır. Çalışan grupta evlenmeden önce görüşme süresi ve evlilik süresi dahil edilmeden ve dahil edilerek yapılan işlem sonucu Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular ve Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet faktörleri anlamlı olarak modelde yer almaktadır. Çalışan kadınların ve erkeklerin evlilik doyum düzeylerinin farklı olduğu, kadınların iş hayatına girmesiyle eşi ile evdeki sorumluluklarını paylaşma isteği karşılanmadığında evlilik memnuniyetinin azaldığı, erkeklerin ise evlilik doyumlarının kariyer hedefleri doğrultusunda değişebildiği belirtilmektedir (Azeez, 2013; Stevens, Kiger ve Riley, 2001). Bu açıdan kişilerin iş ve evlilik hayatlarında oluşturacakları olumlu ilişkilerin ve bireysel gelişimlerine yapacakları katkının evlilik doyumlarına olumlu olarak etki yapacağı düşünülebilir. Çalışmayan grupta, evlenmeden önce görüşme süresi ve evlilik süresi dahil edilmeden ve dahil edilerek yapılan işlem sonucu Oxford Mutluluk Ölçeği, Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular ve Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet faktörleri anlamlı olarak modelde yer

almaktadır. Çalışmayan grup için mutluluk modelde anlamlı olarak yer alırken, psikolojik iyi oluşun evlilik doyumuna etkisi çok daha büyüktür. Bu durum kişilerin kendileri için belirlediği standartlara ulaşmada zorluk yaşayabileceği ve maddi anlamda özgür olamayacakları için evlilik doyumlarının olumsuz etkilenebileceği şeklinde yorumlanabilir.

Alan yazında evlenme şekli genellikle görücü usulü veya kendi tanıştığı kişiyle evlenme şeklinde karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışmada ise katılımcılar isteyerek evlenme ya da gönülsüz olarak evlenme olmak üzere iki grup halinde değerlendirilmiştir. İstemeyerek evlendiğini ifade eden katılımcısı sayısı yeterli olmadığından analize dahil edilmemiştir. Katılımcıların evlenme şekli durumlarına göre ele alınan değişkenler evlilik doyum düzeylerini isteyerek evlenen grubun %49,1'ini yordamaktadır. İsteyerek evlenen grupta evlenmeden önce görüşme süresi ve evlilik süre dahil edilmeden yapılan işlem sonucu Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular ve Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet faktörleri anlamlı olarak modelde yer almaktadır. İsteyerek evlenen kişilerin, birbirlerini daha yakından tanıma fırsatları olduğu ve evliliğe dair beklentilerinin aynı doğrultuda olacağı belirtildiği gibi evlenme şeklinin evlilik doyumunu belirlemede çok önemli bir değişken olmadığını ifade eden çalışmalar da vardır (Haylı, Durmuş ve Kış; 2017; Yıldız ve Çevik, 2016). Kişilerin beklentilerinin farkında olması ve amaçları doğrultusunda hareket etmesi gibi bileşenlere sahip olan psikolojik iyi oluşun evlilik doyumunu anlamlı olarak yordaması mevcut bilgilerle tutarlı görülmektedir.

Evlilik doyumu ile ilişkilendirilen çocuk sayısı değişkeni, çocuğu olmayan, bir çocuğu olan, iki çocuğu alan ve üç ve üzeri sayıda çocuğu olan gruplara ayrılarak değerlendirilmiştir. Katılımcıların çocuk sayısı değişkenine göre yapılan incelemede ele alınan değişkenler, evlilik doyum düzeylerini, çocuğu olmayan grupta %31,6'sını, bir çocuğu olan grupta %54,9'unu, iki çocuğu olan grupta %51,0'ını ve üç ve üzeri sayıda çocuğu olan grupta ise %50,3'ünü yordamaktadır. Çocuğu olmayan grupta Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular alt boyutu, bir çocuğu, iki çocuğu, üç ve üzeri sayıda çocuk sahibi olan grupta ise Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular ve Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet

alt boyutları negatif yönde modelde yer almaktadır. Çocuk sahibi olmanın evlilik memnuniyetini olumsuz etkilediği ve artan sorumluluk ile birlikte çocuk ile ilgili konularda eşler arasında tartışma yaşanabileceği ve bu durumun psikolojik iyi oluş düzeyine düşürebileceği belirtilmektedir (Chapin, Chapin ve Sattler, 2001; Lawrence, Eldridge ve Chirstensen, 1998; Twenge, Campbell ve Foster, 2003). Üç ve daha fazla çocuğa sahip olan grupta evlenmeden önce görüşme süresi ve evlilik süresi dahil edilerek yapılan işlem sonucunda Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular ve Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet faktörleri ve evlenmeden önce görüşme süresi anlamlı olarak modelde yer almıştır. Evlenmeden önce görüşme süresinin artmasıyla evlilik doyum düzeyi de artmaktadır. Bu durum evlenmeden önce eşlerin birbirlerini tanımak için daha uzun bir süreye sahip olmalarının ve evliliğe dair beklentilerini ifade etmelerinin evlilik doyumuna olumlu etkisinin sonucu olabilir. Çocuk sayısının artmasıyla eşlerin sorumluluklarının arttığı ve mahremiyetlerinin azaldığı düşünülmektedir. Psikolojik iyi oluş düzeyinin evliliğin farklı dönemlerinde değişebileceği, çocuk sayısının artmasıyla beraber psikolojik iyi oluşun negatif yönde etkileyebilecek süreçlerin yaşanabileceği düşünülmektedir. Bu açıdan daha fazla çocuğa sahip olan grupta evlenmeden önce görüşme süresi daha fazla olan çiftlerin, evlilikten beklentilerini detaylı ifade edebilme imkanlarının olması ve evlenmeden önce çift olarak farklı durumları daha fazla deneyimleyebilmeleri iyi oluş düzeylerine olumlu katkı sağlayabilir.

Katılımcıların aynı evde yaşayan kişi sayısı değişkenine göre yapılan incelemede ele alınan değişkenler, evlilik doyum düzeylerini, üç kişi yaşayan grupta %47,7'sini, dört kişi yaşayan grupta %56,8'ini, beş kişi ve üzeri yaşayan grupta %57,1'ini yordamaktadır. Aynı evde üç kişi yaşayan grupta Oxford Mutluluk Ölçeği, Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular ve Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet faktörleri anlamlı olarak modelde yer alırken, evlenmeden önce görüşme süresi ve evlilik süresi dahil edilerek yapılan işlem sonucunda aynı evde üç kişi, dört kişi ve beş kişi ve üzeri yaşayan grupta ise Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular ve Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet faktörleri anlamlı olarak modelde yer almaktadır.

Katılımcıların psikolojik destek alma değişkenine göre yapılan incelemede ele alınan değişkenler evlilik doyum düzeylerini, psikolojik destek alan grupta %46,3'ünü, psikolojik destek almayan grupta ise %50,3'ünü yordamaktadır. Psikolojik destek alan grupta Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular, psikolojik destek almayan grupta ise Oxford Mutluluk Ölçeği, Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular ve Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet faktörleri anlamlı olarak modelde yer almaktadır. Evlenmeden önce görüşme süresi ve evlilik süresi dahil edilerek yapılan işlem sonucunda psikolojik destek alan grupta Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular faktörü, psikolojik destek almayan grupta ise Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Genel Duygular ve Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet faktörleri anlamlı olarak modelde yer almaktadır. Psikolojik destek almayan grupta psikolojik iyi oluşun evlilik doyumuna etkisi mutluluktan daha fazladır. Bu grupta, yaşanabilecek sorunları profesyonel bir destek almadan çözüme zorunluluğu olduğundan dolayı kişilerin belirledikleri amaçlara ulaşabilme, kendini kabul etme ve olumlu ilişkiler kurma gibi bileşenlere sahip olan psikolojik iyi oluşun yüksek olmasının evlilik doyumuna açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

Çiftlerin psikolojik iyi oluşlarının, evlilik doyumuna etkisinin anlamlı olduğu ve evlilik doyum puanlarının açıklanma oranlarını arttırdığı söylenebilir. Sosyo-demografik grupların hepsinde evlenmeden önce görüşme süresi ve evlilik süre dahil edilmeden ve dahil edililerek yapılan analiz sonucunda psikolojik iyi oluş anlamlı olarak modelde yer almaktadır. Kullanılan ölçek için düşük puan yüksek iyi oluşa işaret ettiğinden dolayı sosyo-demografik grupların hepsinde psikolojik iyi oluş düzeyi azaldıkça evlilik doyum düzeyi artmaktadır. Bu durum psikolojik iyi oluşun evlilik doyumunu yordamada temel öneme sahip değişkenlerden biri olduğu şeklinde yorumlanabilir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada, depresyon, mutluluk ve psikolojik iyi oluş ile evlilik doyumu arasındaki ilişkilerde evlenmeden önce görüşme süresi ve evlilik süresinin aracı rolünün incelenmesi düşünülmektedir. Bu çalışmada öncelikle anketlerin çevrimiçi formula, internet ortamında uygulanmış olması uygulamayı kolaylaştırırken, soru sayısının fazla olması yeterli sayıda katılımcıya ulaşmayı zorlaştırmıştır. İnternet ortamında formların cevaplanması bilgisayar kullanımı açısından, deneyimsiz ve deneyimli olabilecek katılımcıların yanıtlarını farklı şekilde etkileyebilir. Sonraki çalışmalarda daha objektif veri toplanması için bu durumun dikkate alınması gerekmektedir. Ayrıca katılımcılara sunulan evlilik doyumu ilgili soruların cevaplanmasında bireylerin hassasiyet gösterdiği ve cevap vermekten kaçındıkları düşünülmektedir.

Çalışmada katılımcıların büyük çoğunluğunun yüksek eğitilmiş olduğu görülmektedir. Daha sonraki çalışmalarda eğitim seviyesinin daha dengeli bir dağılımı sağlanabilirse, özellikle düşük eğitim seviyesine sahip olan grupta evlilik doyumunun daha net anlaşılması mümkün olabilir. Çalışmada yer alan diğer sosyo-demografik değişkenlerde de katılımcıların dengeli dağılımına dikkat edilmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Çalışmanın bulguları kesitsel tasarıma dayanmaktadır. Bu çalışma sadece mevcut depresyon, mutluluk ve psikolojik iyi oluş ile evlilik doyumu arası ilişkilerde evlilik süresinin aracı rolünü belirlemek amacıyla yapılmıştır. Bu nedenle, sonraki çalışmalarda değişkenlerin evli bireylerde boylamsal olarak incelenmesi daha yararlı bilgiler sunabilir. Ayrıca alan yazında mutluluk ve iyi oluş kavramlarının birbirine karıştığı ve birbirlerinin yerine kullanıldığı görülmektedir. Bu doğrultuda ikili çalışmalarda kavramların farklılıklarının da dikkate alınması gerektiği anlaşılmaktadır.

KAYNAKÇA

- Abe, S., & Oshio, A. (2018). Does marital duration moderate (dis) similarity effects of personality on marital satisfaction?. *SAGE Open*, 8(2), 1-7.
- Akdağ, F., & Çankaya, Z. (2015). Evli bireylerde psikolojik iyi oluşun yordanması. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(3), 646-662.
- Akın, A., & Satıcı, S. A. (2011). Öznel Mutluluk Ölçeği: geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(21), 65-77.
- Akün, A. (2013). Yapısal Aile Sistemleri kuramı bağlamında ergenlik döneminde aile yapısı ve ergenlik dönemi sorunları. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi*, 53(1), 85-116.
- Aluş, Y., & Selçukkaya, S. (2015). Türk ailesinde mutluluk algısı ve değerleri. *Sosyal ve Kültürel Araştırmalar Dergisi*, 1(2), 151-175.
- Amerikan Psikiyatri Birliği.(2013). *DSM-5 Tanı Ölçütleri Başvuru El Kitabı*. (Çev. E. Köroğlu). Ankara: Hekimler Yayın Birliği (Hyb Yayıncılık).
- Asfajir, A. A. A., & Ramezani, L. (2017). The relationship between family function and marital satisfaction with marital disaffection of married teachers in Behshahr. *Sociological Studies of Youth*, 7(24), 9-22.
- Aydın, G., & Demir, A. (2017). Lisansüstü öğrencilerinin eş seçimini etkileyen ve sınırlandıran görüş ve inançları. *Ege Eğitim Dergisi*, 18(2), 627-652.
- Ayub, M., & Iqbal, S. (2012). The factors predicting marital satisfaction: a gender difference in Pakistan. *The International Journal of Interdisciplinary Social Science*, 6(7), 63-73.

- Azeez, A. (2013). Employed women and marital satisfaction: a study among female nurse. *International Journal of Management and Social Sciences Research*, 2(11), 17-22.
- Bacanlı, H. (2001). Eş Tercihleri. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 2(15), 7-16.
- Bahrami, S., Rajaeepour, S., Rizi, H. A., & Nematolahi, Z. (2011). The relationship between students' study habits, happiness and depression. *Iran J Nurs Midwifery Res*, 16(3), 217-221.
- Barbato, C. A., Graham, E. E., & Perse, E. M. (2003). Communicating in the family: an examination of the relationship of family communication climate and interpersonal communication motives, *Journal of Family Communication*, 3(3), 123-148.
- Batık, M., & Kalkan, M. (2017). Evlilikte algılanan sorun çözme becerileri ve evlilik doyumu. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 6(5), 2630-2646.
- Beck, A. T. (2005). The current state of Cognitive Therapy a 40-year retrospective. *Arch Gen Psychiatry*, 62(9), 953-959.
- Belsky, J. (1981). Early human experience: a family perspective. *Developmental Psychology*, 17(1), 3-23.
- Bradbury, T. N., Fincham, F. D., & Beach, S. R. H. (2000). Research on the nature and determinants of marital satisfaction: a decade in review. *Journal of Marriage and The Family*, 62(4), 964-980.
- Buluş, M., & Bağcı, B. (2016). Evlilik doyumu: aile yılmazlığı ve etkili iletişim becerilerinin rolü. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(40), 136-152.
- Bülbül, Ş., & Giray, S. (2011). Sosyodemografik özellikler ile mutluluk algısı arasındaki ilişki yapısının analizi. *Ege Akademik Bakış Dergisi*, 11(özel sayı), 113-123.

- Carr, D., Freedman, V. A., Cornman, J. C., & Schwarz, N. (2014). Happy marriage, happy life? Marital quality and subjective well-being in later life. *Journal of Marriage and Family*, 76(5), 930-948.
- Cenkseven, F., & Akbaş, T. (2007). Üniversite öğrencilerinde öznel ve psikolojik iyi olmanın yordayıcılarının incelenmesi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3(27), 43-65.
- Chapin, L. A., Chapin, T. J., & Sattler, L. G. (2001). The relationship of conflict resolution styles and certain marital satisfaction factors to marital distress. *The Family Journal*, 9(3), 259-264.
- Cheng, H., & Furnham, A. (2003). Personality, self-esteem, and demographic predictions of happiness and depression. *Personality and Individual Differences*, 34(6), 921-942.
- Cheung, G., & Chan, C. (2002). The Satir model and cultural sensitivity: a Hong Kong reflection. *Contemporary Family Therapy*, 24(1), 199-215.
- Cihan, Ü., & Karakaya, H. (2017). Yaşantısal bir aile terapisti: Virginia Satir. *Munzur Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(10), 70-89.
- Cooper, H., Okamura, L., & McNeil, P. (1995). Situation and personality correlates of psychological well-being social activity and personal control. *Journal of Research in Personality*, 29(4), 395-417.
- Cutler, H. A., & Radford, A. (1999). Adult children of alcoholics: adjustment to a college environment. *The Family Journal: Counseling and Therapy For Couples and Families*, 7(2), 148-153.
- Çağ, P., Yıldırım, İ. (2013). Evlilik doyumunu yordayan ilişkisel ve kişisel değişkenler. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(39), 13-23.
- Çağ, P., & Yıldırım, İ. (2018). Bazı sosyo-demografik değişkenlere göre evli bireylerin evlilik doyum düzeyleri: bir profil çalışması. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(67), 1027-1042.

- Çalışkan, N., & Aslander, M. (2014). Aile içi iletişim ve siber yaşam: teorik bir çözümleme. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(2), 263-277.
- Çelik, E. (2013). Evlilik Hoşnutsuzluğu Ölçeğinin Türkçeye uyarlanması: geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 8(12), 249-261.
- Çelik, M., & İnanç, B. (2009). Evlilik Doyum Ölçeği: geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları. *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 18(2), 247-269.
- Çirkin, Z., & Göksel, T. (2016). Mutluluk ve gelir. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 71(2), 375-400.
- David, D., Schnur, J., & Belloiu, A. (2002). Another search for the “hot” cognitions: appraisal, irrational beliefs, attributions, and their relation to emotion. *Journal of Rational-Emotive and Cognitive-Behavior Therapy*, 20(2), 93-131.
- Davila, D., Bradbury, T. N., Cohan, C. L., & Tochluk, S. (1997). Marital functioning and depressive symptoms: evidence for a Stress Generation Model. *Journal of Personality and Social Psychology*, 73(4), 849-861.
- Davila, J., Karney, B. R., Hall, T. W., & Bradbury, T. N. (2003). Depressive symptoms and marital satisfaction: within-subject associations and the moderating effects of gender and neuroticism. *Journal of Family Psychology*, 17(4), 557-570.
- DeLongis, A., Capreol, M., Holtzman, S., O'Brien, T., & Campbell, J. (2004). Social support and social strain among husbands and wives: a multilevel analysis. *Journal of Family Psychology*, 18(3), 470-479.
- Demirci, İ., Ekşi, H., Kardaş, S., & Dinçer, D. (2016). Mutluluk Korkusu Ölçeği'nin Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirliği. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 24(4), 2057-2072.

- Demirci, İ., & Şar, A. H. (2017). Kendini bilme ve psikolojik iyi oluş arasındaki ilişkinin incelenmesi. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 6(5), 2710-2728.
- Demirci, İ., & Ekşi, H. (2018). Keep calm and be happy: a mixed method study from character strengths to well-being. *Educational Sciences: Theory and Practice*, 18(2), 279-330.
- Diener, E. (2000). Subjective well-being. *American Psychologist*, 55(1), 34-43.
- Diener, E., Scollon, C. N., & Lucas, R. E. (2004). The evolving concept of subjective well-being: the multiaceted nature of happiness. *Advances in Cell Aging and Gerontology*, 15, 187-220.
- Dimitrovsky, L., Shiff, R., & Zanany, I. (2002). Dimensions of depression and perfectionism in pregnant and nonpregnant women: their levels and interrelationships and their relationship to marital satisfaction. *The Journal of Psychology: Interdisciplinary and Applied*, 136(6), 631-646.
- Dixon, W. A., & Reid, J. K. (2000). Positive life events as a moderator of stress-related depressive symptoms. *Journal of Counseling and Development*, 78(3), 343-347.
- Doğan, Ö., & Sunal, A. (2011). Evliliklerde olumlu yanılısama: ilişki bağlanımı ile nedensellik ve sorumluluk yüklemeleri arasındaki ilişkiler. *Türk Psikoloji Dergisi*, 26(67), 70-84.
- Doğan, T., & Sapmaz, F. (2012). Oxford Mutluluk Ölçeği Türkçe formunun psikometrik özelliklerinin üniversite öğrencilerinde incelenmesi. *Düşünen Adam Psikiyatri ve Nörolojik Bilimler Dergisi*, 25(4), 297-304.
- Dush, C. M. K., Taylor, M. G., & Kroeger, R. A. (2008). Marital happiness and psychological well-being across the life course. *Family Relations*, 57(2), 211-226.
- Duvall, E. M. (2002). Evelyn Duvall's life. *Marriage and Family Review*, 32(1-2), 7-23.

- Easterlin, R. A. (2003). Explaining happiness. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 100(19), 11176-11183.
- Erbek, E., Beştepe, E., Akar, H., Eradamlar, N., & Alpkan R. L. (2005). Evlilik uyumu. *Düşünen Adam: Psikiyatri ve Nörolojik Bilimler Dergisi*, 18(1), 39-47.
- Ertürk, A., Kara, S. B., & Güneş, D. (2016). Duygusal emek ve psikolojik iyi oluş: bir yordayıcı olarak yönetsel destek algısı. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(4), 1723-1744.
- Eryavuz, A., & Birecikli, Ş. (2018). Türkiye’de kadının boşanması: yaşam analizi modelleri. *Çalışma ve Toplum Dergisi*, 3(58), 1227-1252.
- Eskin, M. (2012). Evlilik terapisi için başvuran çiftlerin evlilik doyumu ve evlilik terapisiyle hakkındaki görüşleriyle ilişkili etmenler. *Klinik Psikiyatri*, 15(4), 226-23.
- Fava, M., & Kendler, K. S. (2000). Major Depressive Disorder. *Neuron*, 28(2), 335-341.
- Feingold, A. (1992). Gender differences in mate selection preferences: a test of the parental investment model. *Psychological Bulletin*, 112(1), 125-139.
- Fişek, G., & Scherler, H. (1996). Toplumsal değişim ve eşler: cinsiyet senaryolarının sınırlarını genişletme amaçlı bir terapi yaklaşımı. *Türk Psikoloji Dergisi*, 11(36), 1-11.
- Framo, J. L. (1996). A personal retrospective of the family therapy field: then and now. *Journal of Marital and Family Therapy*, 22(3), 289-316.
- Gallimore, S. A., Hughes, J. L., & Geldhauser, H. A. (2006). Marriage length, spousal support, and marital satisfaction in dual-income men and women. *Modern Psychological Studies*, 12(1), 61-69.
- Gaunt, R. (2006). Couple similarity and marital satisfaction: are similar spouses happier?. *Journal of Personality*, 74(5), 1401-20.

- Genç, Y., & Baki, S. (2017). Eşler arası çatışmaya neden olan faktörler. *Turkish Studies International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 12(21), 299-314.
- Glenn, N. D. (1998). The course of marital success and failure in five American 10-year marriage cohorts. *Journal of Marriage and Family*, 60(3), 569-576.
- Gove, W. R., Hughes, M., & Briggs Style, C. B. (1983). Does marriage have positive effects on the psychological well-being of the individual. *Journal of Health and Social Behavior*, 24(2), 122-131.
- Gülsün, M., Ak, M., & Bozkurt, A. (2009). Psikiyatrik açıdan evlilik ve cinsellik. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 1(1), 68-79.
- Gümüş, H. (2015). Evli bireylerin sosyal destek düzeyleri ile yaşam doyumları ve problem çözme becerileri arasındaki ilişki. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4(3), 150-162.
- Hagedoorn, M., Van Yperen, N. W., Coyne, J., Van Jaarsveld, C. H. A., Ranchor, A. V., Van Sonderen, E., & Sanderman, R. (2006). Does marriage protect older people from distress? The role of equity and recency of bereavement. *Psychology and Aging*, 21(3), 611-620.
- Haferkamp, C. J. (1994). Dysfunctional beliefs, self-monitoring, and marital conflict. *Current Psychology*, 13(3), 248-262.
- Hakvoort, E. M., Bos, H. M. W., Balen, F. V., & Hermanns, J. M. A. (2010). Family relationships and the psychosocial adjustment of schoolaged children in intact families. *The Journal of Genetic Psychology*, 171(2), 182-201.
- Hallaç, S., & Öz, F. (2014). Aile kavramına kuramsal bir bakış. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 6(2), 142-153.
- Hayli, R. G., Durmuş, E., & Kış, A. (2017). Evlilik doyumunun cinsiyet açısından incelenmesi: bir meta-analiz çalışması. *International Journal of Human Sciences*, 14(4), 3328-3342.

- Heyman, R. E., Sayers, S. L., & Bellack, A. S. (1994). Global marital satisfaction versus marital adjustment: an empirical comparison of three measures. *Journal of Family Psychology, 8*(4), 432-446.
- Hickey, D., Carr, A., Dooley, B., Guerin, S., Butler, E., & Fitzpatrick, L. (2015). Family and marital profiles of couples in which one partner has depression or anxiety. *Journal of Marital and Family Therapy, 31*(2), 171-182.
- Hills, P., & Argyle, M. (2002). The Oxford Happiness Questionnaire: a compact scale for the measurement of psychological well-being. *Personality and Individual Differences, 33*(7), 1073-1082.
- Hosseini, S., Noroozi, M., & Montazery, G. (2017). Investigating the relation between women's body image and unconsummated marriage. *Iranian Journal of Nursing and Midwifery Research, 22*(5), 363-366.
- Hünler, O., & S., Gençöz, T. (2003). Boyun eğici davranışlar ve evlilik doyumu ilişkisi: algılanan evlilik problemleri çözümünün rolü. *Türk Psikoloji Dergisi, 18*(51), 99-108.
- Innes, M. (2002). Satir's therapeutically oriented educational process: a critical appreciation. *Contemporary Family Therapy, 24*(1), 35-56.
- İmamoğlu, O. (1993). Değişen dünyada değişen aile-içi roller. *Kadın Araştırmaları Dergisi, 1*, 58-68.
- Jacobvitz, D. B., & Bush, N. E. (1996). Reconstructions of family relationships: parent-child alliances, personal distress, and self-esteem. *Developmental Psychology, 32*(4), 732-743.
- Jones, H. A., Zabriskie, R. B., & Hill, B. (2006). The contribution of couple leisure involvement, leisure time, and leisure satisfaction to marital satisfaction. *Marriage and Family Review, 40*(1), 69-89.
- Jose, O., & Alfons, V. (2007). Do demographics affect marital satisfaction?. *Journal of Sex and Marital Therapy, 33*(1), 73-85.

- Jourdy, R., & Petot, J. M. (2017). Relationships between personality traits and depression in the light of the “Big Five” and their different facets. *L'Évolution Psychiatrique*, 82(4), 11-21.
- Karabacak, A. (2017). Beliren yetişkinlik dönemindeki bireylerde ilişkilerle ilgili bilişsel çarpıtmalar ve psikolojik iyi oluş arasındaki ilişkinin incelenmesi. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 3(2), 425-433.
- Karabacak, A., Yıldırım, N., Adıgüzel, E., & Kurt, E. (2015). Üniversite öğrencilerinin bilişsel çarpıtma ve sosyal kaygı düzeyleri arasındaki ilişkinin aile ile ilgili değişkenler açısından incelenmesi. *Bayburt Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(2), 516-533.
- Kasapolu, F., Kutlu, M., & Durmuş, E. (2017). Evli bireylerde kişilerarası ilişki tarzı ile evlilik doyumu arasındaki ilişki: evlilikte özyeterlik algısının aracı rolü. *Nesne Psikoloji Dergisi*, 5 (11), 469-487.
- Keyes, C. L. M., Shmotkin, D., & Ryff, C. D. (2002). Optimizing well-being: the empirical encounter of two traditions. *Journal of Personality and Social Psychology*, 82(6), 1007-1022.
- Khalatbari, J., Ghorbanshiroudi, S., Azari, K. N., Bazleh, N., & Safaryazdi, N. (2013). The relationship between marital satisfaction (based on religious criteria) and emotional stability. *Procedia-Social and Behavioral Science*, 84,869- 873.
- Kışlak, Ş. (1999). Evlilik uyum ölçeğinin güvenilirlik ve geçerlik çalışması. *3P Dergisi*, 7(1), 50-57.
- Kışlak, Ş., & Göztepe, I. (2012). Duygu dışavurumu, empati, depresyon ve evlilik uyumu arasındaki ilişkiler. *Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3(2), 27-46.
- Kızıldağ, S., & Şahin, İ. (2018). Çiftler evliliklerini nasıl algılıyorlar?. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 47(2), 667-693.

- Kim, H. K., & Mckenry, P. C. (2002). The relationship between marriage and psychological well-being: a longitudinal analysis. *Journal of Family Issues*, 23(8), 885-911.
- Kopala-Sibley, D. C., & Santor, D. A. (2009). The mediating role of automatic thoughts in the personality-event-affect relationship. *Cognitive Behaviour Therapy*, 38(3), 153-161.
- Kornstein, S. G., Sloan, D. M. E., & Thase, M. E. (2002). Gender-specific differences in depression and treatment response. *Psychopharmacology Bulletin*, 36(3), 99-112.
- Kurdek, L. A. (1993). Predicting marital dissolution: a 5-year prospective longitudinal study of newlywed couples. *Journal of Personality and Social Psychology*, 64(2), 221-242.
- Kuyumcu, B. (2013). Üniversite öğrencilerinin pozitif ve negatif duygu durumlarının psikolojik iyi oluşlarını yordama gücü. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 6(1), 62-76.
- Larsen, A. S., & Olson, D. H. (1989). Predicting marital satisfaction using prepare: a replication study. *Journal of Marital and Family Therapy*, 15(3), 311-322.
- Larson, J. H., & Holman, T. B. (1994). Predictors of marital quality and stability. *Family Relations*, 43(2), 228-237.
- Lawrence, E., Eldridge, K. A., & Christensen, A. (1998). "The enhancement of Traditional Behavioral Couples Therapy: consideration of individual factors and dyadic development". *Clinical Psychology Review*, 18(6), 745-764.
- Lazar, A. (2016). Moderating effects of religiousness and marriage duration on the relation between sexual and marital satisfaction among jewish women. *Archives of Sexual Behavior*, 46(2), 513-523.

- Lim, H. E., Shaw, D., Liao, P. S., & Duan, H. (2019). The effects of income on happiness in east and south Asia: societal values matter?. *Journal of Happiness Studies*, 20(99), 1-25.
- Lye, D. N., & Biblarz, T. J. (1993). The effects of attitudes toward family life and gender roles on marital satisfaction. *Journal of Family Issues*, 14(2), 157-188.
- Majhi, G., & Panda, B. (2015). Marital satisfaction in dual earner family. *IOSR Journal of Humanities and Social Science*, 20(3), 1-4.
- Marks, N. F. (1996). Flying solo at midlife: gender, marital status, and psychological wellbeing. *Journal of Marriage and the Family*, 917-932.
- Marshall, A. J., & Jaques, S. (2008). Depression and family relationships. *Journal of Family Nursing*, 14(1), 56-73.
- Manju. (2016). Marital adjustment and depression. *International Journal of Indian Psychology*, 3(4), 44-51.
- Mete, H. E. (2008). Kronik hastalık ve depresyon. *Klinik Psikiyatri*, 11(3), 3-18.
- Mishra, N. (2018). Gender differences in marital satisfaction among urban couples. *International Journal of Applied Home Science*, 5(2), 370-379.
- Nadir, U. (2013). Aile danışmanlığı eğitimlerinde popüler filmlerin kullanımı ve Yapısal Aile Terapisi Kuramı ile Dalgaların Prensi filminin analizi. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 24(1), 129-143.
- Nichols, M. P. (2013). *Aile Terapisi kavramlar ve yöntemler*. (Çev. O. Gündüz). İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- Oishi, S., Graham, J., Kesebir, S., & Galinha, L. C. (2013). Concepts of happiness tcross Time and cultures. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 39 (5), 559-577.
- Özdel, K. (2015). Dünden bugüne Bilişsel Davranışçı Terapiler: teori ve uygulama. *Turkiye Klinikleri Journals Psychiatry-Special Topics*, 8(2), 10-20.

- Özdel, L., Bostancı, M., Özdel, O., & Oğuzhanoğlu, N. (2002). Üniversite öğrencilerinde depresif belirtiler ve sosyodemografik özelliklerle ilişkisi. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 3(2), 155-161.
- Özen, Y. (2010). Kişisel sorumluluk bağlamında öznel ve psikolojik iyi oluş (Sosyal psikolojik bir değerlendirme). *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Elektronik Dergisi*, 2(4), 46-58.
- Özcan, Ö., & Çelik, G. G. (2017). Bilişsel Davranışçı Terapi. *Türkiye Klinikleri Journals Child Psychiatry-Special Topics*, 3(2), 115-20.
- Özmete, E. (2016). Evli Kadınlar ve Erkekler için Psikolojik İyi Oluş Ölçeğinin Türkçe'ye uyarlaması. *Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi*, 78, 361-391.
- Parker, G., & Brotchie, H. (2010). Gender differences in depression. *International Review of Psychiatry*, 22(5), 429-436.
- Patrick, S., Sells, J. N., Giordano, F., & Tollerad, T. R. (2007). Intimacy, differentiation, and personality variables as predictors of marital satisfaction. *The Family Journal*, 15(4), 359-367.
- Peiro, A. (2006). Happiness, satisfaction and socio-economic conditions: some international evidence. *The Journal of Economics*, 35(2), 348-365.
- Peleg, O. (2008). The relation between differentiation of self and marital satisfaction: what can be learned from married people over the course of life?. *The American Journal of Family Therapy*, 36(5), 388-401.
- Perosa, S. L., & Perosa, L. M. (1993). Relationships among Minuchin's Structural Family Model, identity achievement, and coping style. *Journal of Counseling Psychology*, 40(4), 479-489.
- Pishva, N., Ghalehbanb, M., Moradic, A., & Hoseini, L. (2011). Personality and happiness. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 30, 429-432.
- Proulx, C. M., Helms, H. M., & Buehler, C. (2007). Marital quality and personal well-being: a meta- analysis. *Journal of Marriage and Family*, 69(3), 576-593.

- Pruchno, R., Genderson, M., & Cartwright, F. P. (2009). Depressive symptoms and marital satisfaction in the context of chronic disease: a longitudinal dyadic analysis. *Journal of Family Psychology, 23*(4), 573-584.
- Radloff, L. S. (1977). The CES-D scale a self-report depression scale for research in the general population. *Applied Psychological Measurement, 1*(3), 385-401.
- Rebello, K., Silva Jr., M. D., & Brito, R. C. S. (2014). Fundamental factors in marital satisfaction: an assessment of Brazilian couples. *Psychology, 5*(7), 777-784.
- Ren, X. S. (1997). Marital status and quality of relationships: the impact on health perception. *Social Science and Medicine, 44*(2), 241-249.
- Rosen-Grandon, J. R., Myers, J. E., & Hattie, J. A. (2004). The relationship between marital characteristics, marital interaction processes, and marital satisfaction. *Journal of Counseling and Development, 82*(1), 58-68.
- Ryff, C. D. (1989). Beyond ponce de leon and life satisfaction: new directions in quest of successful ageing. *International Journal of Behavioral Development, 12*(1), 35-55.
- Ryff, C. D. (1995). Psychological well-being in adult life. *Current Directions in Psychological Science, 4*(4), 99-104.
- Ryff, C. D., & Keyes, C. L. M. (1995). The structure of psychological well-being revisited. *Journal of Personality and Social Psychology, 69*(4), 719-727.
- Ryff, C. D. (2014). Psychological well-being revisited: advances in the science and practice of eudaimonia. *Psychotherapy and Psychosomatic, 83*(1), 10-28.
- Ryff, C. D., & Singer, B. H. (2008). Know thyself and become what you are: a eudaimonic approach to psychological well-being. *Journal of Happiness Studies, 9*(1), 13-39.

- Salary, S., & Shaieri, M. R. (2013). Study of the relationship between happiness and dimensions of psychosis, neurosis and personality extraversion. *Procedia- Social and Behavioral Sciences*, 84, 1143-1148.
- Sayles, C. (2002). Transformational change-based on the model of Virginia Satir. *Contemporary Family Therapy*, 24(1), 93-109.
- Schmutte, P. S., & Ryff, C. D. (1997). Personality and well-being: reexamining methods and meanings. *Journal of Personality and Social Psychology*, 73(3), 549-559.
- Schumm, W. R., & Bugaighis, M. A. (1986). Marital quality over the marital career: alternative explanations. *Journal of Marriage and the Family*, 48(1), 165-168.
- Sepehrian-Azar, F., Mohammadi, N., Badalpoor, Z., & Norozzadeh, V. (2016). The relationship between hope and happiness with marital satisfaction. *Journal of Health and Care*, 18(1), 37-44.
- Shakeriana, A., Nazari, A. M., Masoomi, M., Ebrahimi, P., & Danai, S. (2014). Inspecting the relationship between sexual satisfaction and marital problems of divorce-asking women in Sanandaj city family courts. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 114, 327-333.
- Sharp, E. A., & Ganong, L. H. (2000). Raising awareness about marital expectations: are unrealistic beliefs changed by integrative teaching. *Family Relations*, 49(1), 71-76.
- Shek, D. T. L. (1995). Marital quality and psychological well-being of married adults in a Chinese context. *The Journal of Genetic Psychology*, 156(1), 45-56.
- Somer, O., Korkmaz, M., & Tatar, A. (2002). Beş Faktör Kişilik Envanteri'nin geliştirilmesi I: ölçek ve alt ölçeklerin oluşturulması. *Türk Psikoloji Dergisi*, 17(49), 21-33.

- Sooky, Z., Keramat, A., Sharif, Dehghani, K., Tagharrobi, M., Taebi, M., & Sadat, Z. (2014). Investigating happiness and its related factors in married women referred to health centers of shahroud city. *Iranian Red Crescent Medical Journal*, 16(9), 1-6.
- Stack, S., & Eshleman, J. R. (1998). Marital status and happiness: a 17-nation study. *Journal of Marriage and the Family*, 60(2), 527-536.
- Stevens, D., Kiger, G., & Riley, P. J. (2001). Working hard and hardly working: domestic labor and marital satisfaction among dual-earner couples. *Journal of Marriage and the Family*, 63(2), 514-526.
- Taluy, N. (2018). İkili İlişkilerde Çatışma Çözme Tepkileri Ölçeği: geçerlik ve güvenirlik sınama çalışması. *Psikoloji Çalışmaları*, 38(1), 33-51.
- Tatar, A., & Saltukoğlu, G. (2010). The adaptation of the CES-Depression Scale into Turkish through the use of confirmatory factor analysis and item response theory and the examination of psychometric characteristics. *Bulletin of Clinical Psychopharmacology*, 20(3), 213-227.
- Tecim, V. (2004). Sistem yaklaşımı ve soft sistem düşüncesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 19(2), 75-100.
- Tezer, E. (1996). Evlilik ilişkisinden sağlanan doyum: Evlilik Yaşamı Ölçeği. *Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 2(7), 1-7.
- Topses, G. (2012). Davranışçı ve Varoluşçu-Hümanistik psikolojik danışma kuramlarının ayırt edici ve örtüşen nitelikleri. *International Journal of New Trends in Arts, Sports and Science Education*, 1(3), 67-75.
- Trudel, G. (2002). Sexual and marital life: results of a survey. *Journal of Sex and Marital Therapy*, 28(3), 229-249.
- Twenge, J. M., Camp, W. K., & Foster, C. A. (2003). Parenthood and marital satisfaction: a meta analytic review. *Journal of Marriage and Family*, 65 (2), 574-583.

- Uchida, Y., Norasakkunkit, V., & Kitayama, S. (2004). Cultural constructions of happiness: theory and empirical evidence. *Journal of Happiness Studies*, 5(3), 223-239.
- Uddin, E. (2007). Marital duration and sexual frequency among the muslim and santal couples in rural Bangladesh: a cross-cultural perspective. *International Scholarly and Scientific Research and Innovation*, 1(12), 800-809.
- Ünal, S. (2013). Sistemik Aile Terapilerinde temel kavramlar. *Türkiye Klinikleri J Psychiatry-Special Topics*, 6(1), 32-37.
- Vaillant, C. O., & Vaillant, G. E. (1993). Is the U-curve of marital satisfaction an illusion? A 40-year study of marriage. *Journal of Marriage and the Family*, 55(1), 230-239.
- VanLaningham, J., Johnson, D. R., & Amato, P. (2001). Marital happiness, marital duration, and the U-shaped curve: evidence from a five-wave panel study. *Social Forces*, 79(4), 1313-1341.
- Veenhoven, R. (1991). Is happiness relative?. *Social Indicators Research*, 24(1), 1-34.
- Vetere, A. (2001). Structural family therapy. *Child Psychology and Psychiatry Review*, 6(3), 134-139.
- Villa, M. B., & Del Prette, Z. A. P. (2013). Marital satisfaction: the role of husband's and wife's social skills. *Paidéia*, 23(56), 379-387.
- Waterman, A. S. (1993). Two conceptions of happiness: contrasts of personal expressiveness (eudaimonia) and hedonic enjoyment. *Journal of Personality and Social Psychology*, 64(4), 678-691.
- Whisman, M.A., & Delinsky, S. S. (2002). Marital satisfaction and an information-processing measure of partner-schemas. *Cognitive Therapy and Research*, 26(5), 617-627.

- Wilkie, J. R., Ferree, M. M., & Ratcliff, K. S. (1998). Gender and fairness: marital satisfaction in two-earner couples. *Journal of Marriage and the Family*, 60(3), 577-594.
- Williams, D. G. (1988). Gender, marriage, and psychosocial well-being. *Journal of Family Issues*, 9(4), 452-468.
- Winch, R. F., Ktsanes, T., & Ktsanes, V. (1954). The theory of complementary needs in mate-selection: an analytic and descriptive study. *American Sociological Review*, 19(3), 241-249.
- Yaccarino, M. E. (1993). Using Minuchin's Structural Family Therapy techniques with Italian-American families. *Contemporary Family Therapy: an International Journal*, 15(6), 459-466.
- Yadalijamaloye, Z., Naseri, E., Shoshtari, M., Khaledian, M., & Ahrami, R. (2013). Relationships between self-esteem and marital satisfaction among women. *Psychology and Behavioral Sciences*, 2(3), 124-129.
- Yalçın, H. (2014). Evlilik uyumu ile sosyo-demografik özellikler arasındaki ilişki. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 250-261.
- Yaşar, M. (2017). Genel Sistemler Kuramının ve Yapısal Aile Terapisi yaklaşımının okul öncesinde sınıf yönetimine uyarlanması. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 46(2), 665-696.
- Yıldız, M. A., & Baytemir, K. (2016). Evli bireylerde evlilik doyumu ile yaşam doyumu arasındaki ilişkide benlik saygısının aracılığı. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(1), 67-80.
- Yıldız, M. A., & Çevik, G. (2016). Evli bireylerin evlilik doyumlarının ve yaşam doyumlarının incelenmesi. *International Journal of Human Sciences*, 13(1), 227-242.
- Yılmazçoban, A. M. (2011). Evlilikte çiftleri etkileyen unsurlar ve arkadaşlık ilkeleri. *Yalova Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(1), 178-195.

- Yılmazçoban, M. (2016). Türk aile yapısında evlilik öncesi süreç etkisi görücü ve flört tipi yapılanma. *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 11(2), 1317-1340.
- Yucel, D., & Koydemir, S. (2015). Predictors of marital satisfaction in North Cyprus: exploring the gender effects. *Journal of Family Studies*, 21(2), 120-143.
- Zainah, A. Z., Nasir, R., Hashim, R. S., & Yusof, N. M. (2012). Effects of demographic variables on marital satisfaction. *Asian Social Science*, 8(9), 46-49.
- Zhang, Z., & Hayward, M. D. (2006). Gender, the marital life course, and cardiovascular disease in late midlife. *Journal of Marriage and Family*, 68(3), 639-657.